Rekenkamer Rotterdam

Mikken op gelijkspel

Onderzoek naar het Rotterdamse beleid voor stimuleren van sporten en bewegen

Nota van Bevindingen

Inhoud

1 Inleiding 5

1-1 Aanleiding 5

1-2 Doel en onderzoeksvragen 6

1-3 Afbakening en kernbegrippen 6

1-4 Leeswijzer 7

2 Gemeentelijke aanpak 9

2-1 Inleiding 9

2-2 Sportbeleid en organisatie gemeente Rotterdam 9

2-2-1 Veelheid aan beleidskaders en -programma's 10

2-2-2 Realisatie van de sportdoelstellingen is afhankelijk van samenwerking met interne en externe partijen 11

2-2-3 Stijgende investeringen in sportaccommodaties, daling van budget stimuleringsbeleid 14

2-3 Gemeentelijke aanpak 15

2-3-1 Inzet op sport- en beweegvoorzieningen 16

2-3-2 Inzet op stimuleringsmaatregelen voor organisaties: ondersteuning van sportaanbieders, programmering in de buitenruimte en topsport 19

2-3-3 Inzet op stimuleringsmaatregelen voor specifieke doelgroepen: op basis van levensfase, beweegidentiteiten en prioriteitsgroepen 22

2-3-4 Inzet op samenwerking met zorg en welzijn voor toeleiding van Rotterdammers met een afstand tot sport en bewegen naar regulier sport- en beweegaanbod 26

2-3-5 Inzet op financiële maatregelen voor sportaanbieders en inwoners 28

2-3-6 Integraal oordeel beleidsopzet: brede Rotterdamse aanpak is in opzet passend, maar collegetarget geeft beperkt inzicht in effectiviteit 30

3 Sport- en beweegvoorzieningen 32

3-1 Inleiding 32

3-2 Begrippen en databronnen 32

3-2-1 Sport- en beweegvoorzieningen 32

3-2-2 Typen sport- en beweegaanbieders 33

3-2-3 Databronnen 35

3-3 Sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam 35

3-3-1 Diverse sport- en beweegvoorzieningen, dichtheid van sportaccommodaties rond G4-gemiddelde 36

3-3-2 Onduidelijk of er voldoende sport- en beweegplekken in de openbare ruimte zijn 37

3-3-3 Helft inwoners tevreden over binnensportvoorzieningen, sportvelden en buitenspeelplekken, beeld blijft stabiel 38

3-4 Sport- en beweegvoorzieningen in Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet 39

3-4-1 Grote verschillen in omvang, samenstelling en diversiteit van sport- en beweegvoorzieningen; capaciteit sluit niet overal aan bij vraag 39

3-4-2 Sociaaleconomisch kwetsbare gebieden beschikken over minder sport- en beweegplekken in de openbare ruimte Aantal en type voorzieningen 45

3-4-3 Oordeel van inwoners: ervaren beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen verschilt tussen gebieden 45

3 Mikken op gelijkspel – Nota van bevindingen

4 Sport- en beweegdeelname 52

4-1 Inleiding 52

4-2 Sport- en beweegdeelname in Rotterdam 52
4-2-1 Wekelijkse sportdeelname in afgelopen jaren gestegen 53
4-2-2 Deelname jongeren tot 18 jaar is relatief hoog 54
4-2-3 Lichte stijging bij beweegnorm 55

4-3 Sportdeelname Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet 56
4-3-1 Wekelijkse sportdeelname in onderzochte gebieden gestegen 56
4-3-2 De sportdeelname bij doelgroepen is beperkt te volgen 57
4-3-3 Beweegnorm in twee van drie gebieden bovengemiddeld 58

4-4 Motieven voor sportdeelname 59
4-4-1 Motieven en belemmeringen sportdeelname in Rotterdam 59
4-4-2 De gemeente beschikt over voldoende inzicht in motieven en belemmeringen 63

4-5 Bijdrage gemeente aan sportdeelname 64
4-5-1 Inleiding 64
4-5-2 Stimuleringsmaatregelen gericht op organisaties 65
4-5-3 Stimuleringsmaatregelen gericht op specifieke doelgroepen 68
4-5-4 Samenwerking met zorg- en welzijnsactiviteit 71
4-5-5 Financiële stimuleringsmaatregelen 72

5 Onderzoeksverantwoording 75

5-1 Inleiding 75

5-2 Verschillen ten opzichte van de onderzoeksopzet 75

5-3 Toelichting methoden 75
5-3-1 Document- en literatuurstudie 76
5-3-2 Data-analyse 76
5-3-3 Interviews 77
5-3-4 Casusaanpak 78

5-4 Onderzoeksteam 79

5-5 Onderzoeksproces 79

5-6 Privacy 80

1 Inleiding

1-1 Aanleiding

Voldoende sporten en bewegen verlaagt de kans op gezondheidsproblemen, zoals hart- en vaatziekten, beroertes en diabetes type 2.[1] Daarnaast zijn er aanwijzingen dat investeringen in sport niet alleen gezondheidswinst opleveren, maar ook maatschappelijke én economische waarde kunnen creëren.[2] Daarom hechten veel gemeenten, waaronder Rotterdam, belang aan het bevorderen van sportdeelname onder hun inwoners.[3]

Volgens het Rotterdamse college heeft sport een grote impact op gezondheid, kansengelijkheid en sociale cohesie.[4] Sport en bewegen wordt dan ook gezien als middel om doelen binnen verschillende maatschappelijke domeinen te realiseren. Deze brede maatschappelijke impact dient als belangrijke legitimatie om blijvend in sport en bewegen te investeren.

Ondanks de investeringen van de gemeente, bleef de sportdeelname onder Rotterdammers aan het begin van de collegeperiode achter bij het landelijk gemiddelde. In de 'Atlas Sport 2020' stond Rotterdam op de 46e plek van de 50 grootste gemeenten en scoorde de stad lager dan de andere G4-steden[5]: Amsterdam, Den Haag en Utrecht.[6] Bovendien was het aantal leden van sportbonden in Rotterdam relatief laag[7] en was er sprake van een slechte ervaren gezondheid.[8] In het coalitieakkoord 'Eén Stad' heeft het college een collegetarget geformuleerd met als doel de gemiddelde wekelijkse sportdeelname tussen 2022 en 2026 met 10% te verhogen.[9]

Daarnaast groeit de bezorgdheid over de toekomst van sportverenigingen. Zij fungeren als belangrijke randvoorwaarde voor sportdeelname, maar staan in toenemende mate onder druk door stijgende kosten en een teruglopend vrijwilligersbestand.[10] Uit onderzoek blijkt dat twee op de vijf verenigingen in Rotterdam vreest op termijn niet meer aan hun financiële verplichtingen te kunnen voldoen[11], waardoor de toegankelijkheid van sport verder onder druk kan komen te staan.[12]

Vanwege de achterblijvende sportdeelnamecijfers onder Rotterdammers en de situatie van sportverenigingen, is de rekenkamer in juni 2025 een onderzoek gestart naar de effectiviteit van het sportbeleid van de gemeente Rotterdam.

---

[1] A. van Giesen et al., Impact van scenario's voor sport en bewegen op gezondheid en zorgkosten. Resultaten van een Eerste Modelleringsstudie, (Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2022). DOI 10.21945/RIVM-2021-0201.
[2] N. Peters, P. Gerretsen, & T. Geijsen, De sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen, (Rotterdam: Ecorys, 2021); gemeente Rotterdam, "Maandelijkse Rendements Analyse (MRA) van Sport en Bewegen in Rotterdam," 2020.
[3] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).
[4] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 4.
[5] Deze ranking is gebaseerd op de sportindex. Deze bestaat uit vier subindices; aanbod van en deelname aan georganiseerd sporten (in verenigingsverband) en aanbod van en deelname aan ongeorganiseerd (individueel) sporten.
[6] F. Burema, et al., Atlas voor gemeenten 2020, (Nijmegen, VOC Uitgevers, 2020).
[7] Kenniscentrum Sport & Bewegen, Maatschappelijke waarde van sport en bewegen. Hoe verhoudt Rotterdam zich tot de rest van het land? (Utrecht: Kenniscentrum Sport & Bewegen, januari 2024).
[8] F. Burema, et al., Atlas voor gemeenten 2020, (Nijmegen, VOC Uitgevers, 2020).
[9] Gemeente Rotterdam, Coalitieakkoord 2022-2026. Eén Stad, juni 2022, 39.
[10] Dagblad010. "CDA wil dat Rotterdam haar sportclubs tegemoet komt." 10 december 2024.
[11] Rotterdam Sportsupport, " Vitaliteit Rotterdamse sportverenigingen stabiel. Zorgen op thema's 'Financiën' en 'Accommodatie'", geraadpleegd op 26 maart 2025, https://www.rotterdamsportsupport.nl/actueel/vitaliteit-rotterdamse-sportverenigingen-stabiel-zorgen-op-themas-financien-en-accommodatie.
[12] Register voor Verenigingsbestuurders, *Betaalbaarheid sportverenigingen,* (Dordrecht: Register voor Verengingsbestuurders, 29 november 2024).

1-2 Doel en onderzoeksvragen

Doelstelling

Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer inzicht te bieden in de effectiviteit van het gemeentelijk aanbod van sportvoorzieningen en het stimuleringsbeleid bij het bevorderen van de sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers.

Centrale vraag en deelvragen

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt:
In hoeverre zijn het gemeentelijke aanbod van sport- en beweegvoorzieningen en het stimuleringsbeleid effectief bij het bevorderen van de sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers?

De onderzoeksvraag is uitgewerkt in vier deelvragen:

1 Wat is (a) de sport- en beweegdeelname onder verschillende groepen Rotterdammers en (b) welke redenen hebben zij om al dan niet deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten?
2 Wat is het beschikbare aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam?
3 Wat doet de gemeente om inwoners te stimuleren om te sporten en bewegen?
4 In hoeverre zijn de gemeentelijke inspanningen adequaat in de zin dat sprake is van (a) een logische opzet, (b) een passende uitvoering en (c) een bijdrage aan het bevorderen van sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers?

1-3 Afbakening en kernbegrippen

Voor de afbakening van dit onderzoek zijn de volgende punten relevant:

- De gemeente richt zich met haar beleid op zowel sporten als bewegen. Bewegen is een algemene term voor fysieke activiteit, terwijl sport een meer gestructureerde en vaak intensievere vorm van bewegen is. In dit onderzoek richt de rekenkamer zich specifiek op sport- en beweegdeelname met een sport- of beweegintentie. Hieronder vallen ook minder intensieve sportvormen, zoals recreatief wandelen en yoga, en ongeorganiseerde sportdeelname, zoals hardlopen en recreatief voetballen met vrienden. Dagelijkse fysieke activiteiten zonder sport- of beweegintentie, zoals fietsen naar het werk of tuinieren, vallen hier niet onder.
- Het onderzoek richt zich op breedtesportdeelname. Het stimuleren van topsport valt buiten de scope van het onderzoek, tenzij topsport wordt ingezet ter bevordering van de breedtesport. Dit vormt echter geen specifieke focus van het onderzoek.
- In het onderzoek wordt in het bijzonder aandacht besteed aan aandachtsgroepen met een achterblijvende sport- en beweegdeelname, zoals jeugd en kwetsbare volwassenen, met specifieke aandacht voor ouderen. Onder kwetsbare volwassenen verstaat de rekenkamer inwoners van 18 jaar en ouder die door uiteenlopende omstandigheden in een kwetsbare positie verkeren en daardoor belemmeringen kunnen ervaren om deel te nemen aan sport en bewegen, bijvoorbeeld als gevolg van gezondheidsachterstanden, een lage sociaaleconomische positie, hogere leeftijd of eenzaamheid.
- Dit onderzoek richt zich op de periode sinds de inwerkingtreding van de Sportnota 2021+, namelijk van 2021 tot en met april 2026.

Gebiedsgerichte insteek: Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet

In dit onderzoek heeft de rekenkamer drie gebieden in Rotterdam geselecteerd voor nader onderzoek: Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet. Per gebied is onderzocht in hoeverre het aanbod en de activiteiten van de gemeente uitnodigen om te sporten en bewegen of juist obstakels opwerpen voor de inwoners van dat gebied. Op gebiedsniveau is zo inzicht ontstaan

in de effectiviteit van het gemeentelijke aanbod en stimuleringsbeleid. In de onderzoekverantwoording is de wijze van selectie nader toegelicht (zie hoofdstuk 5).

Sport- en beweegvoorzieningen

Onder sport- en beweegvoorzieningen verstaat de rekenkamer de fysieke voorzieningen die worden gebruikt voor sport en bewegen. Daarbij onderscheidt de rekenkamer twee typen voorzieningen: sportvoorzieningen bij sportaccommodaties (zoals sportvelden, sportzalen en zwembaden) en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (zoals openbare sportveldjes in wijken en sporttoestellen in de buitenruimte). Deze voorzieningen vormen samen de fysieke sportinfrastructuur. Speeltuinen en andere plekken in de openbare ruimte die niet voor sporten zijn ingericht (zoals fiets- en wandelpaden en parken) worden in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten (zie ook paragraaf 3-2).

Stimuleringsmaatregelen

Onder stimuleringsmaatregelen verstaat de rekenkamer alle maatregelen en interventies die gericht zijn op het bevorderen van de sportdeelname onder Rotterdammers. Hierbij kan sprake zijn van een specifieke focus op bepaalde doelgroepen of gebieden.

Sport- en beweegaanbieders

Dit onderzoek omvat alle typen sport- en beweegaanbieders in Rotterdam. Hieronder verstaat de rekenkamer sportverenigingen, sportbonden, sportstichtingen, commerciële en particuliere aanbieders, e-sportsaanbieders, welzijnsorganisaties en zorgorganisaties. Deze aanbieders verschillen in organisatievorm en doelstelling, maar bieden allen sport- en/of beweegactiviteiten aan. Voor een uitgebreidere toelichting op de verschillende typen aanbieders wordt verwezen naar paragraaf 3-2-2.

Sport- en beweegaanbod

De activiteiten die door sport- en beweegaanbieders worden georganiseerd en aangeboden.

1-4 Leeswijzer

Deze nota van bevindingen bevat de analyses en feiten die relevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Het antwoord op de deelvragen en de centrale vraag wordt gegeven in een bestuurlijke nota die op basis van deze nota van bevindingen is opgesteld. Hierbij zullen de bevindingen ook bestuurlijk worden gewogen en beoordeeld.

De nota is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 licht de gemeentelijke aanpak toe en beoordeelt de logica van de gekozen beleidsopzet. In hoofdstuk 3 wordt het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam beschreven en beoordeeld. Hoofdstuk 4 gaat in op de sport- en beweegdeelname van verschillende groepen Rotterdammers en hun motieven om al dan niet deel te nemen aan deze activiteiten. Daarnaast wordt beoordeeld in hoeverre de gemeentelijke inspanningen bijdragen aan de sport- en beweegdeelname van Rotterdammers. Tot slot bevat hoofdstuk 5 de onderzoeksverantwoording.

Gekleurde kaders

In de nota zijn gele tekstblokken te vinden. Deze tekstblokken bevatten nadere informatie of uitleg over feiten waarover in het rapport wordt geoordeeld of aanvullende informatie over bijvoorbeeld gebruikte begrippen en instrumenten.

Kleurcodes samenvattende tabel

Aan het begin van elke paragraaf staat een samenvattende tabel met kleurcodes. Deze kleurcodes geven het oordeel van de rekenkamer weer over de mate waarin aan de norm is voldaan. Groen betekent dat de norm is behaald, oranje dat deze gedeeltelijk is behaald en rood dat deze niet is

behaald. Witte vlakken verwijzen naar beschrijvende bevindingen of normen waarvan niet kan worden vastgesteld of eraan is voldaan.

2 Gemeentelijke aanpak

2-1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanpak van de gemeente Rotterdam besproken. Daarbij komt de volgende onderzoeksvraag aan de orde:

- *Wat doet de gemeente om inwoners te stimuleren om te sporten en bewegen?*

Daarnaast wordt ingegaan op een gedeelte van deelvraag 4:

- *In hoeverre zijn de gemeentelijke inspanningen adequaat in de zin dat sprake is van een logische opzet?*

Tabel 2.1 Opzet hoofdstuk en gebruikte normen

Paragraaf	Thema en bijbehorende normen
2-2	Sportbeleid Rotterdam en betrokken partijen
2-3	Gemeentelijke aanpak • De gemeentelijke inspanningen sluiten in opzet aan bij kennis uit literatuur. • De gemeentelijke inspanningen sluiten in opzet aan bij de beleidsdoelen.

2-2 Sportbeleid en organisatie gemeente Rotterdam

Bevindingen samengevat
De overkoepelende ambitie van het Rotterdamse sportbeleid is dat Rotterdam in 2030 door sport en bewegen vitaler en aantrekkelijker is en dat inwoners volop de mogelijkheid hebben om op hun eigen manier en met plezier te sporten en te bewegen. Deze ambitie is in het coalitieakkoord 'Eén Stad' vertaald naar een collegetarget om de gemiddelde wekelijkse sportdeelname met 10% te verhogen.
De ´Sportnota 2021+. Rotterdam Wereldse Sportstad´ vormt het beleidskader voor de uitwerking van deze ambitie. De verdere uitwerking en concretisering vindt plaats via uitvoeringsprogramma's en maatregelen binnen het sportbeleid én via beleidskaders en programma's van andere gemeentelijke beleidsdomeinen die bijdragen aan sport en bewegen.
Het Rotterdamse sportbeleid valt ambtelijk onder het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (afdeling Sport, Natuur en Recreatie). De formele verantwoordelijkheid voor andere beleidsdomeinen die van invloed zijn op het behalen van de sportdoelstellingen ligt bij andere clusters en afdelingen, waaronder SO, SB, PGW&Z en Onderwijs. Voor de uitvoering van het sportbeleid is de afdeling Sport daarmee in sterke mate afhankelijk van de samenwerking met verschillende gemeentelijke clusters en afdelingen.
De uitvoering van het sportbeleid ligt bij drie kernpartners: Sportbedrijf Rotterdam (beheer sportaccommodaties, sportstimulering en ondersteuning van sportaanbieders bij het ontwikkelen en versterken van sportaanbod dat aansluit bij de behoeften en samenstelling van de wijken), Stichting Rotterdam Sportsupport (ondersteuning van sportverenigingen, -stichtingen en sleutelfiguren, onder meer via relatiebeheer en thematische ondersteuning, en daarnaast sportstimulering via projecten en programma's) en Stichting Rotterdam Topsport (facilitering en ondersteuning van topsportprogramma's, topsportverenigingen, talentcentra en advisering over de ontwikkeling van topsportaccommodaties). Daarnaast zijn er diverse andere lokale partners die op basis van subsidie of opdracht van de gemeente delen van het sportbeleid uitvoeren, evenals private Rotterdamse sportorganisaties die als belangrijke samenwerkingspartners fungeren.

Het doel van het college is om de sportdeelname te verhogen. Tegelijkertijd dalen de beschikbare middelen voor Sportbeleid en activering van € 19.2 miljoen in de begroting 2025 naar € 16.9 miljoen in 2026 (-12,1%). Dit komt zowel door incidentele uitgaven als door diverse bezuinigingsmaatregelen.

2-2-1 Veelheid aan beleidskaders en -programma's

Er bestaat in Nederland geen wettelijk kader dat gemeenten verplicht om sportbeleid te formuleren of specifieke taken op het gebied van sport uit te voeren.[13] Wel is het historisch zo gegroeid dat gemeenten een centrale rol vervullen in het stimuleren van sport en bewegen. Zij doen dit onder meer door te investeren in sport- en beweegvoorzieningen en -aanbod, en door beleid te ontwikkelen dat erop gericht is de sportdeelname onder inwoners te vergroten.[14]

De koers van het Rotterdamse sportbeleid wordt in belangrijke mate bepaald door het coalitieakkoord 'Eén Stad' en de 'Sportnota 2021+. Rotterdam Wereldse Sportstad'. De overkoepelende ambitie van het Rotterdamse sportbeleid is dat Rotterdam in 2030 door sport en bewegen vitaler en aantrekkelijker is en dat inwoners volop de mogelijkheid hebben om op hun eigen manier en met plezier te sporten en te bewegen.[15] Om deze ambitie te realiseren heeft het college in het coalitieakkoord voor de periode 2022-2026 als collegetarget opgenomen om de gemiddelde wekelijkse sportdeelname met 10%[16] te verhogen.[17] In het definitieboekje bij deze target is wekelijkse sportdeelname gedefinieerd als "vier keer of meer gesport in de betreffende maand (april of november)", waarbij ook Urban Sports[18] worden meegerekend.[19]

Deze ambitie is verder uitgewerkt in de 'Sportnota 2021+. Rotterdam Wereldse Sportstad', waarin het vergroten van de sportdeelname centraal staat. De sportnota onderscheidt vier hoofdthema's die de voorwaarden moeten scheppen om dit doel te bereiken:

- sportdeelname en sportaanbieders;
- inspirerende topsport;
- toekomstbestendige sportvoorzieningen;
- impact van sport en gezonde leefstijl (o.a. door samenwerking met andere domeinen om moeilijk te bereiken doelgroepen te bereiken).[20]

Deze vier hoofdthema's zijn uitgewerkt in zeven speerpunten en 22 doelstellingen. De sportnota is echter een beleidsdocument op hoofdlijnen. De verdere uitwerking vindt plaats in verschillende uitvoeringsprogramma's, waaronder de 'Urban Sports Agenda 2024–2027'[21], en in maatregelen

[13] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).
[14] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018); P. van Eldert, Monitor sportuitgaven gemeenten 2022. Gemeentelijke uitgaven aan sport in de periode 2017 tot en met 2022, (Utrecht: Mulier Instituut, 2023); gemeente Rotterdam, "Bestuurlijke hoofdlijnen 2023-2026", geraadpleegd op 25 maart 2026, https://archieven.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting2023/programmas/sport-en-recreatie2/2-bestuurlijke-hoofdlijnen/.
[15] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 8.
[16] Concreet betekent dit een stijging van 62% naar 68%. Dit is 62% x 1,1 = 68,2%. Zie: Rekenkamer Rotterdam, 'Targets tellen, eindbeoordeling collegetargets 2022-2026', februari 2026.
[17] Gemeente Rotterdam, Coalitieakkoord 2022-2026. Eén Stad, juni 2022, 39.
[18] Dit is een verzamelnaam voor sportdisciplines met een vrij, expressief en creatief karakter, die vaak plaatsvinden in een stedelijke omgeving. Voorbeelden hiervan zijn skateboarden, 3x3 basketball, BMX, panna- en freestylevoetbal, freerunning en golfsurfen. Bron: Gemeente Rotterdam, Waarde voor de stad. Urban Sports Agenda Rotterdam 2024-2027, november 2024.
[19] Gemeente Rotterdam, Definitieboekje Collegetargets, z.j.
[20] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021; interview ambtenaren.
[21] Gemeente Rotterdam, Waarde voor de stad. Urban Sports Agenda Rotterdam 2024-2027, november 2024.

binnen andere gemeentelijke beleidsdomeinen, zoals het fysieke en sociale domein.[22] Daarnaast worden op gebiedsniveau tal van interventies ontwikkeld en uitgevoerd.[23]

De gemeente Rotterdam beschikt daarmee over een breed palet aan beleidsnota's en programma's die betrekking hebben op sport en bewegen of daaraan raken (zie bijlage 1). Deze documenten bevatten een groot aantal speerpunten, doelstellingen en maatregelen en vormen gezamenlijk het gemeentelijke sportbeleid. Vanwege deze veelheid heeft de rekenkamer ervoor gekozen om in dit onderzoek niet iedere afzonderlijke maatregel te beoordelen, maar de gemeentelijke aanpak als geheel centraal te stellen (zie paragraaf 2-3).

Ten tijde van dit onderzoek bereidt de gemeente een nieuw sport- en beweegbeleid voor, dat medio 2027 zal worden vastgesteld.[24]

2-2-2 Realisatie van de sportdoelstellingen is afhankelijk van samenwerking met interne en externe partijen

Organisatie en verantwoordelijkheidsverdeling binnen de gemeente

Tabel 2.2 Interne organisatie en verantwoordelijkheden in het sportbeleid

Afdeling/cluster	Rol in het sportbeleid
Sport, Natuur en Recreatie	Ambtelijk verantwoordelijk voor sportbeleid.
Stadsontwikkeling	Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en inpassing van functies in de openbare ruimte. Eigenaar van sportaccommodaties.
Stadsbeheer	Beheer, onderhoud en vervanging van bestaande sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.
Publieke Gezondheid, Welzijn & Zorg	Bijdragen aan aanbod van beweegactiviteiten voor kwetsbare doelgroepen met gezondheidsachterstanden en aan toeleiding naar structureel sport- en beweegaanbod (samen met Sport, Natuur en Recreatie).
Onderwijs	Financier van bewegingsonderwijs (schoolzwemmen) en medefinancier van gymzalen, sporthallen en zwembaden.

De realisatie van de sportdoelstellingen is in sterke mate afhankelijk van de samenwerking tussen verschillende gemeentelijke clusters en afdelingen. Hoewel het sportbeleid ambtelijk is ondergebracht bij het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO), binnen de afdeling Sport, Natuur en Recreatie, ligt de formele beleidsverantwoordelijkheid voor andere beleidsdomeinen die van invloed zijn op het behalen van de sportdoelstellingen bij andere clusters en afdelingen, waaronder Stadsontwikkeling (SO), Stadsbeheer (SB), de afdeling Publieke Gezondheid, Welzijn en Zorg (PGW&Z) en Onderwijs (zie tabel 2.2).[25]

De ontwikkeling van nieuwe sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (zoals Urban Sports-locaties, trapveldjes en beweegvriendelijke parken) ligt bij SO. Daarnaast is SO eigenaar van de sportaccommodaties. SO verhuurt deze accommodaties bijvoorbeeld aan Sportbedrijf Rotterdam (zie ook onder kop ‘uitvoering door externe partijen). Tussen SO en Sportbedrijf Rotterdam zijn afspraken gemaakt over het onderhoud en de instandhouding van de sportaccommodaties. SO is daarnaast verantwoordelijk voor (actieve) mobiliteit. SB is verantwoordelijk is voor het beheer,

[22] Bijlage 1 bevat een overzicht met relevante gemeentelijke thema’s en beleidsprogramma’s.
[23] Interview ambtenaar.
[24] Interview ambtenaar; E-mail ambtenaar, 3 april 2026; ambtelijk wederhoor.
[25] Gemeente Rotterdam, *Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad*, 30 maart 2021; interviews ambtenaren; ambtelijk wederhoor.

onderhoud en de vervanging van bestaande sport- en beweegplekken. De afdeling Sport werkt daarnaast samen met PGW&Z aan het aanbod van beweegactiviteiten voor kwetsbare doelgroepen met gezondheidsachterstanden en de toeleiding naar structureel sport- en beweegaanbod (zie paragraaf 2-3-4). De afdeling Onderwijs is betrokken als financier van het bewegingsonderwijs (schoolzwemmen) en als medefinancier van gymzalen, sporthallen en zwembaden.

Uitvoering via externe partijen

De uitvoering van het sportbeleid ligt bij drie kernpartners: Sportbedrijf Rotterdam, Stichting Rotterdam Sportsupport en Stichting Rotterdam Topsport. Daarnaast zijn er diverse lokale organisaties betrokken bij de uitvoering van onderdelen van het sportbeleid (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1 Betrokken partijen en hun rol in het sportbeleid

Sportbedrijf Rotterdam

Sportbedrijf Rotterdam is verantwoordelijk voor de volgende drie taken:

- Accommodatiebeheer: de exploitatie, het onderhoud en de ondersteuning van sportaccommodaties in de stad, variërend van gymzalen en sporthallen tot hockeyvelden en zwembaden.
- Sportstimulering: het organiseren van sportactiviteiten dan wel het opzetten van programma's met als doel Rotterdammers te stimuleren en te ondersteunen bij een actieve leefstijl.[26]
- Ondersteuning sportaanbieders: het ondersteunen van sportaanbieders bij het ontwikkelen van nieuw sportaanbod (sportactiviteiten) en het aanpassen en versterken van bestaand aanbod dat aansluit bij de behoeften en samenstelling van de wijken.[27]

Sportbedrijf Rotterdam werkt met een vierjarige dienstverleningsovereenkomst op hoofdlijnen, aangevuld met jaarlijkse overeenkomsten met concrete doelstellingen.[28]

Stichting Rotterdam Sportsupport

Stichting Rotterdam Sportsupport fungeert als eerste aanspreekpunt voor sportverenigingen en een aantal stichtingen in de stad die functioneren als sportvereniging. Daarbij heeft zij de volgende taken:[29]

[26] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 60; Sportbedrijf Rotterdam, "Over Sportbedrijf Rotterdam", geraadpleegd op 3 februari 2026, https://www.sportbedrijfrotterdam.nl/over-sportbedrijf-rotterdam; ambtelijk wederhoor.
[27] Ambtelijk wederhoor.
[28] D. Derix, M. Koekkoek, W. van Stam & D. Rappange., Benchmark sportlandschap. De gemeentelijke organisatiestructuur in Rotterdam en andere gemeenten, (Utrecht, Mulier Instituut, 27 november 2025).
[29] Interviews ambtenaren en uitvoeringspartners.

- Ondersteunen van sportverenigingen bij het realiseren van “vitale, veilige en toekomstbestendige” sportverenigingen. De ondersteuning omvat onder meer relatiebeheer, deskundigheidsbevordering, advisering en begeleiding op uiteenlopende organisatiethema’s. Daarmee richt Rotterdam Sportsupport zich zowel op het versterken van de verenigingsorganisatie als op het ondersteunen van verenigingen bij actuele en toekomstige vraagstukken.
- Vergroten van duurzame sportdeelname: uitvoeren van programma’s en projecten die gericht zijn op het stimuleren en versterken van duurzame sportdeelname, veelal via verenigingen, met speciale aandacht voor Rotterdammers met een afstand tot sport en bewegen.
- Ontwikkelen van passend sportaanbod: ondersteunen en stimuleren van sportverenigingen bij het ontwikkelen van nieuw en passend sportaanbod dat aansluit bij de behoeften van Rotterdammers.[30]

Rotterdam Sportsupport stelt in overleg met de gemeente een jaarplan op. Op basis van de hierin opgenomen opdracht verstrekt de gemeente subsidie via een subsidiebeschikking.[31]

Stichting Rotterdam Topsport

Stichting Rotterdam Topsport zet zich in voor het versterken van het topsportklimaat in de stad en draagt daarnaast bij aan het stimuleren van sport en bewegen onder Rotterdammers. De stichting vervult daarbij drie kerntaken:

- Verwerven en organiseren van topsportevenementen: het verwerven en organiseren van (internationale) topsportevenementen, in opdracht van en op basis van subsidieafspraken met de gemeente. Hiermee wordt beoogd de internationale zichtbaarheid van Rotterdam te vergroten, de lokale economie te stimuleren en inwoners te inspireren tot sport en bewegen.
- Faciliteren van TeamNL topsportprogramma’s, topsportverenigingen en talentcentra: ondersteunen van topsportprogramma’s, topsportverenigingen en talentcentra. Daarnaast werkt Stichting Rotterdam Topsport samen met scholen en buurtinitiatieven om topsport in te zetten voor het bevorderen van een actieve en gezonde leefstijl.
- Adviseren over topsportaccommodaties: een adviserende rol bij de ontwikkeling van (nieuwe) topsportaccommodaties en het incidenteel beschikbaar stellen van middelen voor verbeteringen ten behoeve van de topsport.[32]

Lokale organisaties

Naast de hiervoor genoemde kernpartners zijn er nog andere lokale organisaties die op basis van subsidie of een gemeentelijke opdracht bijdragen aan de uitvoering van onderdelen van het sportbeleid. Voorbeelden hiervan zijn welzijnsorganisaties en maatschappelijke stichtingen (zoals SportMEE), de drie betaaldvoetbalorganisaties en de zwembadexploitanten Optisport en Sportfondsen. Verder zijn ook alle private Rotterdamse sportorganisaties belangrijke samenwerkingspartners bij de uitvoering van het sportbeleid.[33]

[30] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 60; Rotterdam Sportsupport, “Wat doen wij?”, geraadpleegd op 25 maart 2025, https://www.rotterdamsportsupport.nl; Rotterdam Sportsupport, “Kampioen in verenigen. Highlights 2025”, geraadpleegd op 7 september 2025, https://jaarverslag.rotterdamsportsupport.nl/; ambtelijk wederhoor.
[31] D. Derix, M. Koekkoek, W. van Stam & D. Rappange., Benchmark sportlandschap. De gemeentelijke organisatiestructuur in Rotterdam en andere gemeenten, (Utrecht, Mulier Instituut, 27 november 2025).
[32] Gemeente Rotterdam, *Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad*, 30 maart 2021, 60; Rotterdam Topsport, “Over Rotterdam Topsport”, geraadpleegd op 16 april 2026, https://rotterdamtopsport.nl/over-rotterdam-topsport; ambtelijk wederhoor.
[33] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 61; interviews ambtenaren.

2-2-3 Stijgende investeringen in sportaccommodaties, daling van budget stimuleringsbeleid

In de gemeentebegroting voor 2026 is ongeveer € 87 miljoen opgenomen voor sportaccommodaties en stimuleringsbeleid. Hiervan gaat € 69,6 miljoen naar sportaccommodaties en € 16,9 miljoen naar stimuleringsbeleid (het 'taakveld sportbeleid en activering') (zie tabel 2.3).[34] Kosten voor onderhoud en vervanging van de vele sport- en beweegplekken in de openbare ruimte zijn hierin niet opgenomen. Hiervoor is jaarlijks € 11,1 miljoen gereserveerd.[35] In dit bedrag zijn ook alle speelsportvoorzieningen opgenomen; een nadere onderverdeling is niet te geven. Gemeentelijke gymzalen zijn primair ontwikkeld voor het bewegingsonderwijs en vallen daarmee onder de verantwoordelijkheid van Onderwijs. De kosten voor de kostendekkende huur en het onderhoud van gemeentelijke gymzalen zijn echter wel opgenomen in de sportbegroting.[36]

Voorheen maakten de programma's Sport en Recreatie en Cultuur gebruik van één gezamenlijke bestemmingsreserve voor evenementen. Omdat de gemeente deze constructie onvoldoende transparant vond, is binnen het programma Sport en Recreatie een aparte bestemmingsreserve voor (top)sportevenementen ingesteld. De middelen uit het evenementenfonds voor sportevenementen zijn overgeboekt naar deze nieuwe reserve. Het betreft een bedrag van € 825.000. Bij de Voorjaarsnota 2025 is daarnaast € 1,0 miljoen aan deze reserve toegevoegd (zie tabel 2.3).[37]

Voor de periode 2026-2029 is er ca. € 1,8 miljoen toegekend aan de bestemmingsreserve (top)sportevenementen. Dit betreft eenmalige middelen. Zodra deze zijn besteed, is de bestemmingsreserve weer uitgeput. Naast deze bestemmingsreserve is er jaarlijks een budget voor evenementen van circa € 880.000 (voor de bezuiniging door het nieuwe college). Dit budget was oorspronkelijk opgenomen in de begroting van Cultuur en was daarbij geoormerkt voor topsportevenementen. Deze middelen zijn overgeheveld van Cultuur naar de structurele middelen voor Sport.[38]

[34] Gemeente Rotterdam, "Programma en Rotterdamse taakvelden", geraadpleegd op 26 januari 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting-2026/programmas/sport-en-recreatie/financien/
[35] Gemeente Rotterdam, "Nota Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2023-2027", 2023.
[36] Gemeente Rotterdam, "Gemeentelijk vastgoed", geraadpleegd op 26 januari 2026, https://www.rotterdam.nl/gemeentelijk-vastgoed; gemeente Rotterdam, *Integraal Huisvestingsplan Sport en recreatie 2024-2034 Herijking*, (Rotterdam: gemeente Rotterdam, 2024); ambtelijk wederhoor.
[37] Gemeente Rotterdam, "Programma en Rotterdamse taakvelden", geraadpleegd op 26 januari 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting-2026/programmas/sport-en-recreatie/financien/
[38] Ambtelijk wederhoor.

Tabel 2.3 Begroting Sport en bestemmingsreserve (Top)sportevenementen					
	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Sportbeleid en activering	18.134	16.914	18.261	18.261	18.261
Sportaccommodaties	65.559	69.588	69.079	73.351	75.443
Bestemmingsreserve (Top)sportevenementen	1.825[39]	1.825	1.825	1.825	1.825

Bron: gemeente Rotterdam

Zoals blijkt uit tabel 2.3 vertoont de begroting voor het onderdeel Sportaccommodaties meerjarig een stijgend verloop. Volgens de gemeente wordt dit veroorzaakt door oplopende kapitaallasten voor sportaccommodaties, onder meer door nieuwbouw en renovaties. Tegelijkertijd dalen de beschikbare middelen voor Sportbeleid en activering van € 19,2 miljoen in de begroting 2025 naar € 16,9 miljoen in 2026 (-12,1%). Dit komt doordat bepaalde uitgaven incidenteel zijn en er diverse bezuinigingsmaatregelen zijn doorgevoerd.[40]

Zowel Sportbedrijf Rotterdam als Rotterdam Sportsupport hebben een financiële taakstelling van € 500.000. Volgens het college bestaat deze bij Rotterdam Sportsupport uit € 200.000 door het schrappen van doublures en € 300.000 aan efficiencymaatregelen, zoals een lagere overhead bij het servicepunt en een “meer gelijkwaardige inzet op verenigingsondersteuning richting de landelijke norm.” Concreet zou dit volgens het college leiden tot een gedeeltelijke bezuiniging van 2 fte.

In ambtelijk wederhoor plaatsten Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam enkele kanttekeningen bij de weergave van de taakstelling door de gemeente. Zo betekent de taakstelling van € 200.000 volgens Sportsupport geen schrappen van doublures, maar een bezuiniging op verenigingsconsulenten. Het aantal verengingen per consulent neemt daardoor toe. Het Sportbedrijf Rotterdam merkt op dat naast de genoemde € 500.000 nog een aanvullende financiële taakstelling geldt van € 1 miljoen op overhead en onderhoud en € 320.000 op Sportprogrammering/Schoolsport.[41]

2-3 Gemeentelijke aanpak

Bevindingen samengevat	
	De gemeente Rotterdam hanteert een brede beleidsaanpak om de sport- en beweegdeelname te verhogen, bestaande uit vijf typen beleidsmaatregelen: inzet op sport- en beweegvoorzieningen, inzet op stimuleringsmaatregelen gericht op organisaties, inzet op stimuleringsmaatregelen voor specifieke doelgroepen, samenwerking met zorg en welzijn en financiële maatregelen. In de literatuur worden deze maatregelen beschouwd als belangrijke bouwstenen voor een samenhangend sportbeleid. De gemeentelijke aanpak is daarmee in opzet logisch. Tegelijkertijd vraagt deze aanpak om een stevige, samenhangende uitvoering. Per onderdeel zijn enkele kanttekeningen te plaatsen.
	Wekelijkse sportdeelname vormt een belangrijke indicator van het Rotterdamse sportbeleid. Hoewel dit collegetarget SMART is geformuleerd en betrouwbare gegevens beschikbaar zijn om doelbereik te meten, biedt het slechts beperkt inzicht in de effectiviteit van het sportbeleid en is het onvoldoende om veranderingen aan beleid toe te schrijven.

[39] Dit zijn eenmalige middelen (bron: ambtelijk wederhoor).
[40] Gemeente Rotterdam, “Programma en Rotterdamse taakvelden”, geraadpleegd op 16 april 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting-2026/programmas/sport-en-recreatie/financien/
[41] Ambtelijk wederhoor.

De gemeentelijke aanpak om de sportdeelname te verhogen omvat een breed scala aan maatregelen. De rekenkamer onderscheidt daarin vijf elementen:

1 sport- en beweegvoorzieningen,
2 sportstimulering gericht op organisaties,
3 sportstimulering gericht op specifieke doelgroepen,
4 samenwerking met zorg en welzijn,
5 financiële maatregelen.

Figuur 2.2 geeft deze vijf elementen weer, inclusief de beleidsmaatregelen die daaronder vallen.

Figuur 2.2 Gemeentelijke aanpak verhoging sportdeelname

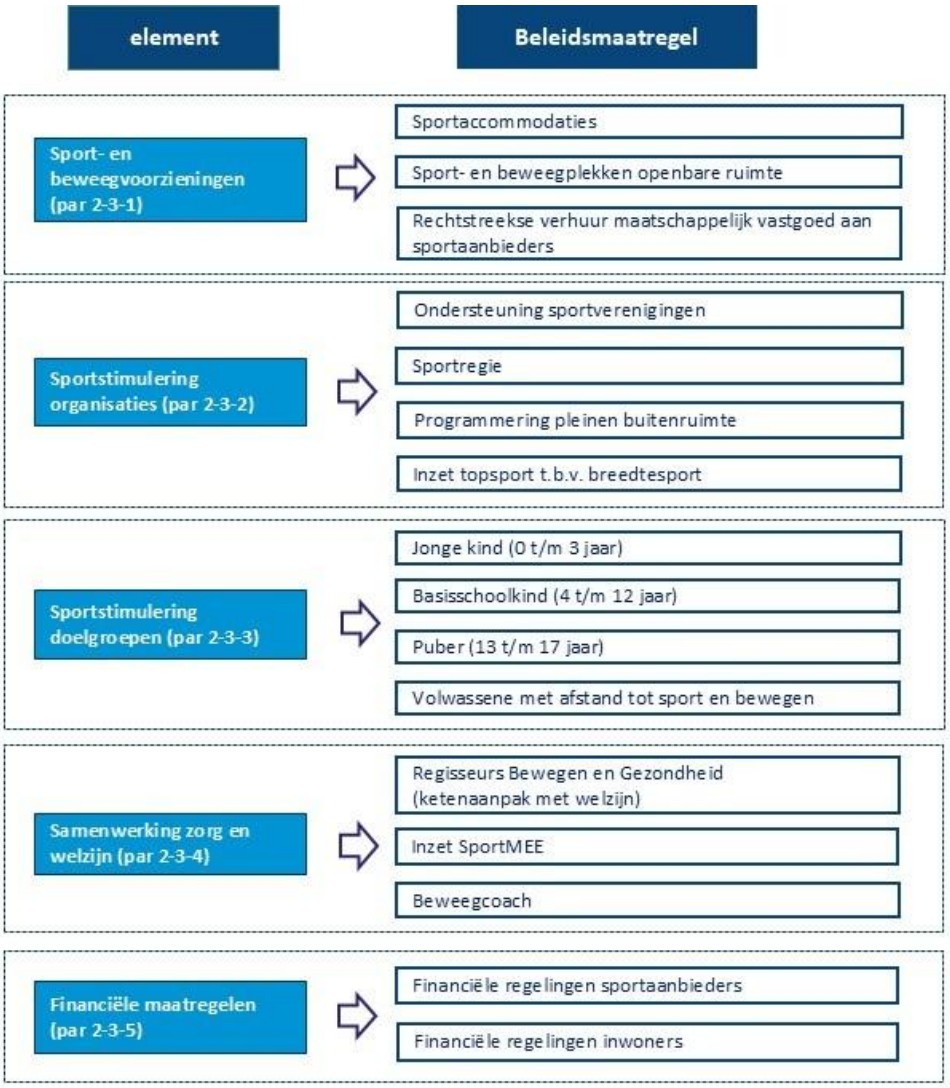

In het vervolg van deze paragraaf worden de vijf elementen toegelicht en wordt op basis van de (wetenschappelijke) literatuur een algemeen beeld geschetst van de onderliggende beleidslogica van het gemeentelijk sportbeleid.

2-3-1 Inzet op sport- en beweegvoorzieningen

Om de sport- en beweegdeelname van Rotterdammers te vergroten, zet de gemeente in op sport- en beweegvoorzieningen. De rekenkamer onderscheidt daarbij drie onderdelen: goede en

toegankelijke sportaccommodaties, sport- en beweegplekken in de openbare ruimte en rechtstreekse verhuur van gemeentelijk vastgoed aan sportaanbieders.

Sportaccommodaties

Zoals beschreven in paragraaf 2-2-2 ligt een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid voor de exploitatie, onderhoud en de ondersteuning van sportaccommodaties in de stad bij het Sportbedrijf Rotterdam. Sportbedrijf Rotterdam is een Besloten Vennootschap, met de gemeente Rotterdam als enige aandeelhouder en voornaamste financier. Tussen de gemeente en het Sportbedrijf worden prestatieafspraken gemaakt, die zijn vastgelegd in jaarovereenkomsten.[42] Sportaanbieders kunnen sportaccommodaties huren van het Sportbedrijf Rotterdam. Niet alle sportaccommodaties vallen echter onder de verantwoordelijkheid van het Sportbedrijf. Zo zijn sommige sportaccommodaties in eigendom van sportaanbieders of verenigingen en huren sommige sportaanbieders accommodaties rechtstreeks van de gemeente (zie toelichting onder kop 'Rechtstreekse verhuur maatschappelijk vastgoed aan sportaanbieders'.[43]

Gemeentelijke investeringen in sportaccommodaties zijn voor een belangrijk deel vastgelegd in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport en Recreatie 2024-2034.[44] Om zowel op korte als op lange termijn voldoende ruimte voor sport- en bewegen te waarborgen, is in 2025 het 'Capaciteitsplan Sportvoorzieningen' opgesteld. Dit plan moet op gedetailleerd niveau inzicht bieden in de benodigde sport- en beweegvoorzieningen in relatie tot het aantal inwoners en de toekomstige vraag. Daarbij wordt onder meer ingezet op intensivering, zoals de omzetting van natuurgras naar kunstgras, en op efficiënter gebruik van bestaande voorzieningen, bijvoorbeeld door een betere spreiding van competitievoetbal.[45] Ten tijde van het schrijven van dit rapport was het plan nog in concept.[46] De uitkomsten van het capaciteitsplan zullen worden meegenomen bij de volgende herijking van het IHP.[47]

In algemene zin streeft de gemeente ernaar het bestaande aanbod van sportaccommodaties, zoals buitensportvoorzieningen, binnensportaccommodaties en zwembaden, minimaal te behouden.[48] Voor buitensportvoorzieningen wil de gemeente inzetten op de zogenoemde 'sportcirkel'. Dit betreft het gebied tussen de oude stadswijken en de naoorlogse uitbreidingswijken, waar van oudsher veel buitensportvoorzieningen liggen op relatief centrale locaties. Deze sportcomplexen vervullen volgens de gemeente "een belangrijke functie voor ruimtegebruik, ontmoeting en ruimtelijke diversiteit". Daarom kiest zij voor behoud en versterking van de 'sportcirkel', in plaats van verplaatsing naar de stadsranden.[49] Het principe van minimaal behoud van het areaal aan sportterreinen en van behoud en versterking van de sportcirkel is vastgelegd in de door de raad vastgestelde omgevingsvisie en in de 'Sportnota 2021+'. Dit geldt als een niet-onderhandelbaar uitgangspunt bij alle gebiedsontwikkelingen. Verplaatsing van sport- en beweegvoorzieningen is daarbij mogelijk, mits deze in de nabijheid worden teruggebracht.[50]

Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen hanteert de gemeente stadsbreed referentiewaarden bij de realisatie van woningbouw. Aan nieuwe woningen worden passende maatschappelijke voorzieningen gekoppeld, waaronder sportaccommodaties zoals sportvelden en sporthallen. Deze referentiewaarden zijn geen hard afdwingbare normen, maar fungeren als een afwegingskader of checklist.[51]

---

[42] Sportbedrijf Rotterdam en gemeente Rotterdam, Jaarovereenkomst 2024.
[43] Ambtelijk wederhoor.
[44] Gemeente Rotterdam, IHP Sport en Recreatie 2024 – 2024 Herijking.
[45] Gemeente Rotterdam, "Voortgang Eerste herziening 2025", geraadpleegd op 6 januari 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/voorjaarsnota-2025/programmas/sport-en-recreatie/voortgang-2025.
[46] E-mail ambtenaar, 3 april 2026.
[47] Gemeente Rotterdam, IHP Sport en Recreatie 2024 - 2034 Herijking.
[48] Interviews ambtenaren.
[49] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 43 en 64.
[50] Ambtelijk wederhoor.
[51] Interviews ambtenaren.

Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte

In het coalitieakkoord 'Eén stad' geeft het college aan te willen inzetten op meer publieke sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte.[52] Het uitgangspunt is dat Rotterdammers op deze plekken laagdrempelig en kosteloos kunnen sporten en bewegen, bijvoorbeeld met fitness- en calisthenicsvoorzieningen en faciliteiten voor Urban Sports en skaters.[53]

Ten tijde van het onderzoek ontbraken bindende normen voor het aantal sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. De gemeente hanteerde wel een buitenspeelnorm voor openbare speellocaties. De invulling daarvan lag bij SB en SO en de norm werd ook toegepast op sport- en beweegplekken, zonder onderscheid te maken tussen sport en spel. De afdeling Sport heeft vervolgens een pilot uitgevoerd om binnen deze norm expliciet ruimte te reserveren voor sport- en beweegplekken. Deze pilot inmiddels is afgerond en heeft geresulteerd in een sportnorm voor ingerichte sport- en beweegplekken. Met deze sportnorm kan bij gebiedsontwikkelingen ruimte voor sport- en beweegplekken worden gereserveerd. Hierdoor ontstaat beter inzicht in de benodigde ruimte voor sport- en beweegplekken.[54]

Zoals beschreven in paragraaf 2-2-2 is de beleidsafdeling Sport bij het ontwikkelen van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte grotendeels afhankelijk van SO en SB. Ambtenaren geven aan dat de extra nadruk op sporten en bewegen in de openbare ruimte, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord, ertoe heeft geleid dat de beleidsafdeling Sport eerder en nadrukkelijker wordt betrokken bij gebiedsontwikkelingen. Zo denkt de afdeling inmiddels mee over het ontwerp van nieuwe sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Ook bij de vervanging van bestaande sport- en beweegplekken wordt nadrukkelijker gekeken naar de sportbehoeften in een wijk. Daarbij wordt meer rekening gehouden met de spreiding van verschillende sportvormen, het aantal inwoners per wijk en de inrichting van de openbare ruimte.[55] In 2025 is onder meer gewerkt aan het 'Skate Masterplan' (nog niet formeel vastgesteld), een kansenkaart die inzicht biedt in bestaande en potentiële skatelocaties, variërend van skateparken tot skateroutes.[56] Daarnaast worden sportvelden die in het beheer zijn van Sportbedrijf Rotterdam via de campagne 'Claim je veld' opengesteld voor openbaar gebruik. De hoofdgebruiker ontvangt hiervoor een zogenoemde 'gastheerschapsvergoeding' van Sportbedrijf Rotterdam.[57]

Rechtstreekse verhuur maatschappelijk vastgoed aan sportaanbieders

Veel sport- en beweegaanbieders beschikken niet over een eigen sportaccommodatie. De meeste sportaanbieders huren een accommodatie van het Sportbedrijf; een deel van de aanbieders huurt rechtstreeks van de gemeente. Uit gesprekken met deze sportaanbieders blijkt dat de verhuur hiervan niet altijd soepel verloopt. Aanbieders ervaren vooral onzekerheid over de continuïteit van hun locatie – oftewel in hoeverre zij hun activiteiten langdurig op dezelfde plek kunnen blijven aanbieden – en noemen gebrekkig onderhoud als belangrijk knelpunt.[58]

Beleidslogica sportvoorzieningen: inzet sluit aan bij een noodzakelijke randvoorwaarde voor sportdeelname, maar andere factoren zijn eveneens bepalend

Voldoende en goede sportvoorzieningen worden over het algemeen beschouwd als een belangrijke randvoorwaarde om mensen meer te laten sporten en bewegen. Toch laat onderzoek in Nederland

[52] Gemeente Rotterdam, Coalitieakkoord 2022-2026. Eén Stad, juni 2022, 39-40.
[53] Gemeente Rotterdam, "Voortgang Eerste herziening 2025", geraadpleegd op 6 januari 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/voorjaarsnota-2025/programmas/sport-en-recreatie/voortgang-2025; Gemeente Rotterdam, Coalitieakkoord 2022-2026. Eén Stad, juni 2022, 39-40.
[54] Interview ambtenaren; ambtelijk wederhoor.
[55] Interview ambtenaren.
[56] E-mail ambtenaar, 3 april 2026.
[57] Gemeente Rotterdam, "Voortgang Eerste herziening 2025", geraadpleegd op 6 januari 2026, https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/voorjaarsnota-2025/programmas/sport-en-recreatie/voortgang-2025; Gemeente Rotterdam, Coalitieakkoord 2022-2026. Eén Stad, juni 2022, 39-40; interview ambtenaren; ambtelijk wederhoor.
[58] Interviews sportaanbieders; ambtelijk wederhoor.

zien dat een beter of uitgebreider aanbod van sportvoorzieningen niet automatisch leidt tot een hogere sportdeelname. Een grotere diversiteit aan sportaccommodaties in de buurt vergroot met name de kans op maandelijkse sportdeelname. Voor mensen die wekelijks sporten, speelt het lokale aanbod een kleinere rol. Zij lijken doorgaans meer intrinsiek gemotiveerd en zien sport vaker als onderdeel van hun leefstijl. Bovendien zijn zij, mede door de goede spreiding van sportaccommodaties in Nederland, bereid om verder te reizen voor een specifieke sport of gebruik te maken van het aanbod dat er al is in hun directe omgeving.[59] Ook bij kinderen blijkt dat het aanleggen van openbare sport- en beweegvoorzieningen in de buurt op zichzelf onvoldoende is om het sport- en beweeggedrag wezenlijk te veranderen. Wel zijn er aanwijzingen dat kinderen uit sociaaleconomisch kwetsbare groepen hier mogelijk relatief meer van profiteren.[60]

Uit de literatuur blijkt verder dat verschillen in sport- en beweegdeelname niet alleen samenhangen met de fysieke beschikbaarheid van voorzieningen. Ook kenmerken van de sociale omgeving in een wijk en de sociaaleconomische achtergrond van inwoners blijken belangrijke verklarende factoren.[61] Dit onderstreept dat het vergroten van de sport- en beweegdeelname meer vraagt dan investeringen in sport- en beweegvoorzieningen alleen. Ook gerichte inzet in wijken met een lagere sociaaleconomische status, waar de sport- en beweegdeelname achterblijft, en flankerend sociaaleconomisch beleid zijn daarvoor van belang.

Zoals beschreven richt het overgrote deel van de gemeentelijke sportuitgaven zich op sportaccommodaties en zet de gemeente dus nadrukkelijk in op sport- en beweegvoorzieningen. Daarmee voldoet de opzet van het beleid aan een noodzakelijke randvoorwaarde voor sportdeelname. Voor het realiseren van een hogere sportdeelname zijn echter naast sport- en beweegvoorzieningen ook individuele kenmerken, de sociale context en ontwikkelingen op andere beleidsterreinen bepalend.

2-3-2 Inzet op stimuleringsmaatregelen voor organisaties: ondersteuning van sportaanbieders, programmering in de buitenruimte en topsport

De gemeente stimuleert de sport- en beweegdeelname niet alleen via inzet op sport- en beweegvoorzieningen, maar ook door organisaties te ondersteunen die sport- en beweegactiviteiten aanbieden. Dit omvat:

- Het ondersteunen van sportverenigingen via Rotterdam Sportsupport en het (wijk)gericht stimuleren en ontwikkelen van sport- en beweegactiviteiten voor specifieke doelgroepen via programma's en projecten.
- Het ondersteunen van sportaanbieders bij het organiseren en ontwikkelen van sport- en beweegactiviteiten via Sportregie, onderdeel van het Sportbedrijf Rotterdam.
- Het aanbieden van programmering in de buitenruimte.
- Topsport als middel om de sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers te vergroten.

Deze maatregelen worden deels gefinancierd vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (zie kader).

Context: Brede Regeling Combinatiefuncties
Om gemeenten te ondersteunen bij het bevorderen van sport- en beweegdeelname zijn verschillende landelijke initiatieven beschikbaar, waaronder de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). De BRC is erop gericht om gemeenten te ondersteunen bij het versterken van hun lokale

[59] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).
[60] F. J. Mölenberg, J. M. Noordzij, A. Burdorf & F. J. van Lenthe (2019). New physical activity spaces in deprived neighborhoods: Does it change outdoor play and sedentary behavior? A natural experiment. *Health & place*, 58, 102151.
[61] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).

sport-, beweeg- en cultuurbeleid. Hiervoor worden functionarissen (personeel) aangesteld die sport of cultuur combineren met een andere sector, zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven. Voor deze regeling geldt een verplichte lokale cofinanciering. Waar de regeling aanvankelijk uitsluitend gericht was op de inzet van buurtsportcoaches, kunnen inmiddels ook andere functieprofielen via deze regeling worden gefinancierd.[62]

De gemeente Rotterdam benut de regeling voor een breed scala aan functies, waaronder de verenigingsconsulenten van Rotterdam Sportsupport, de sportregisseurs van Sportbedrijf Rotterdam en sportcoaches. Ook voor de inzet van een aantal specifieke producten op het gebied van Urban Sports wordt de regeling gebruikt. Daarnaast wordt de regeling ingezet voor SportMEE, dat mensen met een beperking ondersteunt bij de toeleiding naar passend sport- en beweegaanbod.

In Rotterdam is ervoor gekozen om een deel van de BRC gericht in te zetten, zodat specifieke programma's uit de sportnota met behulp van deze functionarissen daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. Jaarlijks wordt op stedelijk niveau bepaald welke inzet nodig is om de sport- en beweegdeelname in de stad te vergroten en welke prioriteiten daarbij gelden. Op basis hiervan wordt een nieuw bestedingsvoorstel opgesteld voor de inzet van middelen uit de BRC. Daarnaast is een deel van de regeling opengesteld, zodat gebiedspartijen via een subsidieregeling activiteiten kunnen ontwikkelen voor specifieke doelgroepen die door de gemeente als prioriteitsgroep zijn aangemerkt (zie ook paragraaf 2-3-5).[63]

Ondersteuning sportverenigingen

Zoals uiteengezet in paragraaf 2-2-2 fungeert Rotterdam Sportsupport als het centrale aanspreekpunt voor sportverenigingen in Rotterdam. De organisatie biedt gemeentebrede ondersteuning en relatiebeheer via gebiedsconsulenten en inhoudelijke experts. Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden is de één-op-één begeleiding van bestuurders en vrijwilligers en de ondersteuning op thema's als bestuur en organisatie, financiën, accommodatie, vrijwilligers, inclusie en een sociaal veilige sport. De ondersteuning is gericht op het versterken van de vitaliteit en toekomstbestendigheid van verenigingen en daarmee op het creëren van de randvoorwaarden voor sport- en beweegdeelname. Volgens Rotterdam Sportsupport draagt de organisatie hiermee niet alleen bij aan het stimuleren van sport- en beweegdeelname, maar ook aan het behoud van sporters, het voorkomen van uitval en het duurzaam kunnen aanbieden van sportactiviteiten.[64] Jaarlijks verricht Rotterdam Sportsupport een vitaliteitsonderzoek onder verenigingen om haar dienstverlening beter en gerichter te kunnen aansluiten bij de behoeften.[65] Dit onderzoek brengt de vitaliteit van verenigingen in beeld aan de hand van verschillende aspecten, zoals accommodatie, financiën, leden, vrijwilligers, organisatie en veilig sportklimaat.

Sportregie

Sportregie is onderdeel van de afdeling Programmering van het Sportbedrijf Rotterdam; in totaal werken hier elf sportregisseurs. Zij ondersteunen sportaanbieders in de verschillende gebieden bij het opzetten en verbeteren van hun aanbod, afgestemd op de lokale behoeften (zie paragraaf 3-4-2).[66] Met het activeren van lokale sportaanbieders wordt beoogd dat vaste lokale aanbieders een passend en toekomstbestendig aanbod ontwikkelen, zodat Rotterdammers duurzaam in beweging blijven.[67]

Sportregie zet daarvoor de volgende instrumenten in:

- Een jaarlijks gebiedsplan dat is gericht op het verhogen van de lokale sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers.

[62] Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Sportakkoord. Bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026,* (Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2023); interview ambtenaar.
[63] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.
[64] Ambtelijk wederhoor.
[65] Interview lokale partners en ambtenaar.
[66] Interview lokale partner; interview ambtenaar.
[67] Interview ambtenaar.

- Aanjaagbudget om (een deel van) het ondernemersrisico van sportaanbieders te beperken en daarmee de ontwikkeling van nieuw aanbod te stimuleren.
- Inhoudelijke begeleiding, onder meer op het gebied van marketing en positionering.[68] Een voorbeeld hiervan is de Sportondernemer Academy, een training waarin sportaanbieders en (startende) ondernemers in de sportsector ondernemersvaardigheden en kennis ontwikkelen om, in samenwerking met Sportregie, hun idee voor structureel sport- en beweegaanbod succesvol op te zetten en uit te voeren.[69]
- Behoefteonderzoek per focusgroep, waarbij op basis van social marketing wordt onderzocht welke vormen van sport en bewegen aansluiten bij de behoeften en interesses van specifieke doelgroepen.[70]

Programmering pleinen buitenruimte

Verder zet de gemeente in op het bevorderen van de sport- en beweegdeelname via gerichte programmering in de buitenruimte. De beleidsafdeling Sport is verantwoordelijk voor de programmering op de Cruijff Courts en Krajicek Playgrounds. FC Straat, een bestaand privaat initiatief, verzorgde deze programmering al voordat de gemeente hierbij betrokken was. Sinds 2024 heeft de gemeente de coördinatie van de programmering op de courts via inkoop bij FC Straat belegd, onder de noemer Opjouwplein.nl. Rotterdam Sportsupport is sinds 2024 verantwoordelijk voor de uitvoering van de financiële bijdrageregeling voor sportaanbieders die op de courts programmeren. Vanuit deze rol stimuleert en ondersteunt Rotterdam Sportsupport sportverenigingen actief om op de pleinen te programmeren. Ook Sportregie heeft hierbij een rol: vanuit een verbindende en aanjagende rol brengt Sportregie sportaanbieders en de mogelijkheden voor programmering op de pleinen bij elkaar, onder meer door hen te verwijzen naar FC Straat/Opjouwplein.nl. Voor andere sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, zoals reguliere voetbal- en basketbalveldjes, worden via welzijnsaanbieders programmeringsopdrachten verstrekt.[71]

Naast deze sportgerichte inzet richt de gemeente zich breder op het bevorderen van actieve mobiliteit. Dit krijgt vorm via het stimuleren en faciliteren van loop-, wandel- en fietsgroepen in de openbare ruimte.[72]

Inzet topsport

Ten slotte beoogt het college topsport in te zetten om Rotterdammers te stimuleren meer te sporten en bewegen. Een van de manieren waarop dit gebeurt, is via side-events rondom topsportevenementen, zoals clinics en kennismakingsactiviteiten. Deze activiteiten moeten inwoners enthousiasmeren om zelf een sport te gaan beoefenen en hen in contact brengen met lokale sportaanbieders. Daarom heeft het college als doel gesteld dat in 2026 het aantal verenigingslidmaatschappen ten opzichte van 2021 is toegenomen binnen de sporten waarvoor Rotterdam een topsportprogramma faciliteert.[73]

Beleidslogica sportstimulering gericht op organisaties: effect op sport- en beweegdeelname is onzeker en afhankelijk van uitvoering

Het ondersteunen van sportverenigingen en het organiseren van sport- en beweegactiviteiten wordt over het algemeen gezien als een belangrijke manier om de sport- en beweegdeelname te bevorderen.[74] Tegelijkertijd blijkt uit de literatuur dat de effecten van sportstimuleringsmaatregelen over het algemeen moeilijk aantoonbaar zijn. Sportdeelname wordt

[68] Interview lokale partner.
[69] M. Vermeulen & E. Gieles, Eindrapportage Impactonderzoek Sportregie, (Rotterdam, Impact Centre Erasmus).
[70] Ambtelijk wederhoor.
[71] Interviews ambtenaren; ambtelijk wederhoor.
[72] Interview ambtenaren.
[73] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 34.
[74] Vereniging Sport en Gemeenten, Sport Stimuleert. Naar een optimale inzet van uw sportkapitaal. Visiedocument lokaal sport- en beweegbeleid (Den Haag: VSG, 2018).

namelijk beïnvloed door een breed scala aan individuele en contextuele factoren, waardoor het lastig is om veranderingen direct toe te schrijven aan specifiek beleid.[75]

Specifiek voor de inzet op topsport geldt dat er weinig bewijs is voor substantiële en duurzame effecten op sportdeelname, met name onder minder actieve of kwetsbare groepen. Onderzoek naar topsportevenementen in Rotterdam tussen 2000 en 2017 laat zien dat deze gemiddeld nauwelijks leidden tot een hogere sportdeelname. De literatuur suggereert wel dat evenementen meer kans hebben om sportdeelname te bevorderen wanneer zij onderdeel zijn van een expliciete strategie om sportdeelname te stimuleren. Daarbij worden onder meer een zorgvuldige selectie van het type evenement, goede en toegankelijke sportvoorzieningen en aanvullende programma's en side-events vóór, tijdens en na het evenement genoemd als belangrijke voorwaarden.[76] Dit wijst erop dat eventuele effecten niet zozeer voortkomen uit het evenement zelf, maar vooral afhangen van de wijze waarop het wordt ingebed in breder en langdurig sportbeleid.

Zoals beschreven zet de gemeente in op het ondersteunen van sportverenigingen via Rotterdam Sportsupport, het ondersteunen en adviseren van sportaanbieders in het opzetten van nieuw en aanpassen van bestaand sport- en beweegaanbod door Sportregie, programmering in de buitenruimte en het benutten van topsport als middel om sportdeelname te stimuleren. Daarmee neemt zij in opzet maatregelen om de sport- en beweegdeelname te bevorderen. Tegelijkertijd maakt de literatuur duidelijk dat de effecten van sportstimuleringsmaatregelen over het algemeen onzeker en slechts beperkt aantoonbaar zijn. Bovendien laat de begroting voor Sportbeleid en activering, zoals beschreven in paragraaf 2-2-3, ten opzichte van 2025 een daling zien van ruim 12%, wat de uitvoering van deze maatregelen onder druk kan zetten. Voor de inzet op topsport geldt daarnaast dat de literatuur benadrukt dat topsportevenementen alleen onder specifieke voorwaarden kunnen bijdragen aan een hogere sportdeelname. De gemeente geeft aan onder meer side-events in te zetten, maar de rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen in hoeverre met deze inzet in voldoende mate wordt voldaan aan de voorwaarden die de literatuur benoemt.

2-3-3 Inzet op stimuleringsmaatregelen voor specifieke doelgroepen: op basis van levensfase, beweegidentiteiten en prioriteitsgroepen

De gemeentelijke inzet bestaat deels uit algemene maatregelen, zoals sportregie en de verenigingsondersteuning door Rotterdam Sportsupport (zie paragraaf 2-2-2). Daarnaast zet de gemeente in op aanvullende, gerichte interventies voor specifieke levensfasen:

- het jonge kind (0 t/m 3 jaar);
- het basisschoolkind (4 t/m 12 jaar);
- de middelbare scholier/puber (13 t/m 17 jaar);
- volwassene met een afstand tot sport en bewegen (18+) (zie tabel 2.4).

[75] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018);
[76] F. J. M. Mölenberg, F. de Waart, A, Burdorf & F. J. van Lenthe, (2020), Hosting elite sport events to target recreational sport participation: an interrupted time series analysis, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(4), 531-543; E-mail onderzoeker Mulier Instituut, 7 januari 2026.

Tabel 2.4 Interventies doelgroepen naar levensfase

Doelgroep	Jonge Kind	Basisschoolkind	Puber	Volwassene
Product	Doerakkers	Schoolzwemmen	Swapgym	Regisseur Bewegen en Gezondheid
	Lekker Fit!	Schoolsport010		Blik op Bewegen
		Sportbelevenis		Senior games
		Schoolsportvereniging		Beweegcoach
		Bijdrageregeling		Beweegplus
		naschools aanbod		Fietsstimulering
		Opjouwplein		
		Beweeghelden		
		GLI kids		
	SportMEE	SportMEE	SportMEE	SportMEE

Met deze aanpak beoogt de gemeente het sport- en beweegaanbod beter af te stemmen op de uiteenlopende sport- en beweegbehoeften die mensen in verschillende levensfasen hebben.[77] Het valt op dat de meeste interventies zich richten op (basis)schoolkinderen en volwassenen met een afstand tot sport en bewegen en er relatief weinig specifieke interventies zijn die zich richten op jonge kinderen en pubers (zie tabel 2.4).

Naast levensfase speelt ook het onderscheid in zogenoemde 'beweegidentiteiten' een belangrijke rol bij het aansluiten op de wensen en behoeften van Rotterdammers. Op basis van de manier waarop iemand wil sporten of bewegen worden drie beweegidentiteiten onderscheiden, elk met eigen valkuilen die het risico op uitval vergroten: de uitdagingsgerichte sporter (gericht op vooruitgang, discipline, resultaten en focus), de sociale sporter (gericht op quality time, sfeer, plezier en vrienden) en de ervaringsgerichte sporter (gericht op afwisseling, beleving, activiteit en nieuwe ervaringen).[78] De gemeente gebruikt deze indeling om het sport- en beweegaanbod beter af te stemmen op de voorkeuren en behoeften van inwoners. Daarmee wil zij de kans vergroten dat inwoners beginnen met sporten of bewegen én dit blijven doen.

Volgens de gemeente zijn sommige sport- en beweeginterventies inmiddels uitgegroeid tot zogeheten 'basisinterventies'. Dit zijn interventies die zich volgens de gemeente in de praktijk hebben bewezen en daarom structureel worden voortgezet, zoals de Schoolsportvereniging, Schoolsport010 en SportMee. Daarnaast zijn er ook nieuwere initiatieven, zoals Swapgym, Opjouwplein, de regisseur Bewegen en Gezondheid en Beweegcoach. Deze vallen nog niet onder de basisinterventies, maar behoren tot de 'flexibele schil'. Van deze interventies wordt eerst gekeken wat ze opleveren en of ze op termijn ook een vaste plek binnen het beleid krijgen.[79] In hoofdstuk 4 worden deze interventies nader toegelicht en beoordeeld op effectiviteit.

Jaarlijkse bepaling van stedelijke prioriteitsgroepen

Op basis van de sportdeelnamemeting met behulp van de Sportdeelname Index (SDI) krijgt de gemeente jaarlijks inzicht in sportdeelname van bewoners, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en gebied. Met de SDI wordt tevens de sportdeelname van mensen met een beperking gemeten. Deze gegevens worden gebruikt om te beoordelen welke groepen achterblijven in sport en bewegen en of de bestaande stedelijke prioriteiten moeten worden bijgesteld. In ambtelijk wederhoor werd opgemerkt dat het hierbij niet gaat om een jaarlijkse grote

[77] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 14; interview ambtenaar.
[78] Gemeente Rotterdam, Sportnota 2021+. Rotterdam wereldse sportstad, 30 maart 2021, 14; interview ambtenaar.
[79] Interview ambtenaar.

verandering van de prioriteitsgroepen, maar om een periodieke check en waar nodig een bijstelling van de focus.

Voorbeelden van stedelijke prioriteitsgroepen zijn meiden en vrouwen, Rotterdammers met een lage sociaaleconomische status (SES), volwassenen vanaf 45 jaar en inwoners met gezondheidsproblemen. De stedelijke prioriteitsgroepen worden jaarlijks gecommuniceerd aan Sportregie en vervolgens vertaald naar de gebiedsaanpak. Sportregie stelt iedere twee jaar een nieuwe gebiedsaanpak op. De uiteindelijke focus kan per gebied verschillen, afhankelijk van de lokale bevolkingssamenstelling en het aanwezige sport- en beweegaanbod. Zo is de doelgroep ouderen stedelijk gezien geen prioriteit meer, maar kan in gebieden met een relatief grote oudere bevolking en een beperkt passend aanbod toch worden gekozen voor extra inzet.[80] Sport- en beweeggerelateerde gebiedsanalyses, waarin per wijk sport- en beweegdeelname, demografische kenmerken en het sportaanbod zijn opgenomen, dienen voor de Sportregisseurs als basis om naast de stedelijke prioriteiten gebiedsgericht de juiste accenten te bepalen.[81]

Beleidslogica doelgroepspecifieke stimuleringsmaatregelen: waardevol voor specifieke doelgroepen, maar beperkt effect op populatieniveau

Verschillende studies van het Mulier Instituut en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) bieden inzicht in factoren die van invloed zijn op sport- en beweegdeelname.[82] In een recente studie van het Mulier Instituut worden op hoofdlijnen zeven factoren onderscheiden die van invloed zijn op de sport- en beweegdeelname van volwassenen: motivatie, overtuiging van het belang van sport, sportsocialisatie in de jeugd, fysieke belemmeringen, drempelvrees, financiële beperkingen en de fysieke omgeving (zie tabel 2.5).[83]

Tabel 2.5 Motieven en belemmeringen voor sportdeelname door volwassenen

Factoren	Toelichting
Motivatie	Positieve actuele motivatie of juist gebrek aan motivatie door ervaringen uit verleden of opzien tegen inspanning
Overtuiging belang sport	Geloof in gunstige effecten gezondheid
Sportsocialisatie als kind	Stimulering sporten in jeugd door ouders en vrienden
Fysieke belemmeringen	Motorische beperking, vermoeidheid, pijn, slechte gezondheid
Drempelvrees	Niet weten hoe te beginnen of wat mogelijkheden zijn en (ervaren) niet goed te zijn in sportieve activiteiten
Financiële beperkingen	Aanwezigheid financiële drempels om te sporten
Fysieke omgeving	Nabijheid sportvoorzieningen en groene ruimte

Bron: Mulier instituut 2025

Vooral persoonlijke psychologische factoren, zoals motivatie, overtuiging en ervaringen met sport in de jeugd, zijn bepalend. Een gebrek aan motivatie is vaak de belangrijkste reden voor lage sport-

[80] In ambtelijk wederhoor is toegelicht dat Rotterdam van 2023–2026 was aangesloten bij ´Goud voor Oud´, gericht op samenwerking tussen verschillende afdelingen ter voorbereiding op de groeiende groep oudere Rotterdammers. Bewegen ten behoeve van vitaliteit en preventie heeft een plek gekregen binnen onder meer valpreventie en de Thuisplusflats en maakt ook onderdeel uit van de Brede Regeling Combinatiefuncties (open deel).
[81] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.
[82] Tiessen-Raaphorst, A., Woittiez, I., Vonk, F., & Pulles, I. 'Kansen op sportieve groei. Een verklarend model van sportdeelname'. Sociaal en Cultureel Planbureau, 2019.
[83] Mulier Instituut, 'Waarom sporten sommige groepen minder dan andere?, Een onderzoek naar de samenhang van motieven en belemmeringen van sociale activiteiten', Utrecht, maart 2025.

en beweegdeelname en blijkt bovendien hardnekkig. Ook fysieke belemmeringen, zoals pijn, vermoeidheid of een motorische beperking, spelen een belangrijke rol.[84]

De invloed van de overheid op deze factoren is beperkt, omdat psychologische factoren en fysieke beperkingen zich moeilijk laten sturen via beleid. Factoren waarop de overheid wel invloed kan uitoefenen, zoals financiële ondersteuning en de fysieke omgeving, blijken doorgaans minder bepalend voor sport- en beweegdeelname door volwassenen. Een tegemoetkoming in de kosten van sport- en beweegdeelname heeft bij volwassenen daarom meestal een beperkt effect. Ook de fysieke omgeving vormt over het algemeen geen grote belemmering, omdat er in de directe omgeving doorgaans voldoende mogelijkheden zijn om te sporten.[85]

Voor specifieke groepen ligt dit genuanceerder:[86]

- De fysieke omgeving is wel belangrijk voor mensen met een motorische beperking en voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond, omdat zij vaker afhankelijk zijn van hun directe leefomgeving.
- Financiële ondersteuning is voor mensen met een lage sociaaleconomische status vaker wel relevant, al is dit meestal niet doorslaggevend.
- Mensen met een motorische beperking, mensen met een lage SES en ouderen ervaren vaak drempelvrees om te starten met sporten en bewegen. Voorlichting en gerichte toeleiding door de overheid kunnen voor een deel van deze groep helpend zijn.
- Specifiek voor ouderen speelt bovendien dat zij vaker behoefte hebben aan sport- en beweegactiviteiten in groepsverband, waarbij sociale contacten een belangrijke motivatie vormen.

Tegen deze achtergrond worden gerichte, doelgroepspecifieke stimuleringsmaatregelen vaak gezien als een belangrijk instrument binnen sportbeleid.[87] Met name voor de doelgroep jeugd geldt dat investeren in sport- en beweegdeelname relatief eenvoudig en kosteneffectief is, terwijl de opbrengsten op lange termijn het grootst zijn.[88]

Hoewel specifieke doelgroepen baat kunnen hebben bij een doelgroepgerichte aanpak, blijkt uit de literatuur dat de impact op populatieniveau niet moet worden overschat.[89] Interventies kunnen op individueel niveau effect hebben, maar het bereik is vaak beperkt en gedragsverandering bij hoogrisicogroepen blijkt lastig vol te houden zonder ondersteunende omgevingsfactoren. Hierdoor is het effect op populatieniveau naar verwachting bescheiden.[90]

Inzichten uit de gedragswetenschap bieden aanknopingspunten om de effectiviteit van doelgroepgerichte interventies te vergroten. De 'Theory of Planned Behavior' laat zien dat dat de intentie om bepaald gedrag te vertonen (in dit geval sportdeelname) wordt beïnvloed door iemands houding ten opzichte van dat gedrag (motivatie/kijkt iemand positief of negatief aan tegen het gedrag), ervaren subjectieve normen (moeten/sociale druk of invloed van anderen) en de mate van gedragscontrole (kunnen/ervaren haalbaarheid of drempels).[91] Dit impliceert dat

[84] Mulier Instituut, 'Waarom sporten sommige groepen minder dan andere?, Een onderzoek naar de samenhang van motieven en belemmeringen van sociale activiteiten', Utrecht, maart 2025.
[85] idem.
[86] idem.
[87] Vereniging Sport en Gemeenten, Sport Stimuleert. Naar een optimale inzet van uw sportkapitaal. Visiedocument lokaal sport- en beweegbeleid (Den Haag: VSG, 2018).
[88] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).
[89] R. Van den Dool, Waarom sporten sommige groepen minder dan andere? Een onderzoek naar de samenhang van motieven en belemmeringen voor sportieve activiteiten, (Utrecht: Mulier Instituut, maart 2025).
[90] C-P. L. van Erpecum, (2026), Air pollution: A new avenue for a population-level approach to tackle metabolic dysfunction-associated steatotic liver disease (MASLD)? *European Journal of Internal Medicine* 143, 106556.
[91] I. Ajzen, (1991), The Theory of Planned Behavior, *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 50, 179-211.

interventies zich niet alleen moeten richten op het aanbod, maar ook op het versterken van motivatie, sociale inbedding en het verlagen van ervaren drempels.

Daarnaast maakt het 'Transtheoretical Model of Behavior Change' duidelijk dat mensen zich in verschillende fasen van gedragsverandering bevinden, variërend van geen intentie tot structureel volhouden van gedrag.[92] Interventies zijn daardoor effectiever wanneer zij aansluiten bij de fase waarin iemand zich bevindt: waar sommige inwoners vooral behoefte hebben aan bewustwording en laagdrempelige kennismaking, hebben anderen juist ondersteuning nodig om sport- en beweeggedrag vol te houden.

Zoals beschreven vormen gerichte, doelgroepspecifieke stimuleringsmaatregelen een wezenlijk onderdeel van het Rotterdamse sportbeleid. Door interventies af te stemmen op verschillende levensfasen, beweegidentiteiten en groepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname, zet de gemeente in opzet in op maatwerk om juist deze groepen beter te bereiken en hun deelname te vergroten. Daarnaast bepaalt de gemeente jaarlijks, op basis van de Sportdeelname Index, welke doelgroepen extra aandacht krijgen, zodat de inzet kan worden afgestemd op actuele ontwikkelingen. De beleidsopzet sluit daarmee aan bij de literatuur, waarin doelgroepgerichte interventies worden gezien als een relevant instrument om specifieke groepen te bereiken.

De gemeentelijke inzet richt zich echter vooral op basisschoolkinderen en volwassenen en minder op jonge kinderen en pubers (zie tabel 2.4). Bovendien laat de literatuur zien dat het bereik en de duurzaamheid van gedragsverandering vaak beperkt zijn en dat effecten op populatieniveau naar verwachting bescheiden blijven. Sport- en beweegdeelname wordt namelijk sterk beïnvloed door motivatie, sociale normen en ervaren drempels, en interventies zijn effectiever wanneer zij aansluiten bij de gedragsfase waarin mensen zich bevinden. Dit suggereert dat aanvullende inzet nodig is die niet alleen doelgroepgericht is, maar ook expliciet rekening houdt met gedragsfactoren en verschillen in gedragsfase. Ook blijkt dat langdurige interventies en vervolgondersteuning bijdragen aan het behoud van gedragsverandering.[93] Tegen deze achtergrond vraagt de jaarlijkse herijking van prioriteitsgroepen om een zorgvuldige afweging tussen het inspelen op actuele ontwikkelingen en het waarborgen van voldoende continuïteit in de uitvoering van interventies.

2-3-4 Inzet op samenwerking met zorg en welzijn voor toeleiding van Rotterdammers met een afstand tot sport en bewegen naar regulier sport- en beweegaanbod

De afdeling Sport van de gemeente wil niet-sportende inwoners met een afstand tot sport en bewegen structureel toeleiden naar passend sport- en beweegaanbod. Het gaat om Rotterdammers die zich om uiteenlopende redenen in een kwetsbare situatie bevinden, bijvoorbeeld vanwege gezondheidsachterstanden, hogere leeftijd, eenzaamheid of andere belemmeringen om deel te nemen aan sport en bewegen.[94] Deze doelgroep is deels in beeld bij zorg- en welzijnsorganisaties. Door met deze partijen samen te werken, probeert de gemeente deze groep beter te bereiken. Het Rijksprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) stimuleert samenwerking tussen verschillende sectoren, zoals Sport, Zorg en Welzijn. De gemeente gebruikt deze middelen om te verkennen hoe die samenwerking concreet kan worden ingericht en in de praktijk kan worden toegepast (zie kader).[95]

---

[92] J. O. Prochaska & W. F. Velicer (1997). The transtheoretical model of health behavior change, *American journal of health promotion*, 12(1), 38-48.
[93] B. Fjeldsoe, M. Neuhaus, E. Winkler & E. Eakin (2011). Systematic review of maintenance of behavior change following physical activity and dietary interventions. *Health Psychology*, 30(1), 99-109; J. O. Prochaska & W. F. Velicer (1997). The transtheoretical model of health behavior change, *American journal of health promotion,* 12(1), 38-48; Alles over sport, "Het transtheoretisch model: in vijf fasen naar nieuw gedrag", geraadpleegd op 13 juli 2026, https://www.allesoversport.nl/thema/beweegstimulering/het-transtheoretisch-model-in-vijf-fasen-naar-nieuw-gedrag/#reference-list-2.
[94] Ambtelijk wederhoor.
[95] Interview ambtenaar.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Het Gezond en Actief Leven Akkoord is opgesteld door de rijksoverheid, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het akkoord heeft als doel om een gezondere en actievere leefstijl te bevorderen. Daartoe zijn afspraken gemaakt om lokaal en regionaal te werken aan zeven gezondheidsthema's, waaronder het stimuleren van een gezonde leefstijl, waarvan sport en bewegen een belangrijk onderdeel is.[96]

Dit heeft geleid tot een aanpak waarbij regisseurs Bewegen en Gezondheid verbonden zijn aan de vier ketenaanpakken die aan de GALA-middelen zijn gekoppeld:

- Valpreventie;
- Welzijn op Recept;
- Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI) voor volwassenen;
- Gecombineerde Leefstijlinterventies voor jeugd.

Binnen deze ketenaanpakken wordt van deze regisseurs verwacht dat zij zorgen voor verbinding en afstemming, zodat de doelgroep beter kan worden toegeleid naar passend regulier sport- en beweegaanbod.

De wens bestaat om de voor de vier ketenaanpakken ontwikkelde werkwijze in de toekomst ook breder in te zetten voor andere doelgroepen.[97]

Daarnaast is SportMEE betrokken voor Rotterdammers met een beperking. SportMEE kan vanuit de ketenaanpakken worden ingezet voor de meest kwetsbare inwoners die niet zelfstandig tot passend sport- en beweegaanbod kunnen komen. Vanwege de kosten wordt deze individuele begeleiding gericht en zo beperkt mogelijk ingezet. Ook Beweegcoach ondersteunt de toeleiding vanuit zorg en welzijn. Het online platform helpt professionals om inwoners te begeleiden en door te verwijzen naar passend en laagdrempelig sport- en beweegaanbod in de stad, waaronder het Beweegplus-aanbod bij sportverenigingen. Beweegcoach is aangesloten bij de regisseur Bewegen en Gezondheid binnen de keten van toeleiding.[98]

Beleidslogica samenwerking met zorg en welzijn: biedt goede aanknopingspunten om niet-sportende Rotterdammers met een afstand tot sport en bewegen te bereiken, maar vraagt om een samenhangende uitvoering

Domeinoverstijgende samenwerking met zorg en welzijn kan bijdragen aan het bereiken en activeren van kwetsbare inwoners met een afstand tot sport en bewegen, maar is alleen effectief wanneer deze actief en samenhangend wordt vormgegeven. Onderzoek van het Mulier Instituut laat bijvoorbeeld zien dat vrijwel alle professionals het belangrijk vinden dat ouderen na een valpreventieve interventie blijven sporten en bewegen. De doorstroom naar structureel sport- en beweegaanbod blijft echter vaak uit. Dit komt door passieve ondersteuning, een gebrek aan passend aanbod en motivatieproblemen, onder meer gerelateerd aan kosten en de wens om als groep te blijven bewegen.[99]

Het Mulier Instituut benadrukt daarom het belang van een meer actieve en samenhangende aanpak, waarbij professionals binnen de keten beter samenwerken, voldoende passend en vindbaar sport- en beweegaanbod beschikbaar is en deelnemers actief worden doorverwezen,

[96] Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *GALA, Gezond en Actief Leven Akkoord,* (Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2023).
[97] Interview ambtenaar.
[98] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.
[99] J. van der Heijden, N. Derix, N. Popken & D. Smit. Doorstroom binnen de ketenaanpak valpreventie. Een onderzoek onder de belangrijkste betrokkenen, (Utrecht, Mulier Instituut, 24 oktober 2025).

naar dit aanbod, bijvoorbeeld via een buurtsportcoach.[100]

Zoals beschreven, zet de gemeente in op een domeinoverstijgende aanpak, waarbij via zorg- en welzijnsorganisaties niet-sportende Rotterdammers met een afstand tot sport en bewegen worden bereikt en via regisseurs Bewegen en Gezondheid moeten worden toegeleid naar passend regulier sport- en beweegaanbod binnen verschillende ketenaanpakken. Daarmee sluit de beleidsopzet aan bij de voorwaarden die de literatuur noemt voor een effectieve toeleiding naar sport en bewegen. Het bereik, doorstroom naar regulier sportaanbod en het duurzaam vasthouden van deelname zijn echter lastig. De uiteindelijke effectiviteit is daardoor sterk afhankelijk van de mate waarin deze samenwerking in de praktijk daadwerkelijk wordt gerealiseerd en de benodigde randvoorwaarden aanwezig zijn.

2-3-5 Inzet op financiële maatregelen voor sportaanbieders en inwoners

Om het lokale sport- en beweegaanbod te versterken en de sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers te stimuleren, beschikt de gemeente over verschillende subsidieregelingen en financiële bijdragen, gericht op zowel sportaanbieders als op inwoners.

Financiële regelingen voor sportaanbieders

De gemeente kent verschillende subsidieregelingen om lokale sportaanbieders te ondersteunen:

- De sport- en spelregeling. Deze regeling is bedoeld om kleinere lokale initiatieven, evenementen/activiteiten op wijkniveau te subsidiëren.
- Subsidie voor Urban Sports initiatieven.
- Meerkostenregeling aangepast sporten. Deze regeling is bedoeld voor een tegemoetkoming in de meerkosten voor aangepast sporten.
- Open regeling van Brede Regeling Combinatiefuncties. Deze regeling maakt het mogelijk dat gebiedspartijen via subsidie gerichte activiteiten ontwikkelen voor doelgroepen die door de gemeente zijn aangewezen als prioriteitsgroepen.
- Investeringsregeling accommodaties. Deze regeling ondersteunt sportverenigingen bij investeringen in hun accommodatie. Hierbij dragen sportverenigingen in elk geval een derde deel van de investering zelf bij. Afhankelijk van de omvang van de investering kunnen zij daarnaast maximaal € 100.000 subsidie ontvangen en maximaal € 350.000 lenen.[101]

Naast deze regelingen beschikken Sportbedrijf Rotterdam en Rotterdam Sportsupport over enkele eigen regelingen ter ondersteuning van sportaanbieders. Zo ontvangen sportverenigingen via Rotterdam Sportsupport een Bijdrage Jeugdsport van € 10,- per jeugdlid. Deze bijdrage is gericht op het verbeteren en in stand houden van de kwaliteit van de jeugdafdeling. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat de beoefening van jeugdsport in verenigingsverband onevenredig zwaar op de exploitatie van verenigingen drukt. Andere voorbeelden van dergelijke regelingen zijn Kansen voor Sport, de Bijdrage Kaderopleidingen en het aanjaagbudget.[102]

Ten slotte worden de sportverenigingen ook indirect gesubsidieerd door de compensatie van dekostprijsdekkende huur. De afdeling Sport betaalt aan SO het verschil tussen de kostprijsdekkende huur en het verlaagde tarief dat de sportverenigingen betalen wanneer zij rechtstreeks van de gemeente huren. Daarnaast compenseert de afdeling Sport het Sportbedrijf Rotterdam via een prestatievergoeding voor de maatschappelijke, niet-kostendekkende tarieven die zij haar gebruikers in rekening brengt. Deze indirecte subsidie voor kostendekkende huur is qua omvang de belangrijkste; hier gaat het meeste geld naartoe. Daarnaast bekostigt de afdeling Sport de volledige OZB heffing (gebruikersdeel) voor veldsportverenigingen.[103]

[100] J. van der Heijden, N. Derix, N. Popken & D. Smit. Doorstroom binnen de ketenaanpak valpreventie. Een onderzoek onder de belangrijkste betrokkenen, (Utrecht, Mulier Instituut, 24 oktober 2025).
[101] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.
[102] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.
[103] Interview ambtenaar; ambtelijk wederhoor.

Financiële regelingen voor inwoners

Ook zijn er verschillende regelingen en voorzieningen die erop gericht zijn om sport en cultuur financieel bereikbaar te maken voor inwoners met een laag inkomen:

- Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam. Tot 1 maart 2026 bood het Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam financiële ondersteuning voor sport- en cultuuractiviteiten van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het Jeugdfonds betaalde de bijdrage rechtstreeks aan aangesloten sport- en cultuuraanbieders voor kinderen van ouder(s) en/of verzorger(s) die voldeden aan de inkomensnormen die het fonds hanteerde. Binnen de gemeentelijke organisatie viel deze regeling onder de afdeling Armoede.[104] Per 1 maart 2026 is de werkwijze gewijzigd. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur ontvangt sindsdien geen subsidie meer van de gemeente Rotterdam, maar de financiële ondersteuning verloopt rechtstreeks via de Rotterdampas. Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen krijgen automatisch een tegoed op hun Rotterdampas, waarmee zij direct kunnen betalen voor sportieve en culturele activiteiten bij aangesloten aanbieders.[105]
- Zwemlessen via Stichting Meedoen in Rotterdam. Als het gezinsinkomen maximaal 130% van het wettelijk sociaal minimum is, kunnen kinderen vanaf 5 jaar mogelijk via Stichting Meedoen ondersteuning krijgen voor zwemles.[106]
- Rotterdam Sportfonds voor Volwassenen. Dit stimuleringsfonds ondersteunt Rotterdammers twee jaar lang met een financiële bijdrage aan hun sportcontributie. Het richt zich op inwoners met een inkomen tot 130% van het wettelijk minimumloon die behoren tot twee doelgroepen: mensen met een beperking en mensen die een gezondheidstraject hebben afgerond. Het fonds biedt jaarlijks ruimte voor ca. 300 deelnemers. Deelnemers ontvangen € 250,- per jaar via een digitale voucher op de Rotterdampas, te besteden bij aangesloten sportaanbieders. Zij kunnen kiezen uit een samengesteld pakket met passend sportaanbod.[107] Het sportfonds maakt deel uit van de ketenaanpak van de gemeente (zie paragraaf 2-3-4). Daarmee wil de gemeente voorkomen dat inwoners na afronding van een interventie terugvallen.[108] Hoewel de potentiële doelgroep omvangrijk is, biedt het fonds jaarlijks slechts ruimte aan circa 300 deelnemers. Bovendien is de regeling beperkt tot mensen met een beperking en mensen die een gezondheidstraject hebben afgerond, waardoor andere Rotterdammers met een laag inkomen niet in aanmerking komen.[109]

In paragraaf 4-4-5 wordt hier nader op ingegaan.

Beleidslogica financiële maatregelen: belangrijke randvoorwaarde voor Rotterdammers met een lage SES, maar op zichzelf onvoldoende om sportdeelname te vergroten

Subsidies vormen doorgaans een belangrijk instrument binnen lokaal sportbeleid.[110] Onderzoek laat echter zien dat de effecten van subsidies op sport- en beweegdeelname niet eenduidig zijn. Subsidies aan *aanbieders* stellen hen in staat om sport- en beweegactiviteiten te organiseren en in stand te houden. Zoals toegelicht in paragraaf 2-3-1 is een groter of gevarieerder aanbod echter niet vanzelfsprekend voldoende om de sport- en beweegdeelname te vergroten, omdat sportdeelname niet alleen wordt bepaald door de beschikbaarheid van aanbod, maar ook door individuele, sociale en sociaaleconomische factoren.[111]

---

[104] Interview ambtenaar.
[105] Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam, “Aangesloten aanbieders”, geraadpleegd op 9 december 2025, https://jeugdfondssportencultuur.nl/fondsen/rotterdam/.
[106] Meedoen in Rotterdam, “Informatie voor ouders”, geraadpleegd op 25 augustus 2026, https://meedoeninrotterdam.nl/ouders/.
[107] Gemeente Rotterdam, Informatieblad Rotterdams Sportfonds voor Volwassenen’, z.j.
[108] Interview ambtenaar.
[109] Interviews ambtenaren; interviews uitvoeringspartners.
[110] Vereniging Sport en Gemeenten, Sport Stimuleert. Naar een optimale inzet van uw sportkapitaal. Visiedocument lokaal sport- en beweegbeleid (Den Haag: VSG, 2018).
[111] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).

Subsidies gericht op *inwoners*, zoals kortingen of vergoedingen, kunnen sportdeelname directer stimuleren doordat zij financiële drempels verlagen. In 2024 gaf 55% van de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder aan de kosten van sport als (te) hoog te ervaren en had 20% onvoldoende budget om deel te nemen. Daarnaast gaf 29% aan beschikbare middelen liever aan andere zaken te besteden. Dit laat zien dat financiële overwegingen voor een aanzienlijk deel van de bevolking een rol spelen bij de keuze om wel of niet te sporten.[112] Zoals blijkt uit paragraaf 2-3-4 vormen kosten bovendien een belemmering in de doorstroom van deelnemers vanuit bijvoorbeeld valpreventieprogramma's naar regulier sport- en beweegaanbod. In dat licht kunnen subsidies worden beschouwd als een gerichte prikkel om deelname te bevorderen. Zo laat onderzoek naar het Jeugdfonds Sport & Cultuur zien dat de financiële ondersteuning die het fonds biedt, kinderen uit gezinnen met een laag inkomen in staat stelt deel te nemen aan sport door de contributie en andere sportkosten te vergoeden. Zonder deze ondersteuning zou sportdeelname voor veel van deze kinderen niet mogelijk zijn.[113]

Tegelijkertijd blijkt uit de literatuur (zoals beschreven in paragraaf 2-3-3) dat financiële drempels voor een groot deel van de bevolking niet doorslaggevend zijn.[114] Vanuit gedragswetenschappelijk perspectief kan dit worden verklaard doordat subsidies vooral de kosten verlagen en daarmee financiële drempels wegnemen, terwijl andere belangrijke factoren – zoals motivatie, gewoonten en sociale invloed – minder worden beïnvloed. Daardoor is het effect op duurzame gedragsverandering en sportdeelname op populatieniveau naar verwachting beperkt, met name wanneer subsidies niet worden gecombineerd met aanvullende interventies.

Zoals beschreven zet de gemeente Rotterdam financiële maatregelen in om zowel het sport- en beweegaanbod te versterken als de sport- en beweegdeelname onder inwoners te stimuleren. Daarmee vergroot zij in opzet de toegankelijkheid van sporten en bewegen en sluit zij aan bij de rol die financiële ondersteuning volgens de literatuur kan vervullen als belangrijke randvoorwaarde voor sport- en beweegdeelname, met name voor inwoners met een lage sociaaleconomische status. De financiële ondersteuning van inwoners richt zich daarbij vooral op jeugd. Daarmee sluit de gemeente aan bij de gedachte dat vroeg investeren in sportdeelname op lange termijn het meeste rendement kan opleveren (zie paragraaf 2-3-3).[115] Tegelijkertijd is de financiële ondersteuning voor volwassenen met een lage sociaaleconomische status beperkter, terwijl ook voor deze groep financiële drempels een belemmering kunnen vormen voor sport- en beweegdeelname.

2-3-6 Integraal oordeel beleidsopzet: brede Rotterdamse aanpak is in opzet passend, maar collegetarget geeft beperkt inzicht in effectiviteit

Op basis van de beschikbare literatuur is het lastig om de opzet van het sportbeleid van de gemeente Rotterdam te beoordelen, omdat er nog maar weinig bekend is over de ontwikkeling, werking en effectiviteit van lokaal sportbeleid.[116] Volgens het Mulier Instituut zijn beleidsmakers en onderzoekers geneigd zich te richten op de beoogde uitkomsten van beleid, zoals het voldoen aan de beweegrichtlijnen, wekelijkse sportdeelname (een verplichte indicator in gemeentelijke

[112] RIVM, Sport en wegen in cijfers. Financiële kosten voor sport als ervaren belemmering, geraadpleegd op 24 maart 2026 van https://www.sportenbewegenincijfers.nl/beleid/sportakkoord/inclusie-en-diversiteit/financi%C3%ABle_kosten_voor_sport_als_ervaren_belemmering.
[113] J-M. van der Roest, V. Scholten, & A. Elling. Veelbetekenende kansen. Een kwalitatief onderzoek naar de bijdrage van het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds door de ogen van kinderen, (Utrecht: Mulier Instituut, november 2016).
[114] R. Van den Dool, Waarom sporten sommige groepen minder dan andere? Een onderzoek naar de samenhang van motieven en belemmeringen voor sportieve activiteiten, (Utrecht: Mulier Instituut, maart 2025).
[115] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).
[116] R. Hoekman, Sport Policy, Sport Facilities and Sport Participation: a socio-ecological approach (Doctoral dissertation), (Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2018).

begrotingen en jaarverslagen) en soms gezondheidsdoelstellingen. Ook in Rotterdam is 'wekelijkse sportdeelname' de hoofdindicator van het sportbeleid.

In een eerder rapport concludeerde de rekenkamer dat dit collegetarget SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) is geformuleerd.[117] Hierdoor kan aan het einde van de collegeperiode worden vastgesteld of het doel is behaald. Daarnaast zijn betrouwbare data beschikbaar, waarmee periodiek kan worden beoordeeld in hoeverre het behalen van de target op koers ligt. Dit stelt de raad in staat om tussentijds bij te sturen wanneer blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn.

Uit onderzoek blijkt echter dat deze uitkomsten niet uitsluitend worden beïnvloed door sportbeleid, maar ook door andere factoren. Daardoor kan de effectiviteit van sportbeleid niet direct uit de collegetarget worden afgeleid en is het moeilijk om veranderingen direct aan het beleid toe te schrijven. Het Mulier Instituut stelt daarom dat het logischer is om te beoordelen in hoeverre sportbeleid aannemelijk bijdraagt aan de gestelde doelen, in plaats van uitsluitend te kijken naar de gemeten uitkomsten.[118]

Voorbeeld andere doelstelling: toename lidmaatschappen door topsportprogramma
Naast de collegetargets zijn er ook andere gemeentelijke doelstellingen die zich richten op sportdeelname. Zo is bijvoorbeeld voor topsport als doel gesteld dat in 2026 het aantal verenigingslidmaatschappen ten opzichte van 2021 is toegenomen binnen de sporten waarvoor Rotterdam een topsportprogramma faciliteert. Ook voor deze doelstelling geldt dat het lastig is de causaliteit tussen inspanningen van de gemeente en sportdeelname aan te tonen. Niettemin legt deze doelstelling wel een directere relatie tussen gemeentelijke inspanningen en mogelijke effecten op sportdeelname. Voor deze indicator is overigens niet bekend wat de voortgang is. Dit is niet uit de voortgangsrapportage op te maken.

Vanuit dat perspectief bieden de bevindingen uit de literatuur wel aanknopingspunten voor wat een effectieve aanpak kenmerkt. Zo blijkt dat effectief sportbeleid doorgaans bestaat uit meerdere samenhangende elementen, die onderdeel zijn van een bredere aanpak en afzonderlijk slechts een beperkt effect hebben. Zoals toegelicht bestaat de Rotterdamse aanpak om de sportdeelname onder Rotterdammers te verhogen uit vijf elementen: inzet op sportinfrastructuur, stimuleringsmaatregelen en -activiteiten gericht op organisaties en specifieke doelgroepen, samenwerking met zorg en welzijn en financiële maatregelen. Daarmee bevat het Rotterdamse sportbeleid in opzet belangrijke bouwstenen voor een samenhangende lokale aanpak.

Tegelijkertijd volgt uit de literatuur dat de effectiviteit van deze elementen niet alleen afhankelijk is van hun aanwezigheid, maar ook van de mate waarin beleid samenhangend wordt vormgegeven en daadwerkelijk wordt geïmplementeerd.[119] De uitvoering van het sportbeleid wordt in hoofdstuk 3 en 4 behandeld.

[117] Rekenkamer Rotterdam, *'Targets tellen – eindbeoordeling. Collegetargets 2022-2026,* (Rotterdam: Rekenkamer Rotterdam, februari 2026.
[118] E-mail onderzoeker Mulier Instituut, 7 januari 2026.
[119] F. Heuvelman, J. Lakerveld, K. Volf, C. B. Woods, S. van Mourik-Boelema, S. van den Berg, S. & N. R. den Braver (2025). The implementation of physical activity policies in the Netherlands: a study applying the Physical Activity Environment Policy Index (PA-EPI). *Health Research Policy and Systems*, 23(1), 59.

3 Sport- en beweegvoorzieningen

3-1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de volgende onderzoeksvraag aan de orde:

- *Wat is het beschikbare aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam?*

Daarnaast wordt ingegaan op een gedeelte van deelvraag 4:

- *In hoeverre zijn de gemeentelijke inspanningen adequaat in de zin dat sprake is van een bijdrage aan het bevorderen van sportdeelname onder Rotterdammers?*

Tabel 3.1 Opzet hoofdstuk en gebruikte normen

Paragraaf	Thema's en bijbehorende normen
3-2	Begrippen en databronnen
3-3	Sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam • Het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen bij sportaccommodaties is voldoende en voldoende divers. • Het aanbod van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte is voldoende en voldoende divers.
3-4	Het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet • Het aantal aanbod van sport- en beweegvoorzieningen bij sportaccommodaties in de onderzochte gebieden is voldoende en voldoende divers. • Het aanbod van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte in de onderzochte gebieden is voldoende en voldoende divers.

3-2 Begrippen en databronnen

Dit hoofdstuk beschrijft sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam. Om dit goed te kunnen duiden, is het belangrijk eerst duidelijk te maken welke definities en databronnen de rekenkamer heeft gebruikt. Daarom volgt in deze paragraaf een korte toelichting op de gehanteerde begrippen en bronnen.

3-2-1 Sport- en beweegvoorzieningen

De rekenkamer onderscheidt twee typen sport- en beweegvoorzieningen waar men kan sporten: sport- en beweegvoorzieningen bij sportaccommodaties en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.

Sportaccommodaties

Een sportaccommodatie is een locatie die ingericht is om te kunnen sporten. Sportaccommodaties kunnen uit meerdere sport- en beweegvoorzieningen bestaan, zoals sporthallen en voetbalvelden. Grofweg worden sportaccommodaties door sport- en beweegaanbieders op drie manieren gehuurd. Ten eerste kunnen sport- en beweegaanbieders sportaccommodaties huren van het Sportbedrijf Rotterdam. Het Sportbedrijf huurt deze zelf eerst bij de gemeente (via een collectieve huurovereenkomst bij SO Vastgoed) en exploiteert/onderverhuurt ze vervolgens in opdracht van de afdeling Sport, Natuur en Recreatie. Sportaccommodaties in beheer bij het Sportbedrijf worden vaak verhuurd tegen niet-kostendekkende tarieven. Ten tweede huren sommige sport- en

beweegaanbieders sportaccommodaties direct bij de gemeente. Ten derde zijn sommige sportaccommodaties in het bezit van de aanbieder zelf.

Een sportaccommodatie kan uit meerdere voorzieningen bestaan, bijvoorbeeld een sportaccommodatie die bestaat uit meerdere voetbal- en tennisvelden. De rekenkamer maakt verder nog onderscheid tussen indoor- en outdoorvoorzieningen van sportaccommodaties. Indoorvoorzieningen zijn voorzieningen binnenshuis, zoals sporthallen. Een belangrijk type indoorvoorziening is het binnenzwembad, omdat deze voorziening essentieel is voor het ontwikkelen van basiszwemvaardigheden. Ongeveer twee derde van de binnenzwembaden is in bezit van de gemeente.[120] Outdoorvoorzieningen zijn voorzieningen zonder overdekking, zoals atletiekbanen en voetbalvelden.

Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte

Naast sportaccommodaties kunnen inwoners ook sporten en bewegen in de openbare ruimte. De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting van deze ruimte. Zoals beschreven in paragraaf 2-2-2 verzorgt Stadsbeheer het beheer en onderhoud van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, terwijl Stadsontwikkeling verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van *nieuwe* sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.

Naast sportaccommodaties en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte kunnen Rotterdammers ook sporten en bewegen in de openbare ruimte die niet specifiek voor sporten en bewegen is ingericht. Denk hierbij aan fiets- en wandelpaden en parken. De rekenkamer laat deze openbare ruimte in dit onderzoek buiten beschouwing (zie ook paragraaf 1-3 'Afbakening en begrippen').

3-2-2 Typen sport- en beweegaanbieders

Sport- en beweegaanbieders kunnen activiteiten organiseren bij sport- en beweegvoorzieningen. De gemeente onderscheidt ook verschillende typen sport- en beweegaanbieders, zoals sportstichtingen, sportverenigingen, commerciële aanbieders, ICT/E-sports, particuliere aanbieders en zorg- en welzijnsorganisaties. Deze aanbieders verschillen in doelstelling, organisatievorm en de manier waarop zij sport- en beweegactiviteiten aanbieden (zie tabel 3.2). Ook hebben deze verschillende typen aanbieders verschillende maatschappelijke en sociale functies. Zo worden met name sportverenigingen vanuit de gemeente gezien als een partij met een grote sociale functie en maatschappelijke impact. Er zijn ook bedrijven en organisaties die eigen sport- en beweegactiviteiten aanbieden, zoals bedrijfssportprogramma's.

[120] M. Kools, E. Hollander, P. Van Eldert & A. Bronkhorst., Eigendom en exploitatie van zwembaden. Een beschrijving van Nederlandse openbare zwembaden, (Utrecht: Mulier Instituut, 2024).

Tabel 3.2 Typen aanbieders

Type aanbieder	Organisatievorm en doelstelling
Sportstichting	Organisaties zonder winstoogmerk die sportactiviteiten organiseren of sport- en beweegvoorzieningen beheren, vaak met een maatschappelijke doelstelling.
Sportvereniging	Verenigingen waarbij leden gezamenlijk een sport of beweging beoefenen, meestal georganiseerd rond trainingen, competities en vrijwilligerswerk.
Commerciële sport- en beweegaanbieder	Marktgerichte aanbieders van sport en bewegen, zoals sportscholen, personal trainers of commerciële sportcentra.
ICT/E-sports	Specifiek type commerciële aanbieder gericht op digitale sport- en spelvormen, zoals E-sports, gaming en technologiegedreven beweegactiviteiten.
Particuliere aanbieder	Individuele of kleinschalige aanbieders die zelfstandig sport- of beweegactiviteiten organiseren. Net zoals bij commerciële aanbieders is hier sprake van een winstoogmerk, maar de schaal is kleiner dan commerciële aanbieders (bv. Basic Fit). Maatschappelijke ondernemers vallen hier ook onder.
Welzijnsorganisatie	Organisaties die sport en bewegen inzetten ter bevordering van sociale participatie, ontmoeting en leefbaarheid.
Zorgorganisaties	Aanbieders die sport en bewegen inzetten vanuit gezondheids- of ondersteuningsdoelen, bijvoorbeeld voor preventie, revalidatie of aangepaste sport.

Hoe alle begrippen in dit hoofdstuk zich tot elkaar verhouden is weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1 Weergave hoe begrippen over sport- en beweegvoorzieningen en sport- en beweegaanbieders zich tot elkaar verhouden.

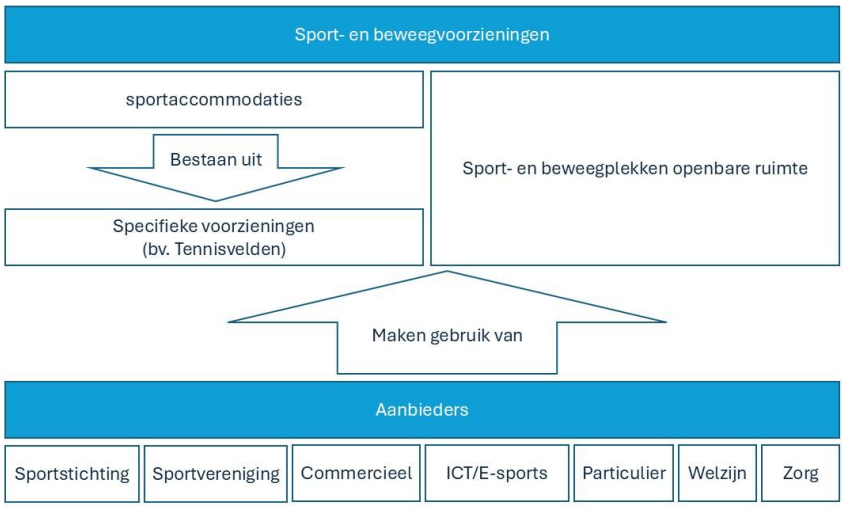

3-2-3 Databronnen

Voor het analyseren van sport- en beweegvoorzieningen heeft de rekenkamer gebruik gemaakt van verschillende bronnen. De belangrijkste bronnen zijn de DataBase Sportaanbod (DSA) van het Mulier Instituut, gemeentelijke overzichten, nabijheidsstatistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en rapportages van het Mulier Instituut en het Wijkprofiel (zie tabel 3.3). In de onderzoeksverantwoording (paragraaf 5-3-2) zijn deze databronnen nader toegelicht. Hoewel geen van deze individuele databronnen compleet is, kan door de verschillende typen databronnen naast elkaar te leggen wél een algemeen beeld worden geschetst van het algehele beeld van sport- en beweegvoorzieningen.

Tabel 3.3 Overzicht databronnen per thema

Thema	Bronnen
Sportaccommodaties (aantal en typen)	DataBase Sportaanbod (DSA), gemeentelijke overzichten, nabijheidsstatistieken Centraal Bureau voor de Statistiek (binnenzwembaden)
Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (aantal en typen)	Gemeentelijke overzichten
Tevredenheid sport- en beweegaanbod	Wijkprofiel

3-3 Sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam

Bevindingen samengevat	
	De gemeente beschikt over normen om vast te stellen wanneer het aantal sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam voldoende is, maar in de praktijk worden die alleen voor nieuwe gebiedsontwikkelingen gebruikt en niet in bestaand gebied. Dit terwijl verreweg de meeste Rotterdammers in bestaand gebied wonen. Het gebrek aan afdwingbare normen in bestaand gebied maakt het uitdagender om daar te sturen op voldoende sport- en beweegvoorzieningen.
	Rotterdam beschikt in algemene zin over een gevarieerd aanbod van sport- en beweegvoorzieningen. De dichtheid van sportaccommodaties is in Rotterdam vergelijkbaar met het G4-gemiddelde.
	Voor het aantal sport- en beweegplekken in de openbare ruimte bestaat er alleen een afdwingbare norm voor *nieuwe* gebiedsontwikkelingen. De rekenkamer past deze norm toe op bestaand gebied, omdat ook hier de ambitie is om voldoende ruimte voor sport en bewegen te hebben. De rekenkamer kan niet beoordelen of deze norm Rotterdam-breed in bestaand gebied wordt gehaald. Hoewel het aantal sportplekken per 10.000 inwoners (eerste deel van de norm) stadsbreed boven de norm ligt, heeft de rekenkamer geen gegevens over het vloeroppervlak (tweede deel van de norm). Wel geeft de gemeente zelf aan dat deze oppervlaknorm veelal niet wordt gehaald.
	Ongeveer de helft van de Rotterdammers is tevreden over het aantal binnensportvoorzieningen en sportvelden en buitenspeelplekken voor (jonge) kinderen, terwijl de andere helft ontevreden is. Dit beeld is sinds 2018 stabiel gebleven.

Zoals beschreven in paragraaf 2-3 zijn voldoende sport- en beweegvoorzieningen een belangrijke randvoorwaarde voor sportdeelname. De rekenkamer baseert haar oordeel in deze paragraaf vooral op het de sport- en beweegvoorzieningen zelf en de tevredenheid van inwoners. Waar mogelijk zijn daarnaast vergelijkingen gemaakt met de G4 en bestaande normen die door de gemeente gebruikt worden.

3-3-1 Diverse sport- en beweegvoorzieningen, dichtheid van sportaccommodaties rond G4-gemiddelde

Normen over sport- en beweegvoorzieningen

De gemeente beschikt over afdwingbare normen om te bepalen wanneer er voldoende sport- en beweegvoorzieningen zijn, maar die gelden enkel bij nieuwe gebiedsontwikkelingen. Zo worden voor nieuwe gebiedsontwikkelingen ten eerste referentiewaarden gebruikt voor sporthallen, zwembaden, sportterrein, scoutingterrein, en ruimte voor spelen, sporten en ontmoeten. Het gaat hierbij om minimumeisen aan het vloeroppervlak per inwonertal of wijk. [121] Ten tweede zijn er voor nieuwe gebiedsontwikkelingen specifieke normen voor sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (zie paragraaf 3-3-2). Ook werken het RIVM en het Mulier Instituut in 2026 aan een nieuwe landelijke richtlijn voor ruimte voor sport en bewegen.[122]

Uit interviews blijkt dat er steeds meer druk en 'competitie' op de beperkte ruimte is. Ambtenaren wijzen erop dat juist nu het waarborgen van de ruimte voor sport en bewegen inderdaad nodig is, omdat keuzes voor nieuwe gebiedsontwikkelingen van de komende jaren nu gemaakt worden. Ook helpt het dat er politiek aandacht voor is geweest in het afgelopen coalitieakkoord.

Diversiteit en type sport- en beweegvoorzieningen

Rotterdam beschikt in algemene zin over diverse sport- en beweegvoorzieningen. De Database Sportaanbod van het Mulier Instituut bevat informatie over sportaccommodaties in Rotterdam en het type sport- en beweegvoorziening dat zij hebben. De database onderscheidt voorzieningen voor 48 typen sporten. De meest voorkomende typen sport bij *indoor* sport- en beweegvoorzieningen (zoals sporthallen) zijn zaalsporten (diverse typen; 37,0%), fitness (14,6%), bowlen (10,3%) en zwemmen (9,6%). Het aanbod aan *outdoor* sport- en beweegvoorzieningen is vooral gericht op tennis (30,8%) en voetbal (24,5%) (zie tabel 3.4).

[121] 'Referentiewaarden Maatschappelijke Voorzieningen': sportterrein: minimaal 11.600 m2 BVO per 4.000 inwoners; Sporthallen: minimaal 3.000 m2 BVO per 25.000 inwoners; Zwembad: 1.650 m2 BVO per 25.000 inwoners; ruimtes voor spelen, sporten en ontmoeten: minimaal om de 300 meter (en 200 meter in dichtbebouwde gebieden) een ruimte van 1.000 m2 en een ruimte van 5.000 m2 in alle wijken indien het barrièreblok groter is dan 15 ha. Ook dient er een bespeelbare stoep van 3-5 meter breed, minimaal aan de straatzijde te zijn in alle wijken.
[122] K. Wezenberg-Hoenderkamp & B. Schadenberg, Jaarrapport ruimte voor sport en bewegen, (Utrecht: Mulier Instituut, 2025).

Tabel 3.4 Indoor en outdoor sport- en beweegvoorzieningen als onderdeel van sportaccommodaties in Rotterdam, uitgesplitst naar type sport.

Indoor sport	Percentage	Outdoor sport	Percentage
Zaalsport	37,0%	Tennis	30,7%
Fitness	14,6%	Voetbal	24,5%
Bowlen	10,3%	Hockey	5,5%
Zwemmen	9,6%	Buitenspelen	5,1%
Tennis	3,6%	Jeu de boules	4,0%
Basketbal	2,9%	Zaalsport	4,0%
Tafeltennis	2,4%	Golf	3,4%
Handbal	1,9%	Korfbal	3,0%
Korfbal	1,9%	Fitness	2,3%
Squash	1,7%	Judo	1,7%
Volleybal	1,7%	Paardensport	1,7%
Biljart	1,4%	Honkbal	1,5%
Judo	1,4%	Softbal	1,5%
Bridge	1,2%	Beachvolleybal	1,1%
Zaalvoetbal	1,2%	Padel	1,1%
Overige (<1%)	7,2%	Overige (<1%)	8,6%

Bron: Database Sportaanbod 2025

Dichtheid van sportaccommodaties

De dichtheid van het totale aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners is vergelijkbaar met het gemiddelde van de G4. Ook vergeleek de rekenkamer twee specifieke typen sportaccommodaties: sporthallen en binnenzwembaden. De dichtheid en nabijheid van sporthallen is vergelijkbaar tussen Rotterdam en de G4. Daarnaast wonen inwoners van Rotterdam gemiddeld ongeveer even dichtbij een binnenzwembad als inwoners van de G4-gemeenten (zie tabel 3.5).

Tabel 3.5 Overzicht sportaccommodaties in Rotterdam en de G4

Statistiek	Rotterdam	G4
Totaal aantal sportaccommodaties per inwonertal		
Totaal aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners	15,1	15,8
Kenmerken specifieke sportaccommodaties per inwonertal		
Aantal sporthallen per 10.000 inwoners	0,44	0,52
Afstand tot sporthal in km	1,2	1,2
Afstand tot binnenzwembad in km	1,9	2,2

Bron: Rapportage Mulier Instituut (sportenbewegenincijfers.nl), geraadpleegd op 22 juni 2026.

3-3-2 Onduidelijk of er voldoende sport- en beweegplekken in de openbare ruimte zijn

Om te bepalen of de gemeente beschikt over voldoende sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, is in de Sportnota 2021+ aangekondigd een concept “sportnorm” te gaan ontwikkelen. Deze concept-norm is later uitgewerkt tot een sportnorm met de volgende definitie: ‘Minimaal 7 sportplekken in de buitenruimte per 10.000 inwoners met een minimum van 1000 m^2 per sportplek. Deze zijn evenredig gespreid over de buurt/wijk. In buurten/wijken met veel ruimte en relatief weinig inwoners zijn hierdoor soms ook extra sportplekken nodig ten opzichte van de

specificatie. Dit is maatwerk.'[123] Deze norm is afdwingbaar in *nieuwe* gebiedsontwikkelingen, maar wordt niet toegepast in *bestaand* gebied. De rekenkamer gebruikt deze sportnorm in dit onderzoek wél voor bestaande gebieden, omdat ook daar de gemeentelijke ambitie is om voldoende ruimte voor sport en bewegen te hebben. Ook wonen verreweg de meeste Rotterdammers in bestaand gebied.

De rekenkamer kan niet vaststellen of Rotterdam stads-breed aan de eigen sportnorm voor sport- en beweegplekken in de openbare ruimte voldoet in bestaand gebied. In 2025 telde de stad 506 sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Er zijn voor 16 soorten sporten sport- en beweegplekken. Voetbal, basketbal en tafeltennis komen het meeste voor. De 506 beweegplekken komen neer op 8,3 per 10.000 inwoners.[124] Daarmee haalt de gemeente het eerste deel van de norm (8,3 (daadwerkelijk aantal) > 7 (norm)). De rekenkamer beschikt echter niet over gegevens over het vloeroppervlak van de sportplekken. Daardoor kan niet worden beoordeeld of ook aan het tweede onderdeel van de norm wordt voldaan. In ambtelijk wederhoor is desalniettemin aangegeven dat eisen voor het vloeroppervlak in bestaand gebied veelal niet worden gehaald.

3-3-3 Helft inwoners tevreden over binnensportvoorzieningen, sportvelden en buitenspeelplekken, beeld blijft stabiel

Ongeveer de helft van de Rotterdammers is tevreden over de aanwezigheid van binnensportvoorzieningen, sportvelden en buitenspeelplekken. Dit blijkt uit gegevens van het Wijkprofiel 2026 en gemeentelijke overzichten. 49% van de Rotterdammers vindt dat er voldoende binnensportvoorzieningen aanwezig zijn.[125] Voor sportvelden is het beeld vergelijkbaar: ongeveer de helft van de Rotterdammers vindt dat er voldoende sportveldjes beschikbaar zijn. Beide percentages zijn sinds 2018 relatief stabiel gebleven (zie tabel 3.6). Ook is ongeveer de helft van de respondenten van mening dat er voldoende buitenspeelplekken voor (jonge) kinderen aanwezig zijn.[126]

Tabel 3.6 Tevredenheid sport- en beweegvoorzieningen inwoners

	2018	2020	2022	2024	2026
Vindt binnensportvoorzieningen voldoende aanwezig	51%	51%	47%	50%	49%
Vindt sportvelden voldoende aanwezig	55%	53%	53%	53%	51%
Genoeg speelplekken voor kinderen tot 4 jaar	Nb	Nb	Nb	52%	Nb
Genoeg sport- en speelplekken voor kinderen 4-13 jaar	Nb	Nb	Nb	50%	Nb

Bron: Wijkprofiel Rotterdam en gemeentelijke overzichten. Noot: Nb = niet beschikbaar.

[123] Ambtelijk wederhoor.
[124] Berekening percentage: 556 voorzieningen/ (672.960) x 10.000 inwoners = 7,5 openbare sportplekken per 10.000 inwoners. Rotterdam had in 2025 672.960 inwoners volgens het dashboard 'Inwoners per gemeente' van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
[125] Wijkprofiel 2026.
[126] 52% en 50% van de Rotterdammers vindt dat er voldoende buitenspeelplekken zijn voor kinderen van respectievelijk <4 jaar en 4-13 jaar oud. 51% van de Rotterdammers vindt sportveldjes voldoende aanwezig. Bron: Wijkprofiel 2024 en 2026.

3-4 Sport- en beweegvoorzieningen in Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet

Bevindingen samengevat	
	In kwetsbare wijken zijn relatief minder sport- en beweegvoorzieningen van sportaccommodaties, minder sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, en is men minder tevreden over het geheel aan sport- en beweegvoorzieningen dan in welgestelde wijken. Het totaal aan sport- en beweegvoorzieningen verschilt aanzienlijk tussen de onderzochte gebieden wat betreft omvang, samenstelling en diversiteit.
	In alle onderzochte gebieden zijn beperkingen in de infrastructuur en beschikbare capaciteit gesignaleerd. Hoewel de aard en omvang van deze knelpunten verschilt, gaat het onder meer om ruimtegebrek, wachtlijsten, tekorten aan geschikte voorzieningen en uitdagingen op het gebied van kwaliteit, betaalbaarheid en personele capaciteit.
	Het aanbod van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte bestaat in de drie gebieden vooral uit voetbal-, basketbal- en tafeltennisvoorzieningen. De kwaliteit en toegankelijkheid van deze voorzieningen verschilt, variërend van goed onderhouden en intensief gebruikte sport- en beweegplekken tot minder goed onderhouden en minder goed bereikbare sport- en beweegplekken. Minimaal twee van de drie onderzochte gebieden, namelijk Delfshaven en Hillegersberg-Schiebroek, voldoen niet aan de gemeentelijke norm voor sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (die door de gemeente in nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt gebruikt, maar die de rekenkamer gebruikt voor bestaand gebied). Dit komt omdat er minder sport- en beweegplekken per inwonertal in de openbare ruimte aanwezig zijn dan de norm voorschrijft.
	Inwoners van Hillegersberg-Schiebroek zijn gemiddeld positiever dan inwoners van Delfshaven en Hoogvliet over de sport- en beweegvoorzieningen in hun leefomgeving, al bestaan ook binnen deze gebieden aanzienlijke verschillen tussen wijken. De resultaten laten zien dat er verschillen binnen de stad zijn in hoeverre inwoners de beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen als voldoende beoordelen.

Nadat in de vorige paragraaf de sport- en beweegvoorzieningen op gemeentelijk niveau zijn besproken, wordt in deze paragraaf ingezoomd op de gebieden Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet. Deze nadere analyse op gebiedsniveau maakt het mogelijk verschillen binnen de gemeente zichtbaar te maken. Daarmee biedt deze analyse een belangrijk aanvullend perspectief op het gemeente-brede beeld. De keuze voor deze gebieden is toegelicht in de onderzoeksverantwoording (zie paragraaf 5-3-4).

Achtereenvolgens wordt ingegaan op de omvang, samenstelling en diversiteit van het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen van sportaccommodaties (paragraaf 3-4-1), de beschikbaarheid van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte (paragraaf 3-4-2) en het oordeel van inwoners over de sport- en beweegvoorzieningen (paragraaf 3-4-3).

3-4-1 Grote verschillen in omvang, samenstelling en diversiteit van sport- en beweegvoorzieningen; capaciteit sluit niet overal aan bij vraag

Delfshaven: Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders

Delfshaven beschikt over 74 sportaccommodaties en 98 verschillende sport- en beweegaanbieders, wat neerkomt op respectievelijk 9,6 en 12,8 per 10.000 inwoners. De sportaccommodaties worden in dit gebied voornamelijk gebruikt door commerciële aanbieders. Uitgebreidere gegevens staan in tabel 3.7.

Tabel 3.7 Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders in Delfshaven.

Type aanbieder	Aantal	Aantal per 10.000 inwoners[127]
Aantal sportaccommodaties[128]	74	9,6
Aantal aanbieders[129]	98	12,8
• Sportstichting	12	1,6
• Sportvereniging	13	1,7
• Commercieel	53	6,9
• ICT/E-sports	1	0,1
• Particulier	3	0,4
• Welzijn	2	0,3
• Zorg	1	0,1
• Anders of onbekend	13	1,7

Bron: gemeentelijk overzicht 2025

Uit de interviews komt naar voren dat deze situatie mogelijk samenhangt met de sociaaleconomische verschillen binnen het gebied. Delfshaven kent volgens gesprekspartners een duidelijke tweedeling: in de westelijke wijken, waaronder Bospolder, Tussendijken, Oud-Mathenesse en Spangen, zijn de armoedecijfers relatief hoog, terwijl de wijken dichter bij het centrum worden gekenmerkt door een relatief welvarende bevolking. Deze verschillen in koopkracht kunnen van invloed zijn op zowel de vestigingsmogelijkheden als het verdienmodel van grotere commerciële sport- en beweegaanbieders.[130]

Uit gesprekken met betrokken partijen blijkt dat het hierbij vooral gaat om kleinschalige (commerciële) initiatieven, zoals yogastudio's, kleine fitnessruimtes en aanbieders van specifieke lessen. Grootschalige fitnessaanbieders zijn slechts beperkt vertegenwoordigd; in het gebied is slechts één grote fitnessketen gevestigd, en wel in het deel van Delfshaven dat dichter bij het stadscentrum ligt.[131]

Tegelijkertijd geven betrokkenen aan dat het totaal aan sport- en beweegaanbod in Delfshaven "wel wat diverser zou mogen". Daarbij wordt opgemerkt dat inwoners van het gebied hun sportactiviteiten vaak dicht bij huis ondernemen en zich doorgaans niet verplaatsen naar andere delen van het gebied voor sport en bewegen: *"Bewoners van Delfshaven komen over het algemeen de Schie niet over."* [132] Dit suggereert dat de geografische spreiding van het aanbod van belang is voor de toegankelijkheid ervan. Om een bredere groep inwoners te bereiken en sportdeelname te stimuleren, lijkt het daarom belangrijk dat sport- en beweegactiviteiten in Delfshaven worden georganiseerd in de directe leefomgeving van inwoners.

Een belangrijke belemmering voor de uitbreiding van het aantal sport- en beweegvoorzieningen in Delfshaven is echter het gebrek aan ruimte. De hoge bebouwingsdichtheid beperkt de mogelijkheden om nieuwe sport- en beweegvoorzieningen te realiseren of bestaande voorzieningen uit te breiden. Ook ruimtelijke ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de beschikbare sport- en beweegmogelijkheden in de directe leefomgeving. Zo achten meerdere uitvoerende partijen het aannemelijk dat de gebiedsontwikkeling van de Van Nelleknoop[133] zal

[127] Delfshaven telde in 2025 76.960 inwoners. Bron: Kerncijfers Wijken en Buurten 2025.
[128] Een locatie kan meerdere aanbieders omvatten en andersom.
[129] In de gemeentelijke overzichten worden dit 'accounts' genoemd.
[130] Interview uitvoerende partij.
[131] Interview uitvoerende partij.
[132] Interview uitvoerende partij; interviews ambtenaren.
[133] Het gaat hier o.a. om de bouw van meer woningen en een treinstation. De gemeente claimt dat ruimte voor sport en recreatie behouden blijven, al zal één sportpark (Vreelust) verplaatst moeten worden. Bron: https://www.rotterdam.nl/van-nelleknoop, geraadpleegd op 26 juni 2026.

leiden tot een hogere vraag naar sport- en beweegvoorzieningen en een intensiever gebruik van de openbare ruimte in het gebied.[134]

Hillegersberg-Schiebroek: Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders

Hillegersberg-Schiebroek telt 117 sportaccommodaties en 163 sport- en beweegaanbieders. Dit komt neer op respectievelijk 26,1 sportaccommodaties en 36,3 sport- en beweegaanbieders per 10.000 inwoners. Dit is fors hoger dan in Delfshaven, waar sprake is van 9,6 sportaccommodaties en 12,8 sport- en beweegaanbieders per 10.000 inwoners. Waar in Delfshaven commerciële aanbieders actief zijn, kent Hillegersberg-Schiebroek een meer gelijkmatige verdeling tussen commerciële organisaties enerzijds en sportstichtingen en -verenigingen anderzijds, al vormen commerciële aanbieders ook hier de grootste groep (zie tabel 3.8).

Tabel 3.8 Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders in Hillegersberg-Schiebroek.

Type aanbieder	Aantal	Aantal per 10.000 inwoners[135]
Aantal sportaccommodaties[136]	117	26,1
Aantal aanbieders[137]	163	36,3
• Sportstichting	13	2,9
• Sportvereniging	48	10,7
• Commercieel	75	16,7
• ICT/E-sports	0	0
• Particulier	14	3,1
• Welzijn	1	0,2
• Zorg	6	1,3
• Anders of onbekend	6	1,3

Bron: Gemeentelijk overzicht 2025

Betrokkenen in het gebied benadrukken echter dat Hillegersberg-Schiebroek geen homogeen gebied is. Volgens hen bestaan er aanzienlijke verschillen tussen Hillegersberg en Schiebroek, maar ook tussen het noordelijke en zuidelijke deel van Schiebroek. Hoewel het gebied vaak wordt geassocieerd met veel groen, water en een relatief gunstige sociaaleconomische positie, geldt dit beeld niet voor alle wijken. Zo wordt Schiebroek-Zuid door betrokkenen omschreven als een multiculturele wijk met een lagere sociaaleconomische status en dat minder passend sport- en beweegaanbod heeft.[138]

Hoogvliet: Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders

Met 34 sportaccommodaties en 60 sport- en beweegaanbieders beschikt Hoogvliet over respectievelijk 9,3 sportaccommodaties en 16,5 sport- en beweegaanbieders per 10.000 inwoners. Het aantal sportaccommodaties per inwoner ligt daarmee lager dan in zowel Delfshaven als Hillegersberg-Schiebroek, terwijl het aantal sport- en beweegaanbieders een middenpositie inneemt tussen beide gebieden (zie tabel 3.9). Inwoners van Hoogvliet hebben daarmee toegang tot meer sport- en beweegaanbieders dan inwoners van Delfshaven, maar minder dan inwoners van Hillegersberg-Schiebroek.

[134] Interviews uitvoerende partijen.
[135] In 2025 telde Hillegersberg-Schiebroek 44.910 inwoners. Bron: Kerncijfers Wijken en Buurten 2025.
[136] Een locatie kan meerdere aanbieders omvatten en andersom.
[137] In gemeentelijke overzichten worden dit ‘accounts’ genoemd.
[138] Interview uitvoerende partijen.

Tabel 3.9 Sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders in Hoogvliet.

Type aanbieder	Aantal	Aantal per 10.000 inwoners[139]
Aantal sportaccommodaties[140]	34	9,3
Aantal aanbieders[141]	60	16,5
• Sportstichting	3	0,8
• Sportvereniging	18	4,9
• Commercieel	20	5,5
• ICT/E-sports	0	0
• Particulier	12	3,3
• Welzijn	4	1,1
• Zorg	0	0
• Anders of onbekend	3	0,8

Bron: Gemeentelijk overzicht 2025

De verhouding tussen het aantal sportaccommodaties en sport- en beweegaanbieders wijst erop dat meerdere aanbieders gebruikmaken van dezelfde accommodaties. Deze aanbieders zijn daardoor geconcentreerd op een beperkt aantal locaties. Dit sluit aan bij het beeld dat betrokkenen in het gebied schetsen van sportcomplexen en -verenigingen die steeds multifunctioneler worden om beter aan te sluiten bij de vraag.

De ruimtelijke spreiding van de sport- en beweegaanbieders is beperkt. Zo bevinden de meeste verenigingen zich in het zuiden van Hoogvliet, langs de waterrand, terwijl in het noordelijke deel – waar veel nieuwbouw plaatsvindt – nauwelijks sportverenigingen zijn gevestigd. Deze concentratie van voorzieningen kan gevolgen hebben voor de bereikbaarheid. Betrokkenen geven aan dat inwoners van Hoogvliet bij voorkeur dicht bij huis sporten en bewegen en minder geneigd zijn grotere afstanden af te leggen. Voor inwoners die afhankelijk zijn van de fiets of het openbaar vervoer vormt afstand bovendien vaker een belemmering. Hoewel de weg tussen Hoogvliet Noord en Zuid vroeger als een duidelijke scheidslijn werd ervaren, lijkt deze volgens betrokkenen tegenwoordig minder belemmerend. Dit verschilt echter per doelgroep. Inwoners met een auto zijn vaker bereid verder te reizen, bijvoorbeeld naar de golfclub in Rhoon, terwijl voor minder mobiele inwoners de nabijheid en bereikbaarheid van sport- en beweegaanbod zwaarder wegen.[142]

De cijfers laten verder zien dat het aantal commerciële aanbieders enerzijds en sportstichtingen en -verenigingen anderzijds ongeveer even groot is. Uit gesprekken met betrokken partijen in het gebied blijkt dat verenigingen in Hoogvliet over het algemeen goed worden bezocht. Tegelijkertijd ervaren zij verschillende knelpunten, waaronder een tekort aan ruimte en uitdagingen bij het werven en behouden van personeel en vrijwilligers.[143] Deze knelpunten zijn overigens niet uniek voor Hoogvliet. Ook enkele verenigingen in Delfshaven en Hillegersberg-Schiebroek melden vergelijkbare uitdagingen.[144]

Verschillen sportaccommodaties tussen de gebieden

Uit de interviews blijkt dat de omvang en aard van de sport- en beweegvoorzieningen per gebied verschilt. Delfshaven beschikt over vier sporthallen, waarvan een deel is gehuisvest in schoolgebouwen. Deze voorzieningen worden voornamelijk gebruikt voor zaalsporten, zoals volleybal en basketbal. Vergeleken met de andere onderzochte gebieden kent Delfshaven relatief

[139] In 2025 telde Hoogvliet 36.410 inwoners. Bron: Kerncijfers Wijken en Buurten 2025.
[140] Een locatie kan meerdere aanbieders omvatten en andersom.
[141] De gemeente spreekt hier van 'accounts'.
[142] Interview uitvoerende partijen en ambtenaar; interview uitvoerende partij.
[143] Interview uitvoerende partijen en ambtenaar; interview uitvoerende partij.
[144] Interviews uitvoerende partijen.

weinig buitensport- en beweegvoorzieningen.[145] Naast de beperkte beschikbaarheid van voorzieningen wordt de kwaliteit van een deel van de voorzieningen als aandachtspunt benoemd. Betrokkenen wijzen op verouderde clubvoorzieningen, achterstallig onderhoud en voorzieningen die niet altijd aansluiten bij de behoeften van verenigingen, bijvoorbeeld door een ongeschikte vloer of het ontbreken van een eigen kantine of verenigingsruimte. Ook de betaalbaarheid van accommodaties wordt genoemd, omdat hoge huurkosten het gebruik van voorzieningen kunnen beperken.[146]

Hillegersberg-Schiebroek telt diverse binnensport- en beweegvoorzieningen, waaronder acht gymzalen, een sporthal en een spiegelzaal. Daarnaast zijn er meerdere gymzalen bij scholen, drie squashbanen en drie zwembaden, waarvan twee een structureel aanbod verzorgen.[147] Op basis van de interviews ontstaat het beeld dat de sport- en beweegvoorzieningen in het gebied relatief omvangrijk is en dat de kwaliteit ervan over het algemeen goed wordt beoordeeld. Tegelijkertijd geven betrokkenen in het gebied aan dat een deel van de beschikbare capaciteit beter benut zou kunnen worden. Daarnaast wordt gewezen op een tekort aan sporthallen in verhouding tot de vraag. Voor gymzalen lijkt de situatie minder nijpend, mede doordat naast de accommodaties van Sportbedrijf Rotterdam ook gymzalen in schoolgebouwen beschikbaar zijn. Volgens betrokkenen wordt het aantal gymzalen de komende jaren verder uitgebreid vanuit onderwijshuisvesting. Deze zalen voldoen echter niet altijd aan de normen voor sportaccommodaties, waardoor zij niet voor alle sporten geschikt zijn. Geïnterviewden zien hierin een voorbeeld van onvoldoende afstemming tussen onderwijs, sport en vastgoed en pleiten voor een meer integrale benadering.[148]

In Hoogvliet lag de nadruk in de interviews minder op het aantal sport- en beweegvoorzieningen en meer op de kwaliteit en betaalbaarheid van de bestaande voorzieningen. Volgens betrokkenen is een deel van de sportaccommodaties verouderd en toe aan renovatie. Het uitblijven van investeringen leidt volgens hen tot onvrede onder gebruikers. Daarnaast vormen de kosten van zaalhuur een belangrijk aandachtspunt. Betrokkenen geven aan dat de huurtarieven voor sommige verenigingen hoog zijn, waardoor het lastig is activiteiten financieel rendabel te organiseren. Volgens geïnterviewden wijken verenigingen hierdoor soms uit naar Rhoon, waar de huurkosten aanzienlijk lager zouden liggen. Ook leeft het gevoel dat Hoogvliet, als gebied aan de rand van Rotterdam, relatief weinig aandacht krijgt bij investeringen in (onderhoud van) sport- en beweegvoorzieningen.[149]

Wachtlijsten als gevolg van capaciteitsproblemen sportaccommodaties

De rekenkamer beschikt niet over kwantitatieve gegevens over wachtlijsten, maar op basis van interviews signaleert zij dat in alle drie de gebieden in meer of mindere mate sprake is van capaciteitsproblemen bij de sport- en beweegvoorzieningen. Op basis van interviews kwamen ook capaciteitsproblemen door een gebrek aan trainers en vrijwilligers naar voren.

Ondanks het relatief omvangrijke sport- en beweegaanbod in Hillegersberg-Schiebroek zijn de wachtlijsten volgens betrokkenen in het gebied aanzienlijk, met name binnen het jeugdvoetbal.[150] In Delfshaven wordt melding gemaakt van wachtlijsten en beperkte capaciteit bij onder meer voetbal-, basketbal- en hockeyverenigingen. Daarnaast is badminton populair onder bewoners van Delfshaven. Zo zou een groep jongens graag op zaterdag gebruikmaken van Sporthal West, maar door ruimtegebrek moet zij uitwijken naar Feijenoord. In Hoogvliet worden eveneens capaciteitsknelpunten ervaren. Deze hebben niet alleen betrekking op de beschikbare ruimte,

[145] Interview uitvoerende partij.
[146] Interviews uitvoerende partijen; interview ambtenaar.
[147] Interviews uitvoerende partijen.
[148] Interviews uitvoerende partijen.
[149] Interviews uitvoerende partijen; interview ambtenaar.
[150] Interview ambtenaar en uitvoerende partijen.

maar ook op de beschikbaarheid van gekwalificeerde sportdocenten en trainers. Hierdoor zijn sommige activiteiten, zoals Stoelfit, volledig volgeboekt.[151]

Dichtheid sport- en beweegvoorzieningen van sportaccommodaties

Zoals eerder opgemerkt, ligt het aantal sport- en beweegvoorzieningen als onderdeel van sportaccommodaties (bijvoorbeeld een tennisveld, zie 3-2 voor begrippen) per inwoner in Hillegersberg-Schiebroek hoger dan in Delfshaven en Hoogvliet. Figuur 3.2 geeft de dichtheid van sport- en beweegvoorzieningen in de drie gebieden cartografisch weer. Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte zijn niet meegenomen in figuur 3.2.

Figuur 3.2 laat zien dat er verschillen bestaan tussen wijken. Over het geheel genomen hebben wijken in de drie gebieden met een lager inkomen minder sport- en beweegvoorzieningen.[152] In Delfshaven is de dichtheid van sport- en beweegvoorzieningen aan de randen van het gebied iets hoger dan in de meer centraal gelegen wijken. Binnen Hillegersberg-Schiebroek zijn de verschillen groter. Met name Terbregge en Hillegersberg-Zuid beschikken over relatief weinig sport- en beweegvoorzieningen per 10.000 inwoners in vergelijking met de overige wijken binnen het gebied. Dit onderstreept ook het belang van de concepten zoals de 'sportcirkel'[153] om centraal gelegen sport- en beweegvoorzieningen te stimuleren.

Figuur 3.2 Dichtheid sport- en beweegvoorzieningen bij sportaccommodaties.[154]

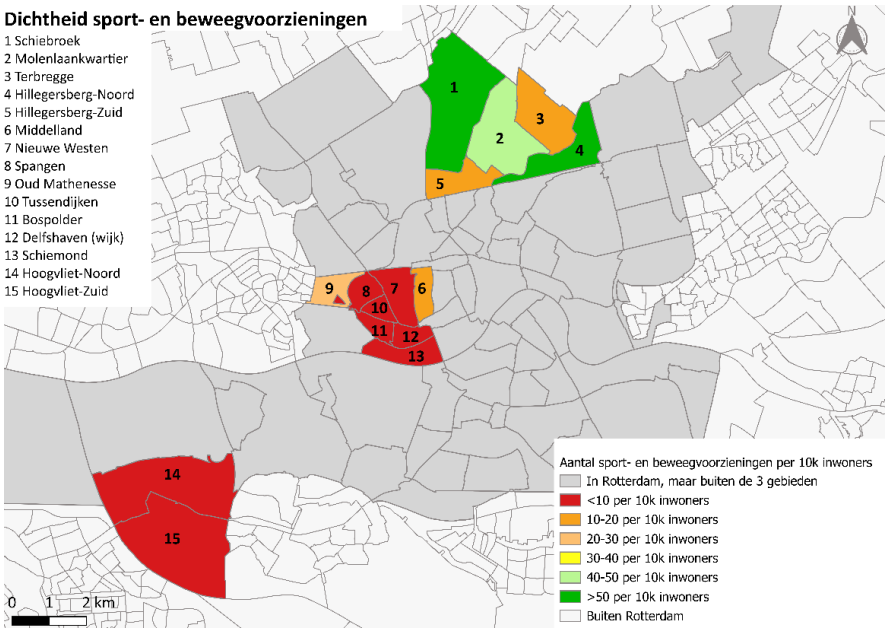

De rekenkamer heeft daarnaast specifiek gekeken naar de gemiddelde afstand van inwoners tot het dichtstbijzijnde zwembad. Deze afstand is vervolgens vergeleken met het gemiddelde van de vier grote steden (G4). Dit is relevant, omdat een grotere afstand de toegankelijkheid van

[151] Interview betrokken partijen en ambtenaar; interview uitvoerende partij.
[152] Correlatie: 0,48. Inkomensdata komen van het Centraal Bureau voor de Statistiek, Kerncijfers Wijken en Buurten 2025.
[153] Voor buitensportvoorzieningen wil de gemeente inzetten op de 'sportcirkel'. Dit betreft het gebied tussen de oude stadswijken en de naoorlogse uitbreidingswijken, waar van oudsher veel buitensportvoorzieningen liggen op relatief centrale locaties. Zie paragraaf 2-3-1 voor meer uitleg.
[154] De rekenkamer maakt onderscheid tussen twee typen sport- en beweegvoorzieningen: (1) sport- en beweegvoorzieningen bij sportaccommodaties en (2) sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Deze figuur gaat alleen over het eerste type.

zwemvoorzieningen kan beperken en daarmee een drempel kan vormen voor deelname aan zwemlessen, in het bijzonder voor kinderen met een beperking.[155]
Uit de analyse blijkt dat de gemiddelde afstand tot het dichtstbijzijnde zwembad in alle drie de onderzochte gebieden kleiner is dan het G4-gemiddelde (zie figuur 3.3). Tegelijkertijd bestaan er binnen de gebieden aanzienlijke verschillen tussen wijken. Met name in Molenlaankwartier en Terbregge is de afstand tot een zwembad relatief groot (≥3,3 km en ≥150% van het G4-gemiddelde).

Figuur 3.3 Afstand tot zwembaden per wijk, ten opzichte van het G4-gemiddelde

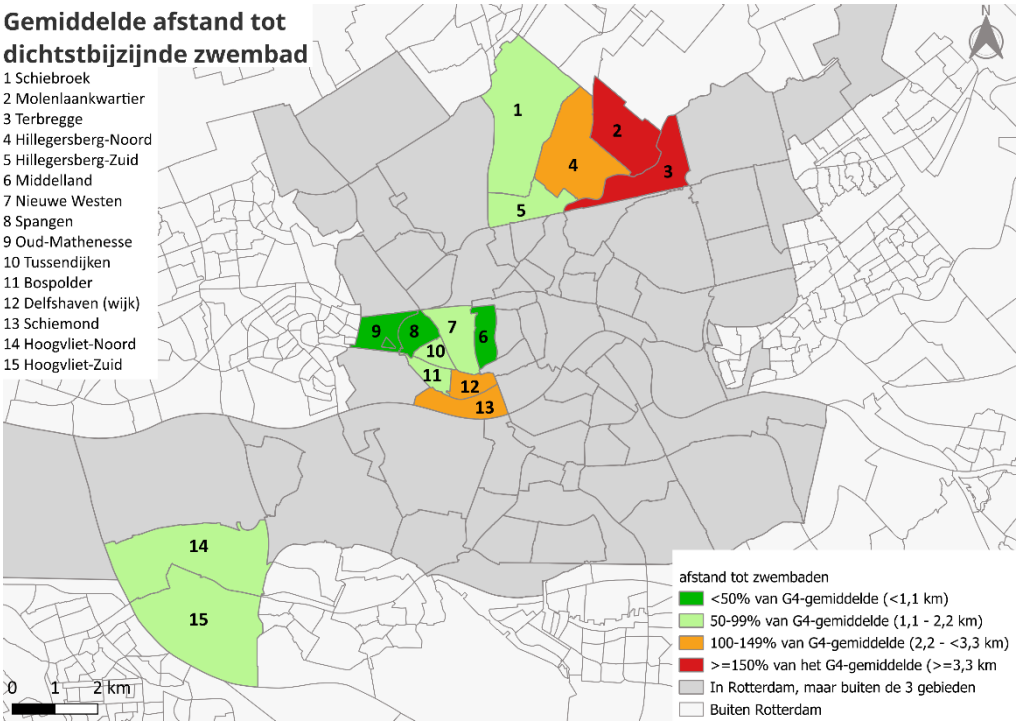

3-4-2 Sociaaleconomisch kwetsbare gebieden beschikken over minder sport- en beweegplekken in de openbare ruimte

Aantal en type voorzieningen

Tabel 3.10 laat zien welke sporttypen op openbare sport- en beweegplekken in Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet mogelijk zijn. Hieruit blijkt dat voetbal-, basketbal- en tafeltennisvoorzieningen in alle drie de gebieden samen het grootste deel vormen van de openbare sport- en beweegplekken.

[155] L. van der Meijde, A. van Suijlekom & M. Stuij, Belemmeringen bij het leren zwemmen voor kinderen met een beperking. Een kwalitatieve studie naar ervaringen van ouders (Utrecht: Mulier Instituut, 2021); J. Hilhorst, De mening van ouders over zwemlessen en zwemlesaanbieders, (Utrecht: Mulier Instituut, 2016).

Tabel 3.10 Type sport per openbare sport- en beweegplek voor de drie gebieden						
Type sport	Delfshaven		Hillegersberg-Schiebroek		Hoogvliet	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Atletiek	0	0	0	0	0	0
Basketbal	14	21	2	6	5	13
Calisthenics	0	0	2	6	2	5
Fitness/bootcamp	2	3	5	14	5	13
Freerunning	1	2	2	6	1	3
Jeu de boules	2	3	3	8	3	8
Korfbal	1	2	0	0	0	0
Pannaveld	3	4	2	6	0	0
Pumptrack	0	0	1	3	0	0
Tafeltennis	17	25	7	19	3	8
Tennis	0	0	0	0	0	0
Voetbal	28	41	12	33	21	53
Totaal	68	100	36	100	40	

Bron: gemeentelijk overzicht 2025.

Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte

Zoals toegelicht in paragraaf 3-3-2 hanteert de gemeente voor sport- en beweegplekken in de openbare ruimte een norm van minimaal zeven plekken per 10.000 inwoners, waarbij elke sport- en beweegplek een vloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2 dient te hebben.[156] Deze norm wordt momenteel enkel gebruikt voor *nieuwe* gebiedsontwikkelingen. De rekenkamer past deze norm toe op bestaand gebied, omdat ook daar de ambitie is om voldoende ruimte voor sport en bewegen te borgen. De rekenkamer beschikt niet over oppervlakte-gegevens van afzonderlijke openbare sport- en beweegplekken, maar heeft wel een overzicht ontvangen van het aantal sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.

Uit deze gegevens blijkt dat twee van de drie onderzochte gebieden niet voldoen aan het eerste onderdeel van de gemeentelijke sportnorm, omdat zij minder dan zeven openbare sport- en beweegplekken per 10.000 inwoners hebben (zie figuur 3.4). Het gaat om Delfshaven en Hillegersberg-Schiebroek. Het aandeel gebieden dat aan de norm voldoet, kan bovendien nog lager liggen wanneer deze sport- en beweegplekken een te laag vloeroppervlak hebben om mee te tellen voor de norm.

Daarnaast blijkt dat sociaaleconomisch kwetsbare wijken in Hillegersberg-Schiebroek en Delfshaven relatief weinig sport- en beweegplekken in de openbare ruimte hebben. Met name in de wijken Schiebroek en Molenlaankwartier in Hillegersberg-Schiebroek en in het Nieuwe Westen en Spangen in Delfshaven is de dichtheid aan openbare sport- en beweegplekken laag. In deze vier wijken ligt het aantal openbare sport- en beweegplekken per inwoner op minder dan 80% van het aantal dat op basis van de gemeentelijke sportnorm wenselijk wordt geacht. Daarbij zijn Spangen, het Nieuwe Westen en Schiebroek sociaaleconomisch relatief kwetsbare wijken.[157]

Meer in het algemeen is er een positief verband tussen het gemiddelde inkomen per inkomensontvanger en de beschikbaarheid van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte in wijken in Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet. Naarmate het gemiddelde inkomen

[156] Omdat de rekenkamer geen data tot haar beschikking heeft over het vloeroppervlak per openbare sportplek, heeft zij alleen gekeken naar het aantal sportplekken per 10.000 inwoners. Ligt het aantal sportplekken in een gebied onder de 7 per 10.000 inwoners, dan is de sportnorm sowieso niet gehaald. Echter, als het aantal sportplekken boven de 7 per 10.000 inwoners ligt, is het nog steeds niet duidelijk of de norm wél gehaald is. Bron: interne documentatie gemeente Rotterdam.
[157] Correlatie: 0,39. Bron: Kerncijfers Wijken en Buurten 2024, Centraal Bureau voor de Statistiek.

hoger is, zijn er meer plekken per inwoner beschikbaar.[158] Dit is relevant, aangezien uit onderzoek blijkt dat sport- en beweegdeelname samenhangt met sociaaleconomische status en dat inwoners met een lage sociaaleconomische status gemiddeld minder deelnemen aan sport en bewegen. Tegelijkertijd zijn er aanwijzingen dat juist kinderen uit deze groepen relatief veel baat kunnen hebben bij sport- en beweegplekken in de openbare ruimte in hun woonomgeving (zie paragraaf 2-3). Uitbreiding van het aantal sport- en beweegplekken in de openbare ruimte kan in deze wijken mogelijk bijdragen aan het verkleinen van sociaaleconomische verschillen in sport- en beweegdeelname. Betrokkenen geven echter aan dat dit door ruimtegebrek niet overal haalbaar is. Daarom ligt de nadruk in sommige wijken vooral op het beter benutten en optimaliseren van de bestaande sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.[159]

Figuur 3.4 Sport- en beweegplekken in de openbare ruimte per 10.000 inwoners

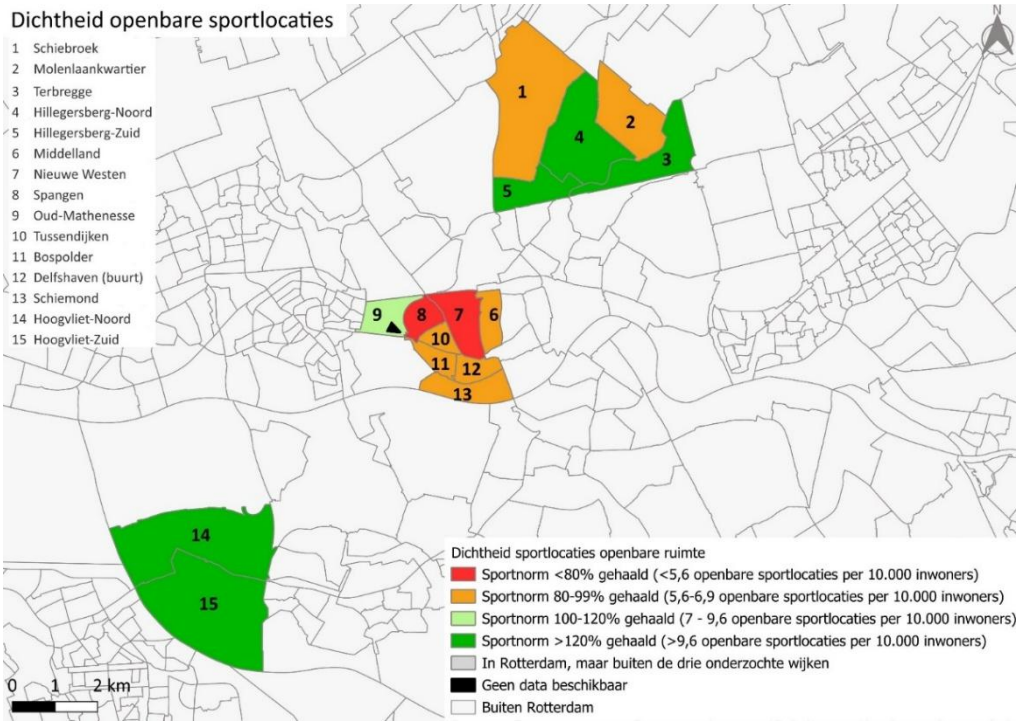

Kwaliteit van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte

De norm voor sport- en beweegplekken in de openbare ruimte richt zich op het aantal aanwezige plekken en hun omvang. Een andere relevante invalshoek betreft echter de kwaliteit en staat van onderhoud van deze voorzieningen. De rekenkamer heeft hiernaar in dit onderzoek geen systematische analyse uitgevoerd. De observaties tijdens de werkbezoeken geven wel een indicatief beeld. Daarbij zijn verschillende goed onderhouden en aantrekkelijk gelegen sportplekken aangetroffen die intensief werden gebruikt, met name door kinderen. Tegelijkertijd zijn ook sport- en beweegplekken waargenomen die matig onderhouden waren of minder gunstig lagen en daardoor minder goed toegankelijk leken (figuur 3.5). Ook in interviews werd soms op matig onderhouden openbare sport- en beweegplekken gewezen. Daarnaast blijkt uit gemeentelijke stukken dat de bestaande sport- en speeltoestellen in toenemende mate aan vervanging toe zijn: het aandeel sport- en speeltoestellen dat verouderd is, nam tussen 2017 en 2022 toe van 26% naar 37%. Ook was in 2022 zo'n 15% aan reparatie toe met minimaal niveau 3 als urgentieniveau, wat 'dringend repareren vanwege veiligheidsaspecten of staat van onderhoud' betekent.[160]

[158] Correlatie: 0,39. Bron: Kerncijfers Wijken en Buurten 2024, Centraal Bureau voor de Statistiek.
[159] Interview betrokken partijen.
[160] Gemeente Rotterdam, Nota Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2023-2027. 2023, 52-56.

Figuur 3.5 Impressie variatie in kwaliteit van openbare sportplekken

Figuur 3.6. Leeftijd van sport- en speeltoestellen in 2017 en 2022. De maximale levensduur van deze toestellen is gemiddeld 15 jaar.

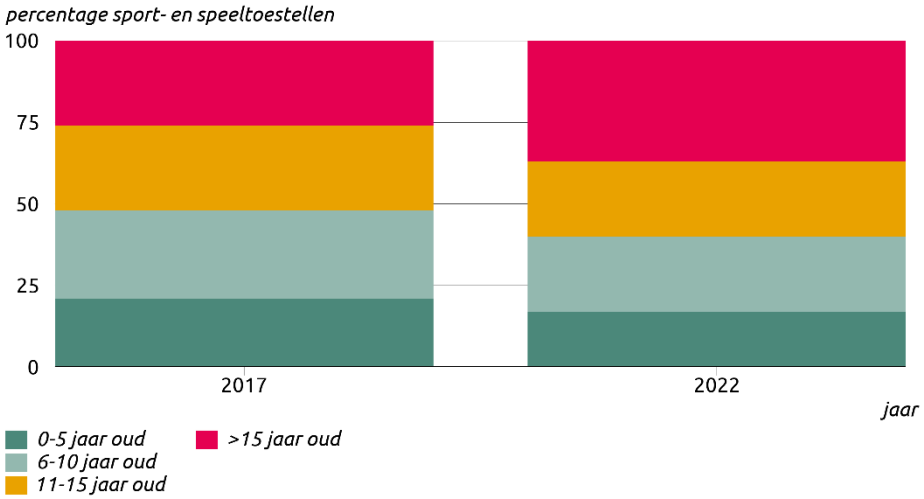

3-4-3 Oordeel van inwoners: ervaren beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen verschilt tussen gebieden

Om te beoordelen in hoeverre de sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam en de drie gebieden voldoende en divers zijn, heeft de rekenkamer niet alleen gekeken naar het aantal en de samenstelling van sport- en beweegvoorzieningen in de onderzochte gebieden, maar ook naar het aandeel inwoners dat vindt dat er in hun wijk voldoende binnensportvoorzieningen en sportvelden aanwezig zijn.

In Hillegersberg-Schiebroek zijn inwoners het meest positief over de aanwezigheid van sport- en beweegvoorzieningen (tabel 3.11 en figuur 3.6 en 3.7). Zo vindt 63% van de inwoners dat er voldoende binnensportvoorzieningen aanwezig zijn, terwijl 71% van mening is dat er voldoende aan sportvelden zijn. Dit komt overeen met het relatief omvangrijke en gevarieerde aanbod aan sport- en beweegvoorzieningen in dit gebied (zie paragraaf 3-4-1).

In Hoogvliet is tussen de 50% en 60% tevreden met de binnensportvoorzieningen en sportvelden, terwijl in Delfshaven ongeveer de helft van de inwoners over deze twee zaken tevreden is. Ook bestaan er binnen de drie gebieden aanzienlijke verschillen tussen wijken. Zo beoordeelt in het gebied Delfshaven 70% van de inwoners in Middelland de aanwezigheid van binnensportvoorzieningen als voldoende, tegenover slechts 30% van de inwoners in de wijk Delfshaven. Dit verschil van 40 procentpunt illustreert dat de ervaren beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen sterk kan verschillen binnen één gebied. De resultaten laten ook zien dat inwoners de beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen niet overal als voldoende beoordelen. Zowel tussen de onderzochte gebieden als binnen deze gebieden bestaan duidelijke verschillen in hoeverre men vindt dat sport- en beweegvoorzieningen voldoende aanwezig zijn.

Bovendien is men minder tevreden over de aanwezigheid van binnensportvoorzieningen en sportvelden in kwetsbare wijken.[161] Het verband tussen hoe welgesteld of kwetsbaar een buurt is en de tevredenheid met de aanwezigheid van sportvelden is met name sterk.

[161] Correlatie tussen gemiddeld wijkinkomen en percentage tevreden met binnensportvoorzieningen: 0,10. Correlatie tussen gemiddeld wijkinkomen en percentage tevreden met buitensportvoorzieningen: 0,65. Inkomensdata op basis van de Kerncijfers Wijken en Buurten 2025 van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tabel 3.11 Tevredenheid sport- en beweegvoorzieningen per gebied en wijk

Gebied	% vindt binnensportvoorzieningen voldoende aanwezig	% vindt sportvelden voldoende aanwezig
Delfshaven (gebied)	**48**	**51**
Bospolder	48	36
Delfshaven (wijk)	30	58
Middelland	70	52
Nieuwe Westen	42	48
Oud Mathenesse/Witte Dorp	46	50
Schiemond	34	66
Spangen	60	63
Tussendijken	45	35
Hillegersberg-Schiebroek (gebied)	**63**	**71**
Hillegersberg-Noord	50	69
Hillegersberg-Zuid	74	55
Molenlaankwartier	55	80
Schiebroek	74	77
Terbregge	25	69
Hoogvliet (gebied)	**50**	**58**
Hoogvliet-Noord	46	47
Hoogvliet-Zuid	52	64

Bron: Wijkprofiel 2026

Figuur 3.7. Percentage dat binnensportvoorzieningen voldoende aanwezig vindt

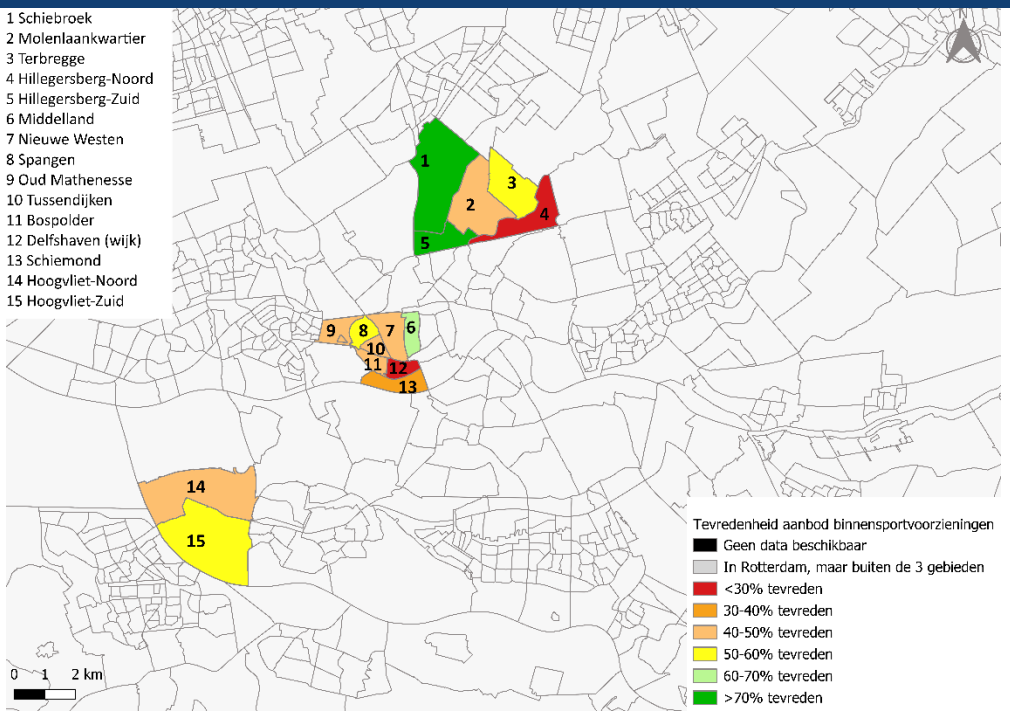

Figuur 3.8. Percentage dat sportvelden voldoende aanwezig vindt

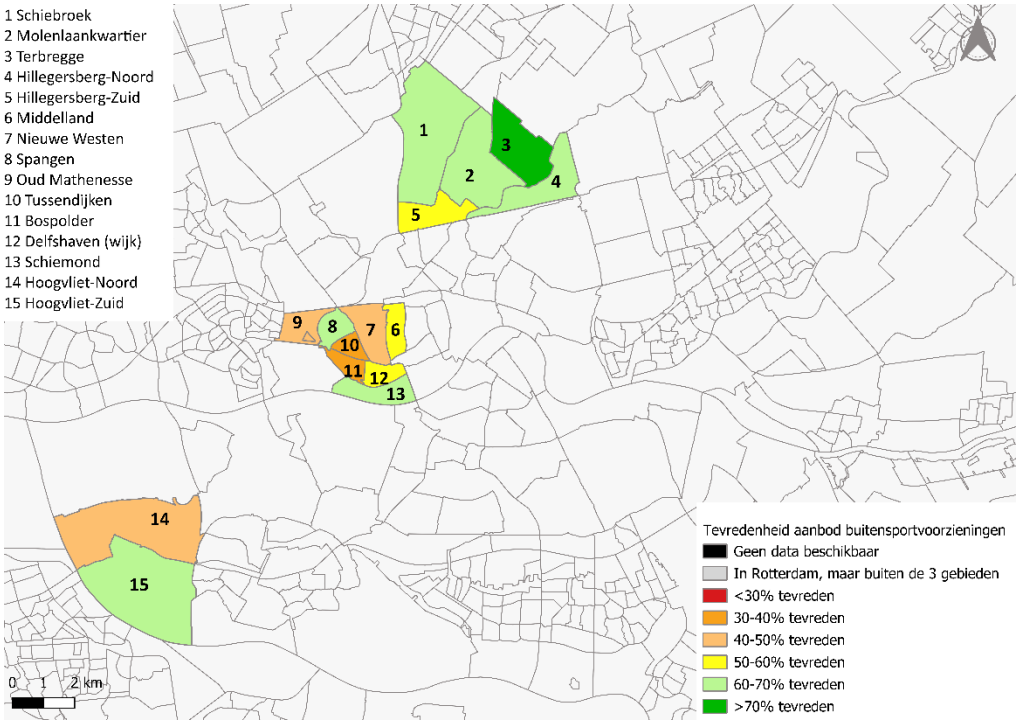

4 Sport- en beweegdeelname

4-1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de volgende deelvraag aan de orde:

- *Wat is de sport- en beweegdeelname onder verschillende groepen Rotterdammers en welke redenen hebben zij om al dan niet deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten?*

Daarnaast wordt ingegaan op een gedeelte van deelvraag 4:

- *In hoeverre zijn de gemeentelijke inspanningen adequaat in de zin dat sprake is van een passende uitvoering en een bijdrage aan het bevorderen van sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers?*

Tabel 4.1 Opzet hoofdstuk en gebruikte normen

Paragraaf	Thema's en bijbehorende normen
4-2	De sport- en beweegdeelname in Rotterdam • De wekelijkse sportdeelname is toegenomen. • De sportdeelname onder beleidsdoelgroepen is toegenomen. • De beweegnorm wordt vaker gehaald.
4-3	De sport- en beweegdeelname in onderzochte gebieden • De wekelijkse sportdeelname is toegenomen. • De sportdeelname onder beleidsdoelgroepen is toegenomen. • De beweegnorm wordt vaker gehaald.
4-4	Motieven voor sportdeelname • De gemeente heeft inzicht in motieven en belemmeringen van inwoners voor sportdeelname.
4-5	Bijdrage inspanningen gemeente aan sport- en beweegdeelname • De initiatieven van de gemeente leiden tot vergroting van de sport- en beweegdeelname van inwoners.

4-2 Sport- en beweegdeelname in Rotterdam

Bevindingen samengevat	
	De wekelijkse sportdeelname in Rotterdam ligt na een flinke terugval in de coronajaren 2020 en 2021 weer bijna op het oude niveau. Ten opzichte van de landelijke ontwikkeling stijgt de deelname in Rotterdam met name vanaf 2024 sterker. Hierdoor ligt de sportdeelname in Rotterdam hoger dan het Nederlandse gemiddelde.
	De sportdeelname onder de gemeentelijke doelgroep jongeren is toegenomen. Hiermee ligt de deelname onder de jeugd hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor andere doelgroepen is geen goed beeld te schetsen op gemeentelijk niveau, omdat iedere wijk eigen doelgroepen aanwijst die onderling kunnen verschillen.
	Het aantal inwoners van Rotterdam dat de beweegnorm haalt is gestegen, maar ligt onder het landelijk gemiddelde.

4-2-1 Wekelijkse sportdeelname in afgelopen jaren gestegen

Een veelgebruikte indicator om de deelname aan sport en mate van bewegen te meten, is de wekelijkse sportdeelname. De Sportdeelname Index van NOC*NSF brengt deze landelijk in beeld. Rotterdam maakt gebruik van deze methode om de deelname en motieven voor sporten periodiek te monitoren. Naast de Sportdeelname Index van NOC*NSF zijn er andere bronnen beschikbaar die op stads-, gebieds- en wijkniveau inzicht geven in mate waarin bewoners bewegen. Deze bronnen verschillen in meetfrequentie, vraagstelling en detailinformatie over wijken en bewonerskenmerken.[162] De rekenkamer baseert zich in dit onderzoek op de cijfers van de Sportdeelname Index, omdat dit onderzoek het meest frequent wordt uitgevoerd en landelijke vergelijking mogelijk maakt.

De gemeente Rotterdam heeft zichzelf als doel gesteld een stijging van de wekelijkse sportdeelname te realiseren van 10% in de periode 2022-2026. Het gaat dan om het aandeel Rotterdammers dat wekelijks sport. Concreet betekent dit een stijging van 62% naar 68% (inclusief urban sports).[163]

In figuur 4.1 wordt de ontwikkeling van de sportdeelname vanaf 2019 weergegeven, zowel voor Rotterdam als landelijk.[164] De sportdeelname in Rotterdam lag in 2019 op 69% en was in april 2025 67%. Na een flinke terugval in de coronajaren 2020 en 2021 ligt de deelname weer bijna terug op het oude niveau. Ten opzichte van de landelijke ontwikkeling stijgt de deelname in Rotterdam met name vanaf 2024 sterker. Hierdoor ligt de deelname in Rotterdam hoger dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 4.1 Sportdeelname 2019-2025 (exclusief urban sports)

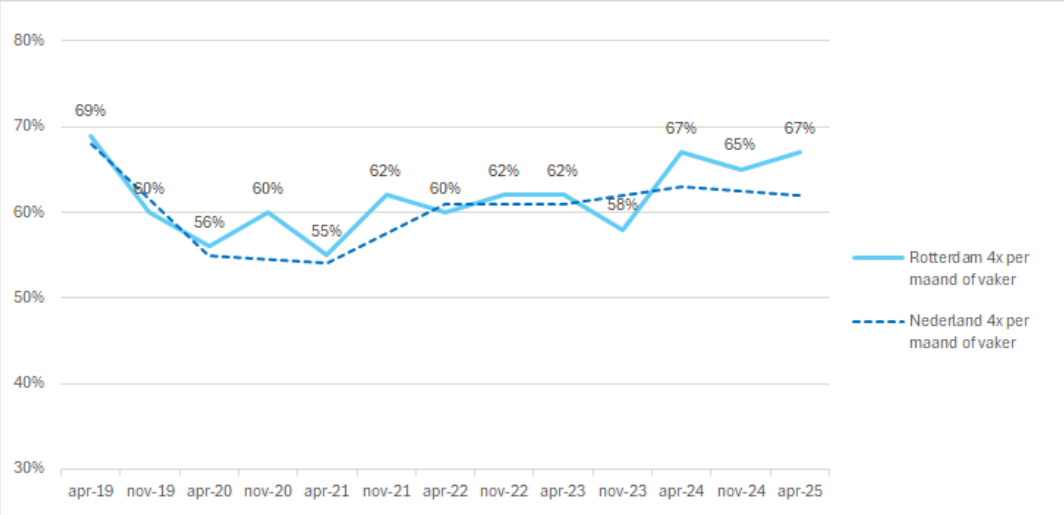

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportages Rotterdam en landelijk)

De Sportdeelname Index onderscheidt vier vormen van sportbeoefening: als lid van een sportvereniging, als abonnee/klant, ongeorganiseerd alleen en in informeel groepsverband. Ongeorganiseerd sporten (alleen of in informeel groepsverband) gebeurde in 2025 in Rotterdam vaker dan het landelijk gemiddelde.

[162] Andere bronnen zijn het wijkprofiel van de gemeente Rotterdam en de Gezondheidsmonitor van de GGD.
[163] Dit is 62% x 1,1 = 68,2%. Zie: Rekenkamer Rotterdam, 'Targets tellen, eindbeoordeling collegetargets 2022-2026', februari 2026. Voor de target wordt gerekend met deelname inclusief urban sports.
[164] Deze cijfers zijn zonder urban sports (scheelt ongeveer 1%) om een vergelijking met landelijke cijfers mogelijk te maken.

Tabel 4.2 Vormen van sporten Rotterdam			
	2019	2025	Nederland april 2025
lid sportvereniging	34%	28%	27%
abonnee/klant/cursist	37%	23%	22%
alleen ongeorganiseerd	50%	39%	34%
informeel groepsverband	20%	17%	13%

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportage Rotterdam en landelijk uit april 2019 en 2025)

De vijf meest beoefende sporten in Rotterdam zijn fitness (individueel binnen), hardlopen, wandelen, voetbal en Urban sports. Voetbal en Urban sports zijn vooral bij de jeugd tot en met 18 populair. De andere drie sporten worden het meest door volwassenen beoefend.

4-2-2 Deelname jongeren tot 18 jaar is relatief hoog

Rotterdam besteedt in het beleid aandacht aan specifieke doelgroepen om de sportdeelname te verhogen. Zoals in paragraaf 2-4-3 is toegelicht, betreft dit jongeren tot 18 jaar (verdeeld in drie leeftijdsgroepen) en volwassenen met een afstand tot sport en bewegen. Binnen deze laatste categorie bepaalt de gemeente jaarlijks welke specifieke groepen extra aandacht krijgen. Dit kunnen zowel specifiek afgebakende groepen zijn (bijvoorbeeld vrouwen met een bepaalde culturele achtergrond) als breder geformuleerde groepen (bijvoorbeeld Rotterdammers met een lage sociaaleconomische status). De focus kan vervolgens per wijk verschillen.

Vanwege de wisseling in aangewezen doelgroepen op stedelijk niveau en de verschillen tussen wijken, is het niet goed mogelijk een beeld te geven van de ontwikkeling van de sportdeelname onder alle doelgroepen. Voor de jongeren tot 18 jaar is dit wel mogelijk.

Uit de cijfers over de sportdeelname is op te maken dat jongeren sinds 2021 vaker zijn gaan sporten (zie tabel 4.3; categorieën met meer dan 5% toename in de periode 2021-2025 zijn groen gearceerd). Bovendien ligt hun wekelijkse sportdeelname zowel in de groep 5-12 jarigen (84%) als de 13-18 jarigen (80%) boven het landelijke gemiddelde.

Tabel 4.3 Sportdeelname naar leeftijd en opleiding					
		2019 Rotterdam	2021 Rotterdam	2025 Rotterdam	2025 Nederland
leeftijd	5 - 12 jaar	-	70%	84%	75%
	13 - 18 jaar	-	73%	80%	73%
	19 - 30 jaar	-	72%	75%	69%
	31 - 44 jaar	-	63%	65%	62%
	45 - 64 jaar	-	59%	63%	58%
	65 - 80 jaar	-	48%	49%	52%
opleiding	hoog	78%	73%	80%	70%
	midden	60%	53%	61%	61%
	laag	49%	36%	51%	43%

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportage Rotterdam en landelijk; 2019 en 2025 van april, 2021 van november)

Kijkend naar het opleidingsniveau valt op dat in Rotterdam de wekelijkse sportdeelname onder hoogopgeleiden duidelijk hoger ligt dan onder laagopgeleiden. In Rotterdam sport ongeveer de helft van de lager opgeleiden wekelijks. Het percentage sportende inwoners met een laag opleidingsniveau is wel hoger dan het landelijke beeld.

4-2-3 Lichte stijging bij beweegnorm

Voor het in kaart brengen van de sportdeelname is gebruik gemaakt van cijfers over de wekelijkse sportdeelname (SDI). Met deze cijfers wordt nog niet duidelijk of inwoners vanuit gezondheidsperspectief voldoende bewegen. Daarvoor is een andere indicator beschikbaar: de beweegnorm. Deze norm kijkt niet naar hoe vaak iemand sport, maar naar het aantal minuten matig tot intensief bewegen per week. Voor jongeren gelden andere normen dan voor volwassenen.

Beweegnorm[165]

Beweegnorm volwassenen: personen vanaf 18 jaar dienen minstens 150 minuten per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen, en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten. Voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.

Beweegnorm jongeren: kinderen van 4-18 jaar dienen minstens elke dag een uur matig intensieve inspanning te verrichten en minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.

Voor jongeren zijn geen actuele gegevens beschikbaar uit de Gezondheidsmonitor voor de gehele leeftijdsgroep tot 18 jaar. Wel zijn voor jongeren in de middelbare schoolleeftijd cijfers bekend uit 2023. Toen lag het percentage jongeren dat dagelijks minimaal een uur beweegt in Rotterdam op 12,9%. Dit is lager dan het landelijk gemiddeld dat op 15,1% ligt.[166]

Voor volwassenen zijn meer gegevens beschikbaar. Volwassenen in Rotterdam blijven op de beweegnorm achter bij het landelijk gemiddelde. In 2024 is het verschil wel iets kleiner geworden (46% in Rotterdam tegenover 49% landelijk). Uit nadere uitsplitsing blijkt dat deze stijging in

[165] Gezondheidsraad, Beweegrichtlijnen 2017, samenvatting, augustus 2017.
[166] Wel zijn cijfers uit een andere bron beschikbaar. Uit de SDI van april 2025 blijkt dat in Rotterdam 24% van de kinderen van 5-12 jaar voldoet aan de beweegnorm en 22% van de kinderen van 13-18 jaar.

Rotterdam voor rekening komt van inwoners van 65 jaar en ouder. In 2024 voldeed 31% van deze leeftijdsgroep aan de norm. In 2020 lag dit nog op 26%.

Tabel 4.4 Voldoet aan de beweegnorm, 18 jaar en ouder

	2020	2022	2024
Rotterdam totaal	45%	46%	46%
18 - 65 jaar	49%	49%	49%
65 jaar of ouder	26%	29%	31%
Nederland	50%	48%	49%

Bron: Gezondsheidsmonitor Volwassenen en ouderen 2020-2024

4-3 Sportdeelname Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet

Bevindingen samengevat	
	De wekelijkse sportdeelname is toegenomen en vertoont in de drie onderzochte gebieden (Hillegersberg-Schiebroek, Delfshaven en Hoogvliet) een vergelijkbaar patroon. Na een terugval in de coronajaren ligt deze weer op het oude niveau. Ook de onderlinge verschillen tussen de gebieden zijn in stand gebleven.
	Per gebied zijn doelgroepen vastgesteld waarop de gemeente zich specifiek richt. Met de beschikbare cijfers zijn deze doelgroepen slechts in beperkte mate te volgen. Alleen voor specifieke leeftijdsgroepen zijn enige cijfers beschikbaar. Bij de jeugd zijn er verschillen te zien tussen de gebieden in de mate waarin zij lid zijn van een vereniging/een abonnement hebben. In Hillegersberg-Schiebroek zijn jongeren relatief vaak lid, terwijl in Hoogvliet relatief veel wordt gesport zonder lidmaatschap. In Delfshaven en Hoogvliet blijft met name het lidmaatschap bij jeugd tot en met 11 jaar achter.
	In twee van de drie gebieden wordt bovengemiddeld aan de beweegnorm voldaan (Hillegersberg-Schiebroek, Delfshaven). In de afgelopen jaren blijft het percentage inwoners dat aan de norm voldoet in alle gebieden relatief constant.

4-3-1 Wekelijkse sportdeelname in onderzochte gebieden gestegen

In alle drie de onderzochte gebieden is een vergelijkbare trend zichtbaar: de wekelijkse sportdeelname is de afgelopen jaren flink gestegen en lag in 2025 weer op het niveau van voor de coronaperiode. Wel verschillen de gebieden onderling aanzienlijk in de mate van sportdeelname. In Hillegersberg-Schiebroek lag de deelname in april 2025 duidelijk boven het Rotterdamse gemiddelde, in Delfshaven rond het gemiddelde en in Hoogvliet net daaronder. De verschillen in deelname tussen de gebieden passen bij het beeld dat bekend is uit landelijk onderzoek: sportdeelname hangt sterk samen met opleiding en inkomen.[167] Hillegersberg-Schiebroek heeft relatief veel bewoners met een hoge sociaaleconomische status.

[167] Dool, R. van den. Deelname sport en bewegen van mensen met een lage sociaaleconomische status: de achtergronden van de deelname. Mulier Instituut, 2022.

Figuur 4.1 Sportdeelname 2019-2025

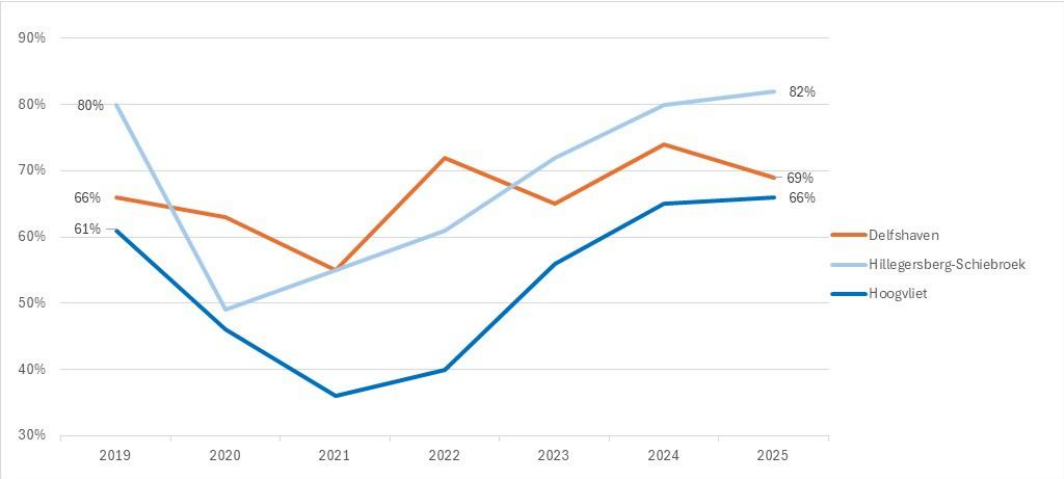

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportages Rotterdam, metingen april)

Er zijn op gebiedsniveau geen cijfers beschikbaar over de manieren waarop wordt gesport. Wel zijn cijfers aanwezig over de mate waarin jongeren lid zijn van een sportvereniging. Tussen de drie gebieden zijn vooral verschillen zichtbaar bij jongeren van 4 tot en met 11 jaar. In Delfshaven en Hoogvliet is ongeveer de helft van de kinderen lid van een sportvereniging, terwijl dit in Hillegersberg bijna driekwart is. De verschillen in de leeftijdsgroep 13 tot en met 16 zijn veel kleiner. In deze groep sport tussen de 61% en 73% via een sportvereniging of sportschool. Verder valt op dat in Hoogvliet relatief veel wordt gesport zonder lidmaatschap door jongeren van 13 tot en met 16 jaar.

Tabel 4.5 Vormen van sporten Rotterdam

	Is lid van sportvereniging, 4 t/m 11 jaar	Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool, 13 t/m 16 jaar	Sport of beweegt wekelijks zonder club, vereniging of sportschool, 13 t/m 16 jaar
Delfshaven	50%	68%	62%
Hillegersberg-Schiebroek	72%	73%	66%
Hoogvliet	53%	61%	72%

Bron: Gezondheidsmonitor Kinderen (2022) en Gezondheidsmonitor Jeugd (2023)

Het relatief lage aandeel leden van 4 tot en met 11 jaar bij een sportverenging in Delfshaven is mogelijk te verklaren door het relatief kleine aantal verenigingen. Delfshaven kenmerkt zich door verhoudingsgewijs veel commerciële aanbieders en weinig 'klassieke' sportverenigingen.[168] Hillegersberg-Schiebroek heeft juist veel verengingen. Daar is het probleem vooral dat veel sportverenigingen kampen met een wachtlijst.[169]

4-3-2 De sportdeelname bij doelgroepen is beperkt te volgen

Naast de doelgroepen die stadsbreed aandacht krijgen (jonge kind, basisschoolkind, middelbare scholier en volwassene met een afstand tot sport en bewegen) worden per gebied aanvullende groepen benoemd die extra aandacht behoeven. Deze doelgroepen worden opgenomen in

[168] Interview ambtenaar.
[169] Interview ambtenaar.

tweejaarlijkse gebiedsplannen. In Hillegersberg-Schiebroek betreft dit bijvoorbeeld werkenden met een lage sociaaleconomische positie, werkzoekenden en gepensioneerden. In Hoogvliet is er specifieke aandacht voor niet-werkende vrouwen, mensen die in onregelmatige diensten werken en voor mannen met een Marokkaanse achtergrond en een lage sociaaleconomische status. In Delfshaven zijn de doelgroepen minder specifiek afgebakend, maar wordt het aanbod gericht op dreumesen, pubers, werkenden en gepensioneerden.[170]

Op gebiedsniveau kan slechts in beperkte mate een relatie worden gelegd tussen sportdeelname en de onderscheiden doelgroepen. Alleen op basis van leeftijd is het mogelijk om enig inzicht te geven in de ontwikkeling van de sportdeelname. Voor 2024 en 2025 zijn op gebiedsniveau deelnamecijfers naar leeftijd beschikbaar.

In tabel 4.6 is de sportdeelname naar leeftijdsgroep in 2025 weergegeven. In kleur is aangegeven waar sprake is van een substantieel verschil tussen 2024 en 2025 (meer dan 5% toe- of afname). De doelgroep jongeren heeft in alle gebieden de hoogste sportdeelname. In Delfshaven en Hoogvliet ligt de sportdeelname onder inwoners van 65 jaar en ouder lager. In Hoogvliet is onder deze doelgroep bovendien sprake van een afname.

Tabel 4.6 Sportdeelname 2025 naar leeftijd

leeftijd	Delfshaven	Hillegersberg-Schiebroek	Hoogvliet
5-12 jaar	90%	89%	82%
13-18 jaar	67%	89%	75%*
19-30 jaar	75%	80%	73%
31-44 jaar	61%	90%	67%
45-64 jaar	67%	79%	59%
65-80 jaar	47%	59%	44%

* Indicatief vanwege omvang respons

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportages Rotterdam, metingen april)

4-3-3 Beweegnorm in twee van drie gebieden bovengemiddeld

De gebieden kunnen ook worden vergeleken op basis van de beweegnorm. Recente data zijn alleen beschikbaar voor volwassenen. In Delfshaven en Hillegersberg-Schiebroek voldoet iets meer dan de helft van de inwoners aan de beweegnorm. Dit ligt boven het Rotterdamse gemiddelde. In Hoogvliet ligt dit aandeel duidelijk lager. De afgelopen jaren is hierin ook geen grote verandering opgetreden.

[170] Sportbedrijf Rotterdam, 'Presentatie Delfshaven jaarplan 25-26'. Sportbedrijf Rotterdam, 'Presentatie gebiedsplan HIS 2025-2026'. Interviews ambtenaren en sportregisseurs.

Tabel 4-7: Voldoet aan de beweegrichtlijn, 18 jaar en ouder			
	2020	2022	2024
Delfshaven	52%	48%	54%
Hillegersberg-Schiebroek	53%	54%	53%
Hoogvliet	35%	39%	37%
Rotterdam	45%	46%	46%

Bron: Gezondsheidsmonitor Volwassenen en ouderen

Als nader wordt gekeken naar de gebieden dan valt op dat het relatief lage percentage in Hoogvliet wordt verklaard door de categorie volwassenen tot 65 jaar. Relatief weinig inwoners in deze leeftijdscategorie voldoen aan de beweegnorm (38%). Dit percentage blijft duidelijk achter ten opzichte van Delfshaven (57%) en Hillegersberg-Schiebroek (58%).

4-4 Motieven voor sportdeelname

Bevindingen samengevat	
	In afwijking van het landelijk beeld is betaalbaarheid in Rotterdam vaker een factor die invloed heeft op sportdeelname. In het onderzoek naar sportdeelname wordt dit vaker dan in landelijk onderzoek genoemd. Ook in de door de rekenkamer onderzochte doelgroep ouderen zijn de kosten van sporten regelmatig als belemmering genoemd.
	De afgelopen jaren zijn door het Sportbedrijf 45 onderzoeken onder zowel meer generieke doelgroepen als specifieke subgroepen uitgevoerd. Hiermee is binnen de gemeente voldoende inzicht aanwezig om in te kunnen spelen op ervaren belemmeringen en motieven voor sporten en bewegen door inwoners

4-4-1 Motieven en belemmeringen sportdeelname in Rotterdam

In paragraaf 2-3-3 is uitgewerkt dat het deelnemen aan sport en bewegen in sterke mate wordt bepaald door individuele kenmerken als opleidingsniveau, leeftijd, gezondheid en culturele achtergrond. Naast deze persoonlijke kenmerken speelt ook de motivatie een belangrijke rol. Enkele inzichten over motieven en belemmeringen voor sportdeelname uit landelijk onderzoek en bevindingen voor Rotterdam komen in deze paragraaf aan de orde.

Rotterdam: belemmeringen hangen vaker samen met betaalbaarheid en sociale drempels

Voor Rotterdam is in 2024 onderzocht wat motieven zijn om te sporten en welke belemmeringen er zijn om juist niet te sporten. De belangrijkste motieven voor sporters hangen vooral samen met de eigen gezondheid. Het verbeteren van de gezondheid, het vergroten van de conditie en het nastreven van een bepaald gewicht worden in Rotterdam het meest genoemd (tabel 4.8).

Tabel 4.8 Redenen om te sporten, top 5		
redenen	Rotterdam 2024	Nederland 2024
behoud/verbeteren gezondheid	40%	43%
om betere conditie te krijgen	36%	38%
om af te vallen/op gezond gewicht te blijven	28%	25%
om een leuke activiteit te hebben	27%	32%
om een goed gevoel te krijgen	25%	23%

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportage Rotterdam en landelijk april 2024)

Niet-sporters hebben uiteenlopende redenen om niet te sporten (tabel 4.9). Een deel van de Rotterdamse niet-sporters geeft aan al voldoende te bewegen. Andere veelvoorkomende redenen zijn gezondheidsklachten en een gebrek aan tijd. Ook landelijk zijn dit de meest genoemde redenen.

Opvallend is dat in Rotterdam relatief vaak wordt genoemd dat betaalbaar sportaanbod ontbreekt (door 13%) en dat men zich niet op zijn gemak voelt in een groep (9%). Landelijk worden deze belemmeringen niet vaak genoeg genoemd om de top vijf te halen.

Tabel 4.9 Redenen om niet te sporten, top 5		
	Rotterdam 2024	Nederland 2024
ik al genoeg beweeg	27%	30%
ik gezondheidsklachten heb	26%	34%
ik geen tijd heb om te sporten	23%	23%
ik geen betaalbaar sportaanbod kan vinden	13%	nb
ik me niet op mijn gemak voel in een groep	9%	nb

Bron: Sportdeelname Index NOC-NSF (rapportage Rotterdam en landelijk april 2024)

Ouderen: betaalbaarheid, nabijheid en continuïteit van het aanbod belangrijke factoren; ook aantrekkelijkheid buitenruimte is relevant

Voor dit onderzoek heeft de rekenkamer gesprekken gevoerd met ouderen in de drie gebieden. De ouderen waren deels deelnemer aan op bewegen gerichte activiteiten als valpreventie en stoelfit en deels deelnemers aan (niet-beweeggerichte) activiteiten in buurthuizen. De ouderen waren doorgaans in de leeftijd van begin 70 tot eind 80. Verder is met sleutelfiguren (sportaanbieders, beweegcoach, buurtsportcoach, trainers/fysiotherapeuten) gesproken die de beweegactiviteiten voor ouderen organiseren of vanuit het buurthuis betrokken zijn bij activiteiten voor ouderen. Gezien de wijze van selectie van deelnemers is er geen sprake van een volledig representatief beeld. De rekenkamer gebruikt de uitkomsten ter aanvulling en illustratie. In de onderzoeksverantwoording is nader ingegaan op de uitvoering van dit deel van het onderzoek.

In de gesprekken zijn zowel belemmeringen als stimulerende factoren naar voren gekomen die van invloed zijn op het al dan niet sporten en bewegen door ouderen. De belangrijkste uitkomsten heeft de rekenkamer hieronder op een rij gezet.

Kosten van sportactiviteiten vormen een belangrijke belemmering

In gesprekken met ouderen komt naar voren dat de kosten van sportactiviteiten een belangrijke belemmering vormen. Een kleine bijdrage per activiteit (of liever nog gratis aanbod) wordt door ouderen gewaardeerd, terwijl lidmaatschappen of contributies vaak als te duur worden ervaren.

Eén van de respondenten geeft aan: *"Als je niet zoveel inkomen hebt, dan houdt geld je tegen. Ik ben speciaal van zorgverzekering veranderd om de bijdrage voor deelname aan beweegactiviteiten. Daarmee kan ik meedoen aan activiteiten. Fitness in het gezondheidscentrum kost 35 euro per maand. Dat is te duur om te blijven doen."* Als mogelijke oplossing wordt gewezen op het stimuleren van laagdrempelige activiteiten waarvoor per keer een beperkte bijdrage wordt gevraagd.

Ook geïnterviewde sleutelfiguren (beweegcoaches, buurtsportcoaches) wijzen op het belang van betaalbaarheid. Zeker voor activiteiten om ouderen laagdrempelig te laten kennismaken met bewegen achten zij het cruciaal dat activiteiten gratis zijn. Een deel van de sleutelfiguren vindt ook dat structurele beweegactiviteiten gratis moeten zijn, omdat juist ouderen met beperkte financiële mogelijkheden weinig bewegen.

Belang van continuïteit van het aanbod
Een deel van de gesproken ouderen heeft deelgenomen of is deelnemer aan specifiek voor ouderen ontwikkelde beweegactiviteiten als valpreventie, stoelfit of zitzumba. Valpreventie is een tijdelijk programma. De intentie is ouderen na afloop door te verwijzen naar ander passend aanbod. Ouderen zouden dan bij reguliere sportaanbieders aan beweegactiviteiten deel moeten nemen. Dit is voor lang niet alle ouderen een optie. Activiteiten zijn bijvoorbeeld niet in de buurt of worden te duur gevonden. Na afloop stoppen zij dan ook weer met bewegen. Wel blijken activiteiten ook een belangrijke sociale component te kunnen hebben. Zo bleef een groepje ouderen na afloop van de activiteit nog regelmatig met elkaar afspreken voor een sociale activiteit. Ook bleef een groepje ouderen bij elkaar om gezamenlijk bij een sportaanbieder verder te gaan. Dat ouderen graag in groepsverband sporten en sociale contacten dan een belangrijke motivatie vormen, blijkt uit ander onderzoek (zie 2-5-3).

Ook enkele gesproken sportaanbieders merken op dat het lastig is goed aan te sluiten met het eigen aanbod op de tijdelijke beweegactiviteiten voor ouderen. Sommigen hanteren een laag tarief (bijvoorbeeld € 5 per keer, inclusief thee en koffie) wat niet of nauwelijks kostendekkend is. Ondanks dit tarief is de instroom bij hen niet zo groot. Het organiseren van activiteiten wordt daarom vooral vanuit maatschappelijke betrokkenheid gedaan.

Geschikt beweegaanbod is voor ouderen bovendien niet altijd makkelijk te vinden. Een respondent geeft aan: *"Via de casemanager heb ik veel informatie gekregen. Maar stel je voor dat je geen casemanager hebt, dan weet je niet wat er is. Niet iedereen is digitaal vaardig."* Gerichte voorlichting en begeleiding, bijvoorbeeld via sleutelfiguren en netwerken, kunnen helpen om ouderen naar passende activiteiten toe te leiden. Zoals in 2-5-4 beschreven wordt dit beeld in ander onderzoek bevestigd.

Belang van nabijheid
Sport- en beweegactiviteiten moeten voor ouderen bij voorkeur in de directe omgeving plaatsvinden. Dit is niet altijd het geval en wordt daarom regelmatig als belemmering genoemd. Niet alle ouderen zijn goed ter been en geven daarom de voorkeur aan activiteiten in de buurt of op goed bereikbare locaties met openbaar vervoer.

Sleutelpersonen in Hoogvliet constateren dat de wijk uitgestrekt is en locaties daarom niet altijd goed bereikbaar zijn voor ouderen. Zij benadrukken dat een goede spreiding over de wijk nodig is van locaties waar activiteiten worden aangeboden.

Buitenruimte niet altijd als toegankelijk ervaren
Wandelen en fietsen in de buitenruime wordt niet altijd als toegankelijk ervaren. Met name in Delfshaven en Schiebroek worden obstakels, slecht onderhouden stoepen, weinig groen en druk verkeer als knelpunten genoemd. *"Ik moet wel drie stoepjes af. Dit maakt de buurt niet ideaal om te*

fietsen, maar zeker niet om te lopen. Ik denk steeds: wat hebben ze nu weer neergezet? Daar kun je toch niet omheen."

Jongeren: sportplekken in de openbare ruimte spelen belangrijke rol, vooral voor jongere kinderen

De rekenkamer heeft gesprekken gevoerd met jongeren en sleutelfiguren in de drie gebieden. De gesproken jongeren vormen een gemêleerde groep in leeftijd, geslacht en mate waarin ze zelf actief sporten. De jongeren waren deels deelnemer of toeschouwer bij georganiseerde activiteiten op openbare buitensportlocaties en deels niet. De locaties waar de rekenkamer met jongeren heeft gesproken lagen over het algemeen in minder welwarende delen van het betreffende gebied. Ook is er variatie in leeftijd: van jongere kinderen van ongeveer 10 jaar tot oudere jeugd van 19 jaar. Een deel van de jongeren sport regelmatig en een deel (vooral oudere jeugd) niet. Weinig jongeren zijn lid van een sportvereniging of hebben een abonnement. Sporten vindt vooral plaats in de buitenruimte. De sleutelfiguren houden zich bezig met het organiseren van sport- en beweegactiviteiten. In de onderzoeksverantwoording is nader ingegaan op de uitvoering van dit deel van het onderzoek.

In de gesprekken zijn verschillende belemmeringen en stimulerende factoren naar voren gekomen die van invloed zijn op het al dan niet sporten en bewegen door jongeren. Gezien de beperkte omvang van de gesproken jongeren en de grote diversiteit in achtergrond gebruikt de rekenkamer de uitkomsten alleen ter illustratie. De belangrijkste uitkomsten heeft de rekenkamer hieronder op een rij gezet.

Belang van sport- en beweegvoorzieningen en activiteiten in de buitenruimte
Weinig gesproken jongeren zijn lid van een vereniging of andere sportaanbieder. Ze geven aan te sporten met vrienden op straat, via school en bij activiteiten die op pleintjes in de buurt worden georganiseerd. Het gaat dan met name om voetbal en basketbal en soms ook andere sportactiviteiten als boksen. De jongeren die deelnemen aan de pleinactiviteiten zijn tevreden over wat in hun buurt georganiseerd wordt. Ze kennen de begeleiders en weten wanneer activiteiten plaatsvinden.

Sporten in de buitenruimte wordt minder aantrekkelijk gevonden door gesproken oudere jeugd. Het sporten op pleintjes of op andere buitensportlocaties wordt iets voor jonge kinderen gevonden. Meerdere jongeren geven aan het vroeger wel te hebben gedaan, maar zich daar nu te oud voor te voelen.

Sleutelfiguren geven aan dat het van belang is veel aanwezig te zijn in de openbare ruimte en jongeren te kennen. Op vaste momenten en op vaste plekken activiteiten organiseren zorgt voor herkenbaarheid en structuur. Hierdoor komt er een relatief vaste groep jongeren op activiteiten af.

Diversiteit en kwaliteit aanbod sportplekken in de openbare ruimte is wisselend
Er is bij jongeren redelijk grote tevredenheid over het aanbod van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Soms worden concrete faciliteiten genoemd die ze in hun buurt missen. Zo wordt bijvoorbeeld een pannakooi genoemd of worden speeltuinvoorzieningen als schommels en glijbanen in de directe omgeving gemist. Alleen in Delfshaven wordt vaker aangegeven dat er niet zo veel in de buurt is. Tegelijkertijd zien sleutelfiguren dat er veel inzet van de gemeente is geweest om het aanbod in de Delfshaven te vergroten. Zo wordt gewezen op het Calisthenics-park waar veel oudere jeugd op afkomt. Hoewel de gesproken jongeren zelf niet veel suggesties hebben over andere soort sportfaciliteiten, valt op dat veel activiteiten zijn gericht op voetbal. Hieraan nemen in meerderheid jongens deel. Enkele gesproken meiden geven aan soms wel mee te doen, maar dit niet altijd leuk te vinden.

Verder wijzen sleutelpersonen op zowel de kwaliteit als de diversiteit in sportvoorzieningen in de buitenruimte. De kwaliteit van de voorzieningen loopt sterk uiteen. Het varieert van beschut gelegen velden met kunstgras en goede faciliteiten tot plekken waar sprake is van vandalisme, vervuiling en achterstallig onderhoud. Ook wordt de ligging van verschillende plekken niet logisch gevonden. Soms ligt er een Cruijff-court vlak naast een ander voetbalveld met kunstgras. Beide sportvelden bieden hetzelfde type voorziening op korte afstand van elkaar, terwijl dit elders in de wijk ontbreekt. Ook zijn er een aantal afgelegen plekken waar zelden of nooit kinderen sporten. Voor het programmeren van activiteiten worden de kunstgrasvelden door sleutelpersonen gewaardeerd, omdat deze in bijna alle weersomstandigheden bruikbaar zijn.

Het totale sportaanbod in de buurt wordt goed genoeg gevonden
Bijna alle gesproken jongeren vinden dat er voldoende aanbod van sporten in de buurt is. Daarbij wijzen ze zowel op sporten op pleinen als op ander sportaanbod. Over sportverenigingen of sportscholen wordt in enkele gevallen wel opgemerkt dat dit niet in de buurt is. Zo geeft een jongere in Schiebroek aan: *"Je moet wel 40 minuten lopen"* en dat het daarom te ver weg is. Ook een wat oudere tiener geeft aan een abonnement te hebben op een speciale ladies only gym buiten haar buurt, maar dit eigenlijk te ver te vinden.

Financiële drempels spelen een rol, maar lijken niet de grootste belemmering voor deelname aan georganiseerd sporten
De sleutelfiguren ondersteunen jongeren ook bij het toeleiden naar lidmaatschap van sportclubs. Zij bieden overzicht in mogelijkheden en kunnen helpen bij het aanvragen van financiële ondersteuning. Vanuit hun organisaties zeggen ze hier tientallen tot enkele honderden jongeren jaarlijks bij te ondersteunen. Een grotere drempel zien zij in de bijbehorende verantwoordelijkheid die dit van ouders vraagt. Het gaat dan bijvoorbeeld om brengen en halen naar activiteiten en ondersteunen bij team- of verenigingsactiviteiten.

4-4-2 De gemeente beschikt over voldoende inzicht in motieven en belemmeringen

Voor het stimuleren van sportdeelname is het van belang de motieven en belemmeringen van inwoners te kennen. Met name voor de beleidsdoelgroepen is het nodig dat de gemeente op basis van onderzoek zicht heeft op deze motieven en belemmeringen. Het Sportbedrijf heeft met de gemeente afspraken gemaakt over het leveren van kennis en data op wijkniveau.[171] Onderdeel van deze kennistaak is dat in opdracht van het Sportbedrijf in de afgelopen jaren diverse kwalitatieve onderzoeken onder specifieke groepen inwoners zijn uitgevoerd. Deze zogenoemde 'social marketing onderzoeken' zijn gericht op het verkrijgen van inzicht in de belevingswereld van de doelgroep. Het doel is het achterhalen van motieven en belemmeringen bij sport- en beweeggedrag.

In de afgelopen jaren heeft het Sportbedrijf in totaal 45 rapporten laten opstellen.[172] Deze onderzoeken zijn verdeeld over acht levensfasen (van dreumes tot gepensioneerde, aangevuld met werkenden, niet-werkenden en gezondheidsbeperkte). Binnen deze groepen zijn diverse subgroepen onderscheiden. Voorbeelden hiervan zijn 'Peuter', 'Schoolkind met overgewicht', 'MBO-scholier', 'Werkende lage SEP MOE-landers Carnisse & Tarwewijk openbare ruimte', 'Marokkaanse vrouwen Bospolder & Tussendijken' en 'Gepensioneerde Centrum'. De subgroepen zijn met name nader afgebakend op basis van leeftijd, inkomen, culturele achtergrond of wijk. Van de meeste rapporten is een korte flyer opgesteld met de belangrijkste uitkomsten en aanbevelingen voor sportaanbieders om beter aan te sluiten op de behoeften van deze groepen.

[171] Gemeente Rotterdam en Sportbedrijf Rotterdam, *Jaarovereenkomst 2024*, december 2023 en *Meerjarenovereenkomst 2020-2023*, december 2019.
[172] Sportbedrijf Rotterdam, *Social marketing rapporten*, maart 2025.

Met deze onderzoeken beschikken de betrokken partijen bij de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid over veel informatie. Dit betreft zowel informatie over meer generieke doelgroepen als over specifieke subgroepen. Hiermee is binnen de gemeente voldoende inzicht aanwezig om in te kunnen spelen op ervaren belemmeringen en motieven voor sport- en beweeggedrag van inwoners.

4-5 Bijdrage gemeente aan sportdeelname

Bevindingen samengevat	
	De resultaten van *sportstimulering gericht op organisaties* zijn beperkt in beeld. De omvang en uiteindelijke impact op sportdeelname is niet bekend. Meerdere partijen zijn daarnaast betrokken bij het organiseren van sportactiviteiten voor moeilijk bereikbare doelgroepen in de openbare ruimte (pleinprogrammering). De overall resultaten van deze pleinprogrammering zijn niet in beeld, maar de activiteiten lijken wel de beoogde doelgroep te bereiken.
	Van drie *doelgroepspecifieke stimuleringsactiviteiten* (DoeRakkers, Schoolsportvereniging en SportMee) is op basis van onderzoek bekend dat deze helpen de doelgroep te stimuleren tot sport en bewegen. Zij bereiken een aanzienlijk aantal Rotterdammers en dragen bij aan doorstoom naar regulier sportaanbod. Bij één maatregel (SwapGym) zijn er ook positieve resultaten bij specifieke groepen, maar is over de gehele groep deelnemers geen duidelijk effect zichtbaar. Van andere maatregelen heeft de gemeente vooralsnog geen inzicht in de effecten. Soms is dit er wel van het aantal bereikte deelnemers.
	De *samenwerking om welzijns- en gezondheidsactiviteiten te koppelen aan sportactiviteiten* is nog in ontwikkeling. Resultaten zijn nog niet bekend. Uit gevoerde gesprekken en observaties rond valpreventie maakt de rekenkamer op dat er nog wel belemmeringen zijn in de betaalbaarheid en de aansluiting op activiteiten van sportaanbieders.
	Er is *financiële ondersteuning* van sportdeelname voor jongeren en voor volwassenen. Jaarlijks worden veel kinderen financieel ondersteund (ongeveer 6.500). Het levert hiermee een duidelijke bijdrage aan de sportdeelname van inwoners. Relatief zijn het wel minder kinderen dan in Amsterdam. Het sportfonds voor volwassenen is nog in de testfase en daarmee nog beperkt van omvang. Verder worden ook activiteiten van buurtsportcoaches gesubsidieerd. Zij lijken een moeilijk bereikbare doelgroep aan te spreken, maar de schaal waarop dit gebeurt is niet bekend.
	De kosten per deelnemer variëren van € 180 voor SwapGym, € 280 voor Beweegplus, € 310 voor Schoolsportvereniging en € 350 voor DoeRakkers). Bij het Jeugdsportfonds gaat het per kind om een bedrag van € 245. Voor een aantal andere activiteiten is geen precies bedrag per deelnemer bekend, maar lijken de kosten per deelnemer beduidend hoger. Vooral activiteiten voor (volwassen) doelgroepen met meer afstand tot sporten lijken per deelnemer relatief duur.

4-5-1 Inleiding

De sportdeelname is in Rotterdam toegenomen in de afgelopen jaren. Zoals in hoofdstuk 2 is uitgewerkt is het niet zomaar mogelijk een 1-op-1 relatie tussen deze gemeten sportdeelname en gemeentelijk beleid te leggen. Om deze reden zoomen we in deze paragraaf nader in op de verschillende maatregelen van de gemeente om de sportdeelname te stimuleren. Daarvoor is het van belang het bereik te weten en of maatregelen tot duurzame sportdeelname leiden (bijvoorbeeld door doorstroom naar sportaanbieders). In deze paragraaf worden de verschillende maatregelen behandeld. Het gaat daarbij om de 'basisinterventies' (zie 2-3-2) en de maatregelen die specifiek op gebiedsniveau worden ingezet. Voor deze maatregelen is op een rij gezet wat bekend is over het bereik en het effect op sportdeelname. Daarbij is gebruik gemaakt van

beschikbare onderzoeken en verzamelde informatie gedurende het rekenkameronderzoek. De maatregelen zijn gepresenteerd aan de hand van de indeling uit hoofdstuk 2:

- stimuleringsmaatregelen gericht op organisaties
- stimuleringsmaatregelen gericht op specifieke doelgroepen
- samenwerking met zorg en welzijn
- financiële maatregelen.

4-5-2 Stimuleringsmaatregelen gericht op organisaties

Bij sportstimuleringsmaatregelen gericht op organisaties worden sportaanbieders ondersteund bij het organiseren van sportaanbod. Het gaat om ondersteuning van sportverenigingen door Sportsupport, Sportregie en programmering op pleinen in de buitenruimte. Topsport valt hier ook onder, maar dat valt buiten de scope van het onderzoek.

Sportverenigingen waarderen ondersteuning door Rotterdam sportsupport, maar ervaren knelpunten door taakverdeling met Sportbedrijf

Rotterdam Sportsupport richt zich op het ondersteunen bij sportverenigingen bij het realiseren van "vitale, veilige en toekomstbestendige" sportverenigingen; het vergroten van duurzame sportdeelname van Rotterdammers en het ontwikkelen van passend sportaanbod (zie paragraaf 2-2-2). De belangrijkste initiatieven waarbij Sportsupport is betrokken zijn: de Schoolsportvereniging, Opjouwplein, ondersteuning van naschools sportaanbod (via financiële ondersteuning van verenigingen) en het beweegcoach-platform. Deze initiatieven zijn gericht op specifieke doelgroepen. Het bereik en het effect op de sportdeelname komen daarom in de volgende paragraaf (4-5-3) aan bod.

Jaarlijks verricht Sportsupport een onderzoek onder verenigingen over haar dienstverlening en de aansluiting op de behoeften van verenigingen. De tevredenheid over Sportsupport is volgens dit onderzoek relatief hoog, met een gemiddeld rapportcijfer van 7,9.[173] Ook in gesprekken met de rekenkamer geven verenigingen aan de ondersteuning over het algemeen te waarderen, met name vanwege de vaste verenigingsconsulent als aanspreekpunt, de periodieke contactmomenten en de laagdrempelige toegang tot ondersteuning. Wel merken zij op dat de bruikbaarheid van de ondersteuning per situatie verschilt.[174]

Een aandachtpunt is dat verenigingen niet alleen met Sportsupport te maken hebben. Andere verenigingsgerichte taken, zoals de ondersteuning rond accommodaties en het verstrekken van aanjaagbudgetten, zijn belegd bij het Sportbedrijf Rotterdam. Door deze verdeling van verantwoordelijkheden over meerdere organisaties is het voor sommige sportverenigingen niet altijd duidelijk bij welke organisatie zij voor specifieke vragen of vormen van ondersteuning terechtkunnen.[175] Daarnaast kunnen de verschillende rollen en werkwijzen van de betrokken organisaties in de praktijk tot spanningen leiden. Een van de gesproken verenigingen stelt bijvoorbeeld dat het Sportbedrijf commercieel is ingericht en weinig ruimte laat voor maatwerk en het versterken van het verenigingsleven: *"Het wringt dat de gemeente enerzijds aangeeft zich te willen inzetten voor het verenigingsleven, maar de vereniging tegelijkertijd in de praktijk wordt belemmerd door een vrij commerciële instantie als het Sportbedrijf."*[176] Een andere vereniging ervaart de relatie met het Sportbedrijf en Sportsupport soms als eenzijdig. Volgens deze vereniging benaderen het Sportbedrijf en Sportsupport haar actief wanneer het initiatieven wil opzetten, maar zijn ze minder benaderbaar wanneer de vereniging zelf behoefte heeft aan ondersteuning.[177]

[173] Rotterdam Sportsupport, "Verenigingen tonen veerkracht, maar rek is niet oneindig", geraadpleegd op 11 februari 2026, https://www.rotterdamsportsupport.nl/actueel/verenigingen-tonen-veerkracht-maar-rek-is-niet-oneindig.
[174] Interviews uitvoerende partijen.
[175] Interview uitvoerende partijen.
[176] Interview uitvoerende partij.
[177] Interview uitvoerende partij.

Ook zijn enkele verenigingen kritisch op verzoeken van het Sportbedrijf om sportvelden buiten verenigingsuren open te stellen voor andere (sport)activiteiten of voor algemeen publiek. Volgens deze verenigingen gaat dit soms gepaard met vervuiling van de terreinen en extra slijtage of schade aan de velden. Daarnaast ervaren sommige verenigingen dat zij hierdoor in zekere mate concurreren met hun eigen activiteitenaanbod.[178] De genoemde signalen sluiten aan bij inzichten uit het benchmarkonderzoek van het Mulier Instituut uit 2025, waaruit blijkt dat versnippering van sportstimulering over meerdere organisaties kan leiden tot afstemmingsproblemen, dubbel werk en verminderde sturingsmogelijkheden voor de gemeente.[179]

Tegen deze achtergrond heeft de gemeente, onder de noemer 'verkenning sportlandschap', samen met betrokken partijen onderzocht of de huidige organisatievorm nog steeds passend is. Deze verkenning werd mede ingegeven door de bezuinigingen op sportprogrammering in 2024 en richtte zich volgens de gemeente niet op het verminderen van taken, maar op het vergroten van de effectiviteit van de uitvoering.[180] Op basis van de uitkomsten van de verkenning heeft de wethouder besloten de drie organisaties te behouden, met een scherpere focus op hun kerntaken. Rotterdam Topsport blijft verantwoordelijk voor topsport, Rotterdam Sportsupport blijft zich richten op verenigingsondersteuning en het Sportbedrijf Rotterdam wordt het brede aanspreekpunt voor sport, met taken op sportstimulering, programmering en exploitatie van sportaccommodaties.[181] Dit zou moeten leiden tot het schrappen van dubbele taken en het overhevelen van sportstimulering van Rotterdam Sportsupport naar Sportbedrijf Rotterdam (zie ook paragraaf 2-2-3). Het doel is een duidelijkere taakverdeling en meer efficiëntie, onder andere door één centraal aanspreekpunt per gebied. De nieuwe werkwijze wordt naar verwachting vanaf 2027 ingevoerd.[182]

Ondersteuning Sportregie leidt tot nieuw sportaanbod. Focus ligt op nichegroepen. Toename aantal sporters is onbekend.

De afdeling Sportregie van Sportbedrijf Rotterdam zet zich op gebiedsniveau in voor stimuleringsactiviteiten. Via sportregisseurs wordt ondersteuning geboden aan sportaanbieders. De sportregisseurs hebben op basis van uitgevoerde onderzoeken door het Sportbedrijf een beeld van specifieke behoeften bij doelgroepen. Zij ondersteunen sportaanbieders vervolgens met aanpassing van het aanbod en de wijze van marketing. Zij kunnen hiervoor ook een 'aanjaagbudget' verstrekken aan aanbieders voor het dekken van kosten voor de ontwikkeling van nieuw aanbod. Ook dienen sportregisseurs ontbrekend aanbod voor bepaalde doelgroepen te signaleren en hier aanbieders bij te zoeken. Het uiteindelijke doel moet zijn dat de sportaanbieder meer sporters bereikt door betere aansluiting op de doelgroep.[183]

Iedere twee jaar stellen sportregisseurs een gebiedsplan op, gericht op het bevorderen van sportdeelname bij specifieke aandachtsgroepen. Het betreft zowel brede doelgroepen, zoals dreumesen, pubers en gepensioneerden, als meer specifieke groepen, zoals inwoners met een lage SES of inwoners met een specifieke culturele achtergrond en leeftijd. In Hillegersberg-Schiebroek is er bijvoorbeeld specifieke aandacht voor de wijk Schiebroek-Zuid, omdat de deelname daar achterblijft.[184]

Met ondersteuning van Sportregie zijn in Rotterdam nieuwe activiteiten door sportaanbieders aangeboden of hebben zij bestaand aanbod aangepast voor een specifieke doelgroep. Dat aantal is

[178] Interviews uitvoerende partijen.
[179] D. Derix, M. Koekkoek, W. van Stam & D. Rappange., Benchmark sportlandschap. De gemeentelijke organisatiestructuur in Rotterdam en andere gemeenten, (Utrecht, Mulier Instituut, 27 november 2025).
[180] Interview ambtenaar.
[181] Wethouder Welzijn, Samenleven, Sport & Digitale inclusie, brief 'Invulling taakstelling VJN 2014 Sportprogrammering', 12 februari 2016.
[182] Wethouder Welzijn, Samenleven, Sport & Digitale inclusie, brief 'Invulling taakstelling VJN 2014 Sportprogrammering', 12 februari 2016.
[183] Interviews uitvoerende partijen.
[184] Interviews uitvoerende partijen.

in de periode van 2021-2025 gegroeid. In 2021 waren er 179 nieuwe activiteiten, in 2024 waren er 281. In 2025 lijkt deze groei door te zetten. Ditzelfde beeld is te zien bij het aangepaste aanbod.[185] Het aantal deelnemers aan de activiteiten is niet bekend. Ook is niet duidelijk hoe duurzaam deze activiteiten zijn. In de onderstaande tabel is het aantal activiteiten weergegeven per 10.000 inwoners. Te zien is dat het aantal activiteiten relatief klein is in verhouding tot het aantal inwoners.

Tabel 4.10 Aantal nieuwe en aangepaste sportactiviteiten per 10.000 inwoners in de gemeente Rotterdam voor de jaren 2021-2025[186]

Jaar	Aantal nieuwe	Aantal aangepaste
2021	2,7	0,3
2022	3,1	3,1
2023	3,9	3,9
2024	4,2	4,2
2025 (januari t/m augustus)	3,2	2,2

Ook in de onderzochte gebieden Hillegersberg-Schiebroek, Delfshaven en Hoogvliet is eenzelfde groei in activiteiten te zien. Uit analyse van de rekenkamer blijkt dat per gebied een beperkt aantal aanbieders verantwoordelijk is voor de aangeboden activiteiten. Gemiddeld gaat het per gebied jaarlijks om 6-8 aanbieders. Jaarlijks zijn het bovendien vaak dezelfde aanbieders.[187]

Uit de interviews blijkt dat aanbieders de ondersteuning via Sportregie vooral als waardevol ervaren wanneer zij zelf contact zoeken met de sportregisseur. Verzoeken vanuit sportregisseurs om aanbod te ontwikkelen voor een specifieke doelgroep worden als minder nuttig gezien. Volgens aanbieders sluiten deze doelgroepen vaak minder goed aan bij het eigen aanbod of zijn zij moeilijk te bereiken. Zoals een aanbieder aangeeft: *"Het Sportbedrijf kijkt naar de cijfers en ziet dan dat participatie onder bepaalde meiden laag is. Dan gaan ze ervan uit dat dat komt door een gebrek aan aanbod. Ik denk dat aanbod ontbreekt, omdat er geen vraag naar is."* De benadering waarin Sportregie zich richt op hele specifieke niches schiet volgens meerdere sportaanbieders dan ook het doel voorbij. In de interviews van de rekenkamer met commerciële sportaanbieders viel op dat vooral de ondersteuning via het aanjaagbudget belangrijk wordt gevonden. Aanbieders hebben dit als een belangrijke ondersteuning ervaren voor hun ontwikkeling. Hierdoor waren ze in staat sportactiviteiten aan te bieden die anders niet mogelijk waren geweest.

Het Sportbedrijf heeft een impactstudie laten uitvoeren naar de Sportregie-aanpak.[188] Uit dit onderzoek blijkt onder andere dat de activiteiten van Sportregie worden gewaardeerd door sportaanbieders. Van de aanbieders is 82% tevreden over de relatie met de sportregisseur en de ontvangen ondersteuning. Uit de impactstudie blijkt dat de sportverenigingen minder bekend zijn met de beschikbare ondersteuning en hier ook minder behoefte aan hebben. Uiteindelijk dient het aangepaste aanbod via Sportregie te leiden tot meer sportende inwoners. In hoeverre de activiteiten van Sportregie daar een bijdrage aan leveren kon in de impactstudie niet worden vastgesteld.

De totale kosten van de ondersteuning door Sportregie bedroegen in 2025 € 1,616 miljoen.

[185] Aanbodoverzicht per jaar in de drie gebieden van de gemeente.
[186] Het aantal inwoners van Rotterdam is gebaseerd op de Kerncijfers Wijken en Buurten 2021-2025 van het Centraal Bureau van de Statistiek. Het aantal nieuwe en aangepaste activiteiten komt van het gemeentelijk aanbodoverzicht per jaargang (cijfers Sportbedrijf, ontvangen 3 december 2025).
[187] Aanbodoverzicht Sportbedrijf, ontvangen 3 december 2025.
[188] Vermeulen, M. en E. Gieles, Eindrapportage Impactonderzoek Sportregie, Impact Centre Erasmus, december 2025.

De resultaten van pleinactiviteiten niet in beeld, maar lijken geschikt om doelgroep te bereiken

Een deel van de stimuleringsmaatregelen is specifiek gericht op het aanbieden van sportactiviteiten in de openbare ruimte (pleinprogrammering). Verschillende partijen zijn betrokken bij het verzorgen van activiteiten op pleinen. Zoals in de inleiding van de paragraaf aangegeven, worden ook vanuit het topsportbeleid side events georganiseerd. Deze vallen buiten de scope van het onderzoek. Het aantal activiteiten, bereik en kosten daarvan zijn niet onderzocht.

Pleinactiviteiten worden in opdracht van gemeente gecoördineerd door FC Straat, onder de noemer Opjouwplein.nl. Sportsupport verzorgt de financiële bijdragen aan sportaanbieders voor de programmering op courts. Het Sportbedrijf heeft de rol om sportaanbieders te verwijzen naar Opjouwplein.nl. De sport- en beweegactiviteiten vinden plaats op de 31 Cruyff- en Krajicekvelden. De deelname aan de activiteiten is gratis.

Door Opjouwplein.nl worden cijfers bijgehouden over het aantal georganiseerde activiteiten en het aantal deelnames.[189] In 2025 werden in totaal 3.927 activiteiten georganiseerd. Op de meeste pleinen vindt twee tot drie keer per week een activiteit plaats. Op één plein vinden gemiddeld meer dan 10 activiteiten per week plaats. Bij 63% van de pleinen is het aantal deelnames in 2025 bijgehouden. Er zijn ruim 38.000 deelnames geregistreerd bij deze pleinen. Wat de effecten van deelname aan de pleinactiviteiten zijn op structurele sportdeelname is niet onderzocht.

De programmering op de overige pleinen wordt verzorgd door welzijnsorganisaties. In afspraken van welzijnsorganisaties met de gemeente is opgenomen dat zij met name kwetsbare groepen ondersteunen in het kennismaken met bewegen.[190] Zo biedt Dock in Hoogvliet bijvoorbeeld iedere werkdag op een wisselend plein sport- en beweegactiviteiten aan. Aanvullend wordt ondersteuning geboden bij de toeleiding naar sportaanbod. Deze toeleiding bestaat zowel uit begeleiding bij aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur als inzicht bieden in het beschikbare aanbod in de buurt.[191]

De resultaten van de pleinprogrammering door welzijnsorganisaties zijn niet in beeld. Zowel het totaal aantal activiteiten, het aantal deelnemers als de opbrengsten van de toeleiding zijn niet bekend. De rekenkamer observeerde enkele activiteiten. Daaruit komt het beeld naar voren dat hier relatief veel kinderen uit kwetsbare groepen gebruik van maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om kinderen die niet op een sportvereniging zitten door gebrek aan financiële middelen, of omdat ouders het sporten bij een vereniging lastig vinden. Deze ouders haken volgens sleutelfiguren af bij praktische zaken als vervoer en verenigingstaken.[192] Uit de observaties blijkt dat de opkomst bij de pleinactiviteiten sterk wisselt per locatie. Van een handjevol kinderen tot een grote groep van 25-30 kinderen.[193]

De totale kosten van de inzet van welzijnsorganisaties op pleinprogrammering zijn niet bekend.

4-5-3 Stimuleringsmaatregelen gericht op specifieke doelgroepen

De gemeente heeft in de loop der jaren verschillende maatregelen ontwikkeld voor doelgroepen (zie 2-3-3). Een deel daarvan wordt een basisinterventie genoemd. Dit zijn structureel uitgevoerde initiatieven. Het gaat dan om de Schoolsportvereniging, Schoolsport010, SportMee en Lekker Fit!-kinderopvang (voor 0-4 jarigen). Daarnaast zijn er ook nieuwere initiatieven, zoals DoeRakkers, Swapgym, de Regisseur bewegen en gezondheid, Beweegplus en de Beweegcoach.[194] Van de

[189] Kerncijfers Opjouwplein.nl 2024-2026.
[190] Interviews uitvoerende partijen.
[191] Interviews uitvoerende partijen.
[192] Observaties en gesprekken met sleutelfiguren bij activiteiten en ouderen zelf.
[193] Gesprekken met begeleiders activiteiten tijdens observaties.
[194] Interview ambtenaar.

belangrijkste maatregelen heeft de rekenkamer in kaart gebracht wat bekend is over het bereik en de effecten.

Inzicht in bereik en effecten bij gedeelte van stimuleringsmaatregelen aanwezig

Van een gedeelte van de maatregelen is informatie over effecten beschikbaar. Bij de basisinterventies is redelijk in beeld gebracht wat de mate van deelname is en of dit ook leidt tot vaker sporten of doorstroom naar regulier sportaanbod. Van de recentere initiatieven is voor SwapGym onderzoek uitgevoerd. Voor de Beweegcoach en Beweegplus loopt op dit moment onderzoek.[195] Er is geen onderzoek bekend voor DoeRakkers, Lekker Fit!-kinderopvang en de Regisseur bewegen en gezondheid. In de onderstaande tabel 4.11 is een overzicht opgenomen met een beknopte weergave van bereik en het effect op (duurzame) sportdeelname door de beoogde doelgroep. Ook zijn de kosten per maatregel opgenomen.[196]

Van een deel van de maatregelen is het bereik bekend. Met name de Schoolsportvereniging (ruim 4.000 deelnemers) en Swapgym (circa 1.600 deelnemers) hebben een aanzienlijk bereik. Van DoeRakkers is bekend dat er ongeveer 800 deelnemers waren. Via SportMee worden jaarlijks ongeveer 1.000 Rotterdammers met een beperking en/of chronische aandoening ondersteund.

Van drie maatregelen (DoeRakkers, Schoolsportvereniging en SportMee) is op basis van beschikbaar onderzoek te concluderen dat deze helpen de doelgroep te stimuleren tot sport en bewegen. Bij één maatregel (SwapGym) zijn ook positieve resultaten bij specifieke groepen, maar is over de gehele groep deelnemers geen duidelijk effect zichtbaar. Verder is van Opjouwplein bekend dat er veel deelnames zijn, maar niet duidelijk hoeveel kinderen dit betreft en wat de invloed op het sportgedrag is. Van de andere maatregelen zijn (nog) geen onderzoeken naar de effecten beschikbaar.

Financieel meeste aandacht voor basisschoolkinderen; veel minder voor pubers

Uit het overzicht in tabel 4.11 is af te leiden dat er enkele financieel omvangrijke maatregelen zijn: Schoolsportvereniging, Schoolsport010 en Opjouwplein en verder vooral kleinere maatregelen. De maatregelen gericht op basisschoolkinderen hebben de grootst omvang. Voor pubers is er 1 maatregel die bovendien betrekkelijk klein van omvang is.

Indicatie van kosten per deelnemer: varieert sterk per type activiteit

Als het aantal (bekende) deelnemers wordt afgezet tegen de totale kosten is te zien dat de kosten per deelnemer variëren: € 180 voor SwapGym, € 280 voor Beweegplus, € 310 voor Schoolsportvereniging en € 350 voor DoeRakkers). Voor Opjouwplein ontbreken cijfers om een berekening per deelnemer te maken. Een grove schatting is dat per deelname aan een activiteit een bedrag van € 7 tot € 10 is gemoeid.[197] Voor SportMee is het berekenen van een bedrag per deelnemer niet mogelijk, omdat alleen de totale bijdrage voor SportMee bekend is. Ditzelfde geldt voor de Beweegcoach. Wel lijken de kosten per deelnemer voor SportMee en de Beweegcoach beduidend hoger. Uiteraard komen de verschillen in kosten voort uit verschillen in aard en frequentie van de activiteiten en intensiteit van de werving en begeleiding. Het geeft niettemin een illustratie van de benodigde kosten om de verschillende doelgroepen te bereiken. Vooral activiteiten voor (volwassen) doelgroepen met meer afstand tot sporten lijken per deelnemer relatief duur.

[195] Interview ambtenaar.
[196] Kosten zijn per mail aangeleverd door de gemeente, Sportsupport en het Sportbedrijf.
[197] Er zijn alleen tellingen van aantal aanwezigen (38.589). Hoeveel kinderen het betreft is niet bekend. Ook ontbreken van 37% van de activiteiten deelnamecijfers. Als dit wordt geëxtrapoleerd zijn er 52.000 aanwezigen. Het bedrag per deelname ligt dan tussen de € 7,9 (bij 52.000) en € 10,7 (bij 38.589).

Tabel 4.11 Stimuleringsactiviteiten voor doelgroepen

Doelgroep	Activiteiten	Effect op sportdeelname en kosten in 2025
Jong kind	DoeRakkers	**Ja**. In 2024 waren er ruim 800 bereikte peuter. Uit een evaluatie blijkt dat ongeveer twee derde meer plezier in bewegen heeft en 44% meer beweegt dan voorheen.[198] **Kosten**: € 283.000
	Lekker Fit!-kinderopvang	**Niet bekend**. Er is wel een onderzoek gedaan naar naschoolse Lekker Fit! voor de basisschool. [199] Dit is stopgezet in 2023-2024. Voor de kinderopvang doelgroep zijn geen resultaten bekend. **Kosten**: circa € 200.000
Basisschoolkind	Schoolsport010	**Niet bekend**. Uit ervaringscijfers blijkt dat jaarlijks ongeveer 30.000 kinderen worden bereikt met alle clinics. Hiervoor wordt ruim 5.000 uur aan clinics aangeboden.[200] Scholen zijn enthousiast over het aanbod. Wel zijn verbeteringen bij clinics nodig.[201] **Kosten**: € 897.000
	Schoolsportvereniging (SSV)	**Ja.** Het bereikt kinderen die anders niet structureel sporten. Jaarlijks ruim 4.000 deelnemers,[202] waarvan een kwart doorstroomt naar regulier sportaanbod. **Kosten**: € 1,260 miljoen
	Opjouwplein	**Gedeeltelijk.** Jaarlijks zijn er tenminste 38.000 deelnames aan activiteiten. Hoeveel kinderen deelnemen is niet bekend. Of activiteiten leiden tot structurele deelname of ander structureel sporten is niet onderzocht.[203] **Kosten:** € 413.000
Puber	SwapGym	**Gedeeltelijk**. In schooljaar 2024-2025 bereikte SwapGym 1.591 leerlingen. In totaliteit geen significante stijging sport- en beweeggedrag. Bij enkele groepen wel invloed. Ook doorstroom naar aanbieders die leerlingen via SwapGym hebben leren kennen (14% heeft zich ingeschreven en 5% is dit van plan).[204] **Kosten**: € 284.000 (waarvan 200.000 via gemeente met rijksmiddelen)[205]
Volwassene	Beweegcoach	**Effect niet bekend**. In 2025 werden 279 mensen doorverwezen.[206] Evaluatie loopt. **Kosten:** € 308.000
	Regisseur bewegen en gezondheid	**Niet bekend.** **Kosten:** € 355.000
	Beweegplus	**Niet bekend**. Ongeveer 230 deelnemers in 2025.[207] Evaluatie loopt. **Kosten**: € 65.000
Alle leeftijden	SportMEE	**Ja.** Ongeveer 1.000 mensen met beperking worden jaarlijks ondersteund bij vinden passende sport of beweegactiviteit.[208] **Kosten:** in totaal ontvangt SportMee € 683.229

[198] Onderzoek door Mulier instituut, aangeleverd in ambtelijk wederhoor.
[199] Evaluatieonderzoek: de schoolsportvereniging en naschoolse activiteiten van LekkerFit!, geen datum.
[200] Cijfers aangeleverd in ambtelijk wederhoor
[201] Het Onderzoekshuis, Social marketing onderzoek onder Rotterdamse basisscholen die gebruik maken van het Schoolsport010-programma, mei 2025.
[202] Rotterdam Sportsupport, *Jaarverslag 2025, Subsidieverantwoording Rotterdam Sportsupport ten behoeve van SNR en PGWZ&J,* 31 maart 2026.
[203] Kerncijfers Opjouwplein.nl 2024-2026.
[204] Gemeente Rotterdam, OBI, Swapgym, Pilot waarin middelbare scholieren kennismaken met verschillende sporten, augustus 2023; [204] Gemeente Rotterdam, OBI, SwapGym Pilot waarin middelbare scholieren kennismaken met verschillende sporten – schooljaar 2023/2024, juli 2024; Sportbedrijf Rotterdam, SwapGym evaluatie voor Gemeente Rotterdam, september 2025.
[205] Ambtelijk wederhoor.
[206] Rotterdam Sportsupport, Jaarverslag 2025.
[207] Rotterdam Sportsupport, Jaarverslag 2025.
[208] Gemeente Rotterdam, *Resultaten sportnota 2021+ Midterm*, maart 2024.

Activiteiten jeugd zijn gericht op deelname en doorstromen; voor andere doelgroepen vooral op doorverwijzen en matching met aanbieders

Tussen de doelgroepen is een duidelijk verschil in type gehanteerde maatregelen te onderscheiden. Het accent bij jonge kinderen (primair in de basisschoolleeftijd), ligt op *deelname* aan en *kennismaking* met sportactiviteiten. Dit leidt niet alleen direct tot de gewenste beweging, maar beoogt ook een positieve houding ten opzichte van sporten te ontwikkelen. Uiteindelijk wil de gemeente hiermee ook de doorstroming naar regulier sportaanbod stimuleren. Bij volwassenen, waaronder ouderen, hanteert de gemeente een andere aanpak. Te zien is dat de maatregelen vooral zijn gericht op het *informeren* en *doorverwijzen* van de doelgroep naar de sport- en beweegaanbod. Daaraan gekoppeld worden reguliere sportaanbieders benaderd om aanbod voor specifieke doelgroepen te ontwikkelen. Er worden dus doorgaans niet direct sportactiviteiten voor deze doelgroepen aangeboden. Dit gebeurt wel bij enkele activiteiten in samenwerking met zorg en welzijn (zie 4-5-4). Bij valpreventie voor ouderen en GLI worden er wel sport- en beweegactiviteiten gedaan tijdens de interventie.

Uit tabel 4.11 is af te leiden dat de gemeente relatief veel activiteiten ondersteunt voor de basisschooljeugd. Dat de gemeente veel inzet op deze groep sluit aan bij de kennis uit literatuur zoals in hoofdstuk 2 geschetst. Met name houding en gedrag ten aanzien van sport en bewegen wordt in deze leeftijdsfase ontwikkeld. Voor het verhogen van sportdeelname is het van belang dat de gemeente met de activiteiten juist kinderen bereikt die anders niet gaan sporten. De Schoolsportvereniging lijkt daarin goed te slagen. Tegelijkertijd blijft doorstromen naar regulier sportaanbod, ook bij een succesvol initiatief, beperkt tot ongeveer een kwart van de deelnemers. Dit betekent dat laagdrempelig georganiseerde beweegactiviteiten naast regulier sportaanbod nodig zijn om een deel van de jeugd te laten bewegen.

Voor pubers geldt dat de gemeente weinig activiteiten aanbiedt. Alleen SwapGym is specifiek op pubers gericht. Dit initiatief wordt positief gewaardeerd en leidt tot actievere deelname aan gymlessen. Het leidt onder verschillende groepen tot meer sport- en beweeggedrag. Verder geeft 14% van de leerlingen aan zich te hebben aangemeld en 5% van plan te zijn zich aan te melden bij een sport waarmee via SwapGym is kennisgemaakt.

De gemeentelijke inspanningen voor volwassenen zijn kleiner dan die voor de basisschooljeugd. Met de recent opgestarte initiatieven rond de Regisseur bewegen en gezondheid en de Beweegcoach zet de gemeente wel meer in op deze doelgroep. De makelaarsrol van de gemeente past bij beschreven onderzoek in hoofdstuk 2. Dat onderzoek benadrukt dat deze vorm van ondersteuning belangrijk is. De waarschuwing daarbij is wel dat doorverwijzing alleen niet genoeg is voor structureel sporten en bewegen. In hoeverre de gemeente erin slaagt op deze wijze meer volwassen aan het sporten te krijgen, is niet inzichtelijk. Het Sportbedrijf houdt wel cijfers bij over het aanbod waarbij zij heeft bemiddeld (zie paragraaf 4-5-2). Daaruit blijkt dat het aantal activiteiten groeit. De omvang van het aantal deelnemers en de duurzaamheid van hun beweeggedrag is echter niet in beeld.

4-5-4 Samenwerking met zorg- en welzijnsactiviteit

De gemeente zet in op samenwerking tussen zorg en welzijn en reguliere sportaanbieders. Het doel is deelnemers aan tijdelijke zorg- of welzijnsactiviteiten te koppelen aan sportaanbieders, zodat deelnemers na afloop hiernaar doorstromen. Het koppelen gebeurt door de Regisseur bewegen en gezondheid. Ook de Beweegcoach ondersteunt de toeleiding vanuit zorg en welzijn. De samenwerking richt zich op vier interventies: Valpreventie, Welzijn op recept, Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI) voor volwassenen en GLI voor jeugd.[209] De gemeente heeft tot nu toe vooral ingezet op samenwerking bij valpreventie.[210]

[209] Interview ambtenaar.
[210] Interview ambtenaar.

Valpreventie
Valpreventie is een programma van twaalf weken dat zich richt op het voorkomen van valincidenten bij oudere mensen met een verhoogd risico daarop. Een Regisseur bewegen en gezondheid van de beleidsafdeling Sport sluit aan bij de interventie om deelnemers te informeren over sportaanbod. Vervolgens is het de bedoeling dat deelnemers structureel blijven bewegen.

Hoewel geen onderzoek beschikbaar is van de resultaten, heeft de rekenkamer van deze activiteit wel een beeld gekregen in dit onderzoek. Op basis daarvan kan een indruk van de werking worden gegeven.

Verschillende gesproken (commerciële) sportaanbieders merken op dat het lastig is een goede aansluiting te maken op tijdelijke beweegactiviteiten voor ouderen. Een sportschool ziet dat gemiddeld ongeveer twee van de twintig deelnemers aan valpreventie bij hun locatie blijft sporten. Met name de kosten zijn daarin een belangrijke factor. Een andere sportaanbieder is met een groep ouderen gestart na afloop van de valpreventiecursus. De deelname loopt daarna langzaam terug en nieuwe aanwas is moeilijk is om te werven. Ondanks dat de kosten relatief laag zijn. Nog een andere sportaanbieder heeft meerdere demonstratielessen gegeven (ook voor het GLI-programma), maar daar tot op heden geen deelnemers aan overgehouden. Mogelijk was de reisafstand een factor, omdat de lessen ook buiten de eigen wijk zijn gegeven. De meeste gesproken sportaanbieders vinden het lastig de doelgroep structureel te binden.[211]

Gesproken ouderen geven verschillende geluiden over de door hen bezochte activiteiten. Deelname aan Valpreventie of een vergelijkbare beweegactiviteiten wordt doorgaans gewaardeerd. Het vervolgens deelnemen aan sportactiviteiten levert echter verschillende belemmeringen op. Zo blijkt dat voor een deel van de ouderen de financiering van vervolgactiviteiten een probleem vormt. Ook is de bereikbaarheid van de vervolgactiviteit een factor en wordt het vervolgaanbod niet altijd aantrekkelijk gevonden.[212] Verder is genoemd dat zij vaak graag als groep willen blijven sporten. Dit lukt echter niet altijd.

4-5-5 Financiële stimuleringsmaatregelen

In hoofdstuk 2 zijn de diverse subsidieregelingen genoemd die de gemeente aanbiedt om lokale sportaanbieders en verenigingen te ondersteunen. Er zijn twee financiële maatregelen direct gericht op stimulering van sportdeelname door inwoners: voor jongeren en voor volwassenen

Veel kinderen financieel ondersteund, maar relatief minder dan in Amsterdam

Tot 1 maart 2026 kon financiële ondersteuning bij sporten worden geboden via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Rotterdam. Het fonds zette zich in voor Rotterdamse kinderen tot 18 jaar uit gezinnen met een laag inkomen. Voor die kinderen werd de contributie/het lesgeld betaald en in sommige gevallen de benodigdheden zoals kleding. De aanvraag verliep via een intermediair. Het Jeugdfonds betaalde vervolgens rechtstreeks aan de sportaanbieder. Vanaf 1 maart loopt de financiële ondersteuning voor sport via de Rotterdampas, zonder tussenkomst van het fonds.[213]

Via het Jeugdfonds zijn in de afgelopen jaren ongeveer 6.500 kinderen per jaar bereikt. In 2021 werden 6.366 kinderen lid van een sportclub via het fonds; in 2025 ging het om 6.897 kinderen. Via het fonds worden meer jongens dan meisjes bereikt. In 2025 was 62% van de ondersteunde kinderen een jongen. Het ging gemiddeld om een vergoeding van € 245.[214]

[211] Interviews uitvoerende partijen.
[212] Interviews ouderen.
[213] Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam, geraadpleegd op 23 april 2026, https://jeugdfondssportencultuur.nl/fondsen/rotterdam/.
[214] Jeugdfonds Sport en Cultuur Rotterdam, *Verslag 2024*, 2025 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 'Sportakkoord per gemeente', geraadpleegd op 23 april 2026, https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beleidgemeenten.

Hoewel in Rotterdam veel kinderen worden bereikt, ligt het aandeel relatief lager dan in Amsterdam. In Rotterdam gaat het om 51 kinderen per 10.000 kinderen; in Amsterdam zijn dit er 69 per 10.000. Op basis van beschikbare informatie is daar geen directe verklaring voor. Wat wel opvalt is dat de deelname in Rotterdam relatief laag is onder kinderen tot en met 9 jaar (41% van de deelnemers aan het fonds is 9 jaar of jonger) en daarna toeneemt bij de oudere jeugd. In Amsterdam is meer dan de helft van de deelnemers (51%) 9 jaar of jonger. De verschillen tussen de leeftijdscategorieën zijn in Amsterdam veel minder groot. [215]

De financiële ondersteuning door betaling van contributie heeft een direct effect op de sportdeelname van kinderen die anders waarschijnlijk niet konden sporten. Gezien de omvangrijke mate van gebruik levert de regeling een duidelijke bijdrage aan de sportdeelname in Rotterdam.

In totaal was in 2025 een bedrag van € 2.031.155 besteed aan sport en cultuur gezamenlijk. Op basis van het aantal aanvragen voor sport is naar schatting € 1,6 miljoen besteed aan sport.

Sportfonds voor volwassenen nog in testfase en beperkt van omvang

De gemeente is in 2025 gestart met het Rotterdams Sportfonds voor volwassenen. Dit fonds is bedoeld voor een groep van ongeveer 300 Rotterdammers per jaar die onvoldoende financiële middelen hebben om te sporten. Het fonds is gekoppeld aan de Rotterdampas. Het idee achter het fonds is dat volwassenen worden ondersteund die na het volgen van een eerdere genoemde interventie (bijvoorbeeld valpreventie) verder willen, maar onvoldoende financiële middelen hebben. Momenteel bevindt het zich in een testfase, waarin wordt bekeken hoe het fonds in de praktijk werkt.[216] Vooralsnog is de impact op de sportdeelname in Rotterdam nog zeer beperkt gezien de omvang van het fonds.

Er is voor 300 personen een bedrag van maximaal € 250 beschikbaar. Het jaarlijkse budget is dan maximaal € 75.000.

Via Open regeling Brede Regeling Combinatiefuncties ook activiteiten voor moeilijk bereikbare groepen; omvang is niet bekend

De gemeente heeft ook een subsidieregeling waarmee organisaties activiteiten kunnen ontwikkelen voor stimulering van sportdeelname door specifieke doelgroepen.[217] Via die regeling zijn onder andere buurtsportcoaches actief. Buurtsportcoaches organiseren en begeleiden laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten op pleinen en in buurthuizen. Zij proberen inwoners te stimuleren om deel te nemen aan de sport- en beweegactiviteiten.[218] In Delfshaven en Hoogvliet zijn meerdere buurtsportcoaches werkzaam.

De precieze omvang van de activiteiten door buursportcoaches en het bereik daarvan is niet bekend. Uit gesprekken met betrokkenen maakt de rekenkamer op dat buurtsportcoaches vooral inwoners bereiken die doorgaans niet sporten. Dit betreft bijvoorbeeld kinderen die deelnemen aan voetbaltoernooien op pleinen en ouderen die meedoen aan beweegactiviteiten in buurthuizen. Zo is in Delfshaven een gymgroep opgezet specifiek voor vrouwen, waarbij privacy centraal staat. Wel lijkt toeleiding naar structureel sportaanbod slechts in beperkte mate te lukken. De afstand tot commerciële sportaanbieders of sportverenigingen wordt, ondanks hun inspanningen, als groot ervaren.[219]

[215] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 'Sportakkoord per gemeente', geraadpleegd op 23 april 2026, https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beleidgemeenten.
[216] Interview ambtenaar.
[217] Open regeling van Brede Regeling Combinatiefuncties (zie 2-4-5).
[218] Interviews uitvoerende partijen.
[219] Interviews uitvoerende partijen.

De totale kosten van de inzet van de regeling voor stimulering van sportdeelname door specifieke doelgroepen zijn niet bekend.

5 Onderzoeksverantwoording

5-1 Inleiding

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juni 2025 tot en met april 2026. Het rapport is gebaseerd op:

- documentstudie;
- literatuurstudie;
- analyse van monitoringsinformatie en relevante databestanden;
- interviews met betrokken ambtenaren;
- interviews met betrokken partijen in de geselecteerde gebieden;
- observaties en gesprekken met inwoners in de geselecteerde gebieden.

5-2 Verschillen ten opzichte van de onderzoeksopzet

Op basis van inzichten die tijdens de uitvoering van het onderzoek zijn opgedaan, zijn ten opzichte van de oorspronkelijke onderzoeksopzet (gepubliceerd in juni 2025) enkele wijzigingen dan wel aanscherpingen doorgevoerd in de normen en methoden.

Ook is in de onderzoeksvragen expliciet gemaakt dat het onderzoek betrekking heeft op zowel sport als bewegen. Daarnaast is deelvraag 2 gewijzigd van:

- Wat is (a) het beschikbare aanbod van sportvoorzieningen in Rotterdam en (b) wat doet de gemeente om een passend aanbod te realiseren?

naar:

- Wat is het beschikbare aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam?

5-3 Toelichting methoden

Tabel 5.1 beschrijft per deelvraag welke onderzoeksmethoden zijn gebruikt om deze te beantwoorden.

Tabel 5.1 Onderzoeksmethoden per deelvraag

Deelvraag	Onderzoeksmethoden
1. Wat is (a) de sport- en beweegdeelname onder Verschillende groepen Rotterdammers en (b) welke redenen hebben zij om al dan niet deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten?	document- en literatuurstudie data-analyse interviews met betrokken partijen gesprekken met inwoners
2. Wat is het beschikbare aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in Rotterdam?	documentstudie data-analyse interviews met ambtenaren interviews met betrokken partijen
3. Wat doet de gemeente om inwoners te stimuleren om te sporten en bewegen?	documentstudie interviews met ambtenaren interviews met betrokken partijen
4. In hoeverre zijn de gemeentelijke inspanningen adequaat in de zin dat sprake is van (a) een logische opzet, (b) een passende uitvoering en (c) een bijdrage aan het bevorderen van sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers?	document- en literatuurstudie interviews met ambtenaren interviews met betrokken partijen gesprekken met inwoners

5-3-1 Document- en literatuurstudie

Voor het onderzoek heeft de rekenkamer diverse documenten geraadpleegd. Het betreft onder meer beleidsstukken, collegebrieven, (interne) documenten en informatie die door de gemeente of betrokken partijen is aangereikt, evenals evaluaties en uitkomsten van eerdere onderzoeken. Daarnaast heeft de rekenkamer relevante (wetenschappelijke) literatuur bestudeerd.

5-3-2 Data-analyse

De data-analyse omvatte de volgende werkzaamheden:

- Het opschonen en koppelen van databestanden.
- Het berekenen van variabelen (bijvoorbeeld het aantal openbare sportplekken per 10.000 inwoners op basis van het aantal openbare sportplekken en het inwonertal per wijk) en het opstellen van draaitabellen.
- Het uitvoeren van beschrijvende statistische analyses, waaronder het berekenen van percentages, gemiddelden en correlaties.

Voor de uitvoering van de data-analyse is gebruikgemaakt van de volgende software:

- Microsoft Excel;
- RStudio (versie 3.5.2);
- QGIS (versie 3.40.12).

Voor de analyses zijn verschillende databronnen gebruikt:

DataBase Sportaanbod (DSA)

De DataBase Sportaanbod (DSA) van het Mulier Instituut bevat gedetailleerde informatie over het aantal sportaccommodaties (zowel in portefeuille van Sportbedrijf Rotterdam als van andere partijen) en uit wat voor type voorzieningen zij bestaan.[220] De database is opgebouwd uit verschillende databestanden, waaronder registers van het Kadaster, de Kamer van Koophandel,

[220] Mulier Instituut. “Database SportAanbod (DSA)”, geraadpleegd op 10 juni 2026, https://www.mulierinstituut.nl/programmas-aanbod/database-sportaanbod-dsa/.

Locatus, sportbonden en provinciale sportraden, en wordt jaarlijks geactualiseerd. De DSA bevat commercieel sportaanbod, verenigingsaanbod en sportaanbod vanuit het onderwijs. De database dekt echter niet alle sportaanbieders in Rotterdam. Daarom heeft de rekenkamer de DSA vooral gebruikt om gebieden onderling te vergelijken en ontwikkelingen in de tijd te analyseren.

Gemeentelijke overzichten

De gemeentelijke overzichten bevatten gegevens over het aantal en de typen sportaccommodaties en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Deze overzichten omvatten accommodaties die zowel in portefeuille van het Sportbedrijf als van andere partijen kunnen zijn. De gegevens over sportaccommodaties zijn aangeleverd door het Sportbedrijf; de gegevens over sport- en beweegplekken in de openbare ruimte zijn afkomstig van buitensportkaart.nl (Rotterdam levert hiervoor gegevens aan).

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

De nabijheidsstatistieken van het CBS geven jaarlijks inzicht in de gemiddelde afstand van inwoners tot binnenzwembaden per gebied. Deze statistieken zijn gebaseerd op jaarlijkse registerdata.[221]

Wijkprofiel

Tot slot heeft de rekenkamer gebruikgemaakt van het Wijkprofiel, een periodiek onderzoek van OBI naar aspecten van de fysieke leefomgeving, sociale omgeving en veiligheid. Per meetronde nemen ongeveer 30.000 Rotterdammers deel aan het vragenlijstonderzoek, waaronder circa 175 tot 300 inwoners per wijk.[222] Het Wijkprofiel biedt onder meer informatie over de tevredenheid met het sport- en beweegaanbod.

5-3-3 Interviews

Ambtenaren

De rekenkamer heeft voor dit onderzoek interviews gehouden en e-mailcontact gehad met ambtenaren van de gemeente Rotterdam die direct of indirect betrokken zijn bij het sportbeleid. Het doel hiervan was inzicht te krijgen in wat de gemeente (in opzet en uitvoering) doet om een passend aanbod te creëren, inwoners te motiveren om te sporten en bewegen, uitgevoerde evaluaties in kaart te brengen en toegang te krijgen tot gemeentelijke cijfers en databestanden. Tijdens het onderzoek heeft de rekenkamer in totaal acht interviews afgenomen met ambtenaren, waarbij is gesproken met negen verschillende personen. Ter voorbereiding op het onderzoek zijn daarnaast nog drie oriënterende gesprekken gevoerd.

Betrokken partijen

Ook heeft de rekenkamer interviews gehouden met betrokken partijen buiten de gemeentelijke organisatie. Daarbij is onder meer gesproken met sportregisseurs van Sportbedrijf Rotterdam, gebiedsconsulenten van Rotterdam Sportsupport, buurtsportcoaches en medewerkers van welzijnsorganisaties. Tijdens het onderzoek zijn in totaal zeven interviews gehouden met betrokken partijen, waarbij is gesproken met negen verschillende personen. Ter voorbereiding op het onderzoek zijn daarnaast nog twee oriënterende gesprekken gevoerd met drie personen. Daarnaast zijn acht interviews gehouden met sportaanbieders, waarbij eveneens is gesproken met negen verschillende personen.

[221] Centraal Bureau voor de Statistiek, “Nabijheidsstatistiek”, geraadpleegd op 10 juni, https://www.cbs.nl/nabijheidsstatistiek.
[222] Gemeente Rotterdam, “Wijkprofiel Rotterdam 2026”, Geraadpleegd op 10 juni 2026, https://wijkprofiel.rotterdam.nl/nl/2026/uitleg.

Observaties en gesprekken met inwoners

De rekenkamer heeft verschillende activiteiten voor jongeren en ouderen geobserveerd. Het ging daarbij zowel om op sport en bewegen gerichte activiteiten, zoals valpreventie, stoelfit en pleinactiviteiten, als om activiteiten die niet primair op sport en bewegen waren gericht, zoals een inloopspreekuur, aanschuifmaaltijd en bijeenkomsten in een buurthuis. Het doel hiervan was om een beter beeld te krijgen van dit soort activiteiten en om op laagdrempelige wijze gesprekken te voeren met sleutelfiguren en inwoners over het sport- en beweegaanbod in hun buurt en, specifiek met inwoners, over hun beweeggedrag en de redenen waarom zij wel of niet sporten en bewegen. In totaal heeft de rekenkamer zeven activiteiten bezocht. Daarbij is gesproken met ongeveer elf sleutelfiguren, veertien jongeren en achttien ouderen.

5-3-4 Casusaanpak

In dit onderzoek heeft de rekenkamer een gebiedsgerichte casusaanpak gehanteerd, waarbij drie gebieden in Rotterdam zijn geselecteerd voor nader onderzoek, te weten: Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet (Figuur 5.1).

Figuur 5.1 Drie onderzochte gebieden casusaanpak.

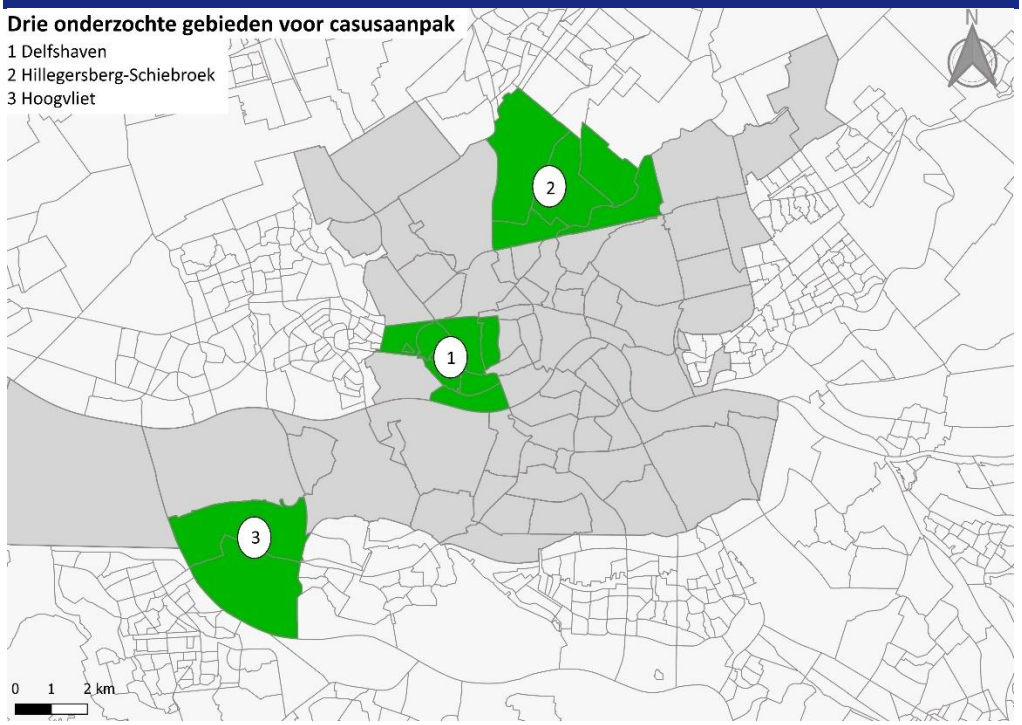

Aan deze selectie liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- sociaaleconomische bevolkingssamenstelling (hoge sociaaleconomische status (SES) versus lage SES);
- mate van verstedelijking/ligging ten opzichte van het centrum;
- vertegenwoordiging van doelgroepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname (zoals lage inkomensgroepen, migranten, jeugd, ouderen);
- omvang van het gebied (voldoende omvang i.v.m. betrouwbaarheid van het beschikbare cijfermateriaal).

Een overzicht hiervan is te zien in tabel 5.2.

Tabel 5.2 Demografische kenmerken onderzochte gebieden

	Delfshaven	Hillegersberg-Schiebroek	Hoogvliet
Grootte, in hectare	596	1.326	1.036
Adressen/ km^2	5.789	2.356	2.081
% Koopwoningen	28	54	46
Kwetsbare groepen m.b.t. sportdeelname			
• % met migratieachtergrond buiten EU	56	26	36
• % Inwoners 0-14 jaar	14	18	16

Bron: CBS Kerncijfers Wijken en Buurten 2025

Van elk gebied is als het ware een 'foto' gemaakt, waarmee de rekenkamer kon inzoomen op:
- de sportdeelname onder inwoners;
- redenen waarom inwoners wel of juist niet sporten;
- het lokale sportaanbod;
- wat de gemeente doet om een aantrekkelijk aanbod te realiseren en inwoners te stimuleren hiervan gebruik te maken.

Op basis van deze foto's heeft de rekenkamer onderzocht in hoeverre het aanbod en de activiteiten van de gemeente uitnodigen om te sporten of juist obstakels opwerpen voor de mensen in dat gebied. Op gebiedsniveau is zo gekeken naar de effectiviteit van het gemeentelijke aanbod en stimuleringsbeleid. De selectie wordt al representatief beschouwd voor het hele gemeentelijke sportbeleid.

5-4 Onderzoeksteam

Het onderzoek is uitgevoerd door een onderzoeksteam bestaande uit:
- Lina Mulder (senior onderzoeker);
- Sabine van der Greft (senior onderzoeker);
- Carel-Peter van Erpecum (senior onderzoeker);
- Jaap Wils (senior projectleider).

5-5 Onderzoeksproces

De opzet van het onderzoek is op 24 juni 2025 gepubliceerd en ter kennisname aan de raad verstuurd. De voorlopige onderzoeksresultaten zijn opgenomen in een conceptnota van bevindingen. Deze is op 16 juli 2026 voor ambtelijk wederhoor aan de directeur van het cluster MO voorgelegd. Na verwerking van de ontvangen reactie is de bestuurlijke nota opgesteld. Deze bevat de voornaamste conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer. De bestuurlijke nota is op 20 oktober 2026 voor bestuurlijk wederhoor voorgelegd aan het college van B en W, ter attentie van de Wethouder Jeugd, Onderwijs en Sport. De op 17 november ontvangen reactie van B en W en het daarna opgestelde nawoord van de rekenkamer zijn opgenomen in het rapport. Het definitieve rapport wordt door toezending aan de gemeenteraad en B en W openbaar.

5-6 Privacy

Voor de rekenkamer is een goede en zorgvuldige omgang van persoonsgegevens van groot belang. Daarom heeft de rekenkamer in verschillende documenten beschreven hoe er wordt omgegaan met privacy en bescherming van persoonsgegevens. Het in juli 2024 vastgestelde privacybeleid Rekenkamer Rotterdam is te vinden op https://rekenkamer.rotterdam.nl/werkwijze/privacy-en-gevoelige-informatie

Ten behoeve van het onderzoek zijn algemene persoonsgegevens verwerkt van medewerkers van de gemeente en andere organisaties. Deze gegevens zijn beperkt tot naam, functie en zakelijke contactgegevens.

Tijdens gesprekken met inwoners zijn in sommige gevallen ook persoonsgegevens gedeeld. Van inwoners zijn, met uitzondering van de leeftijd, geen persoonsgegevens opgenomen in de interviewverslagen.

Daarnaast heeft de rekenkamer een lijst met contactgegevens bijgehouden van geïnteresseerden die het onderzoeksrapport willen ontvangen. Deze contactgegevens worden na afronding van het onderzoek verwijderd.

Bijlage 1: overzicht relevante programma's

Sport:
- Actieprogramma Speeltuinen
- Actieprogramma Verenigingen
- Beleidskader Zwemmen 2015-2025
- Capaciteitsplan Sportterreinen
- Integraal Huisvestingsplan Sport en Recreatie 2024-2034
- Lekker Fit!
- Living Lab esports
- Nationaal Sportakkoord
- Sportnota 2021+
- Urban Sports Agenda 2024-2027

Fysieke domein:
- Beleidskader Evenementen
- Duurzaam010
- Fietskoers 2025
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027
- Kom op naar Buiten!
- Omgevingswet
- Programma Rivieroevers Rotterdam 2019-2022
- Rotterdam Loopt 2025
- Rotterdamse Mobiliteitsaanpak
- Rotterdam Veilig Vooruit
- Visie Openbare Ruimte 2019-2029

Sociale domein:
- Actieplan Samenleven in een stad
- Gezond010: Het akkoord
- Goud voor Oud, 2023-2026
- Heel de Stad
- Nationaal Preventieakkoord
- Taalspiraal

Rekenkamer Rotterdam

Uitgave 24 november 2026

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
telefoon 010 - 267 22 42
info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl